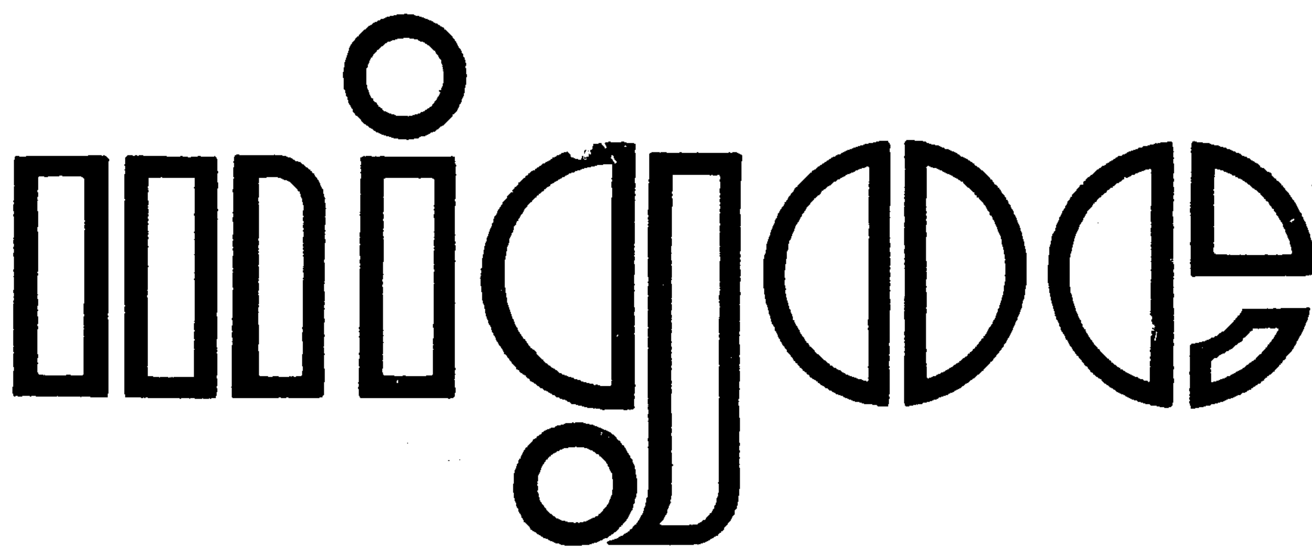

PRES. HENK CHIN-A-SEN
..... schokken .....

Vandaag

99STE JAARGANG – No.: 29 VRIJDAG 5 FEBRUARI 1982

Eindelijk Amerikaan

MIAMI — Juanita Castro, een jongere zuster van Cuba's leider Fidel Castro, is donderdag Amerikaanse geworden, ruim 17 jaar na haar vlucht van haar geboorte-eiland. Als fel anti-communiste hekelde zij haar broer als een "verrader" van het Cubaanse volk. Zij zei nog steeds verbitterd te zijn over Fidel die zij in geen 15 jaar heeft gesproken. "Het kan me niets schelen wat hij ervan zegt of denkt dat ik Amerikaanse ben geworden. Het gaat hem niets aan", zei ze.

Explosie bij kerncentrale VS

SOUTH HAVEN — Bij een explosie van een met waterstof gekoelde generator bij een kerncentrale in South Haven in de Amerikaanse staat Michigan is gisteren een arbeider zwaar gewond. De ontploffing deed zich niet in de nucleaire afdeling van de centrale voor. Volgens een woordvoerder bestond er geen stralingsgevaar. Een vuur dat na de explosie uitbrak werd binnen een paar minuten geblust.

"REVOLUTIE GAAT GEPAARD MET SCHOKKEN"

Militairen nemen heft volledig in handen

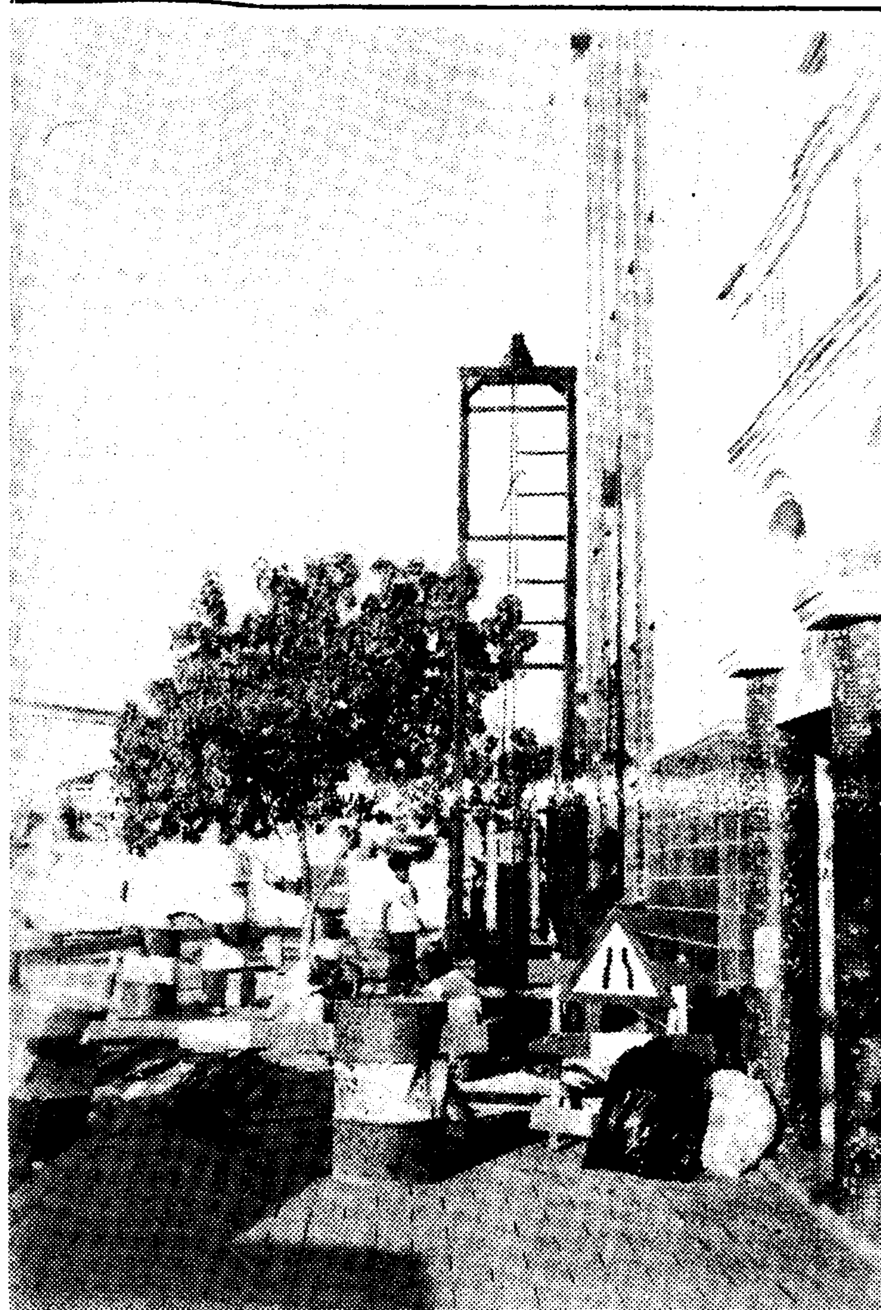
Surinaamse president Chin-A-Sen treedt af

PARAMARIBO — De Surinaamse president Henk Chin A Sen is gisteren op verzoek van het militair gezag afgetreden. De leider van dat gezag, luitenant-kolonel Desi Bouterse, verklaarde voor de televisie dat er binnen de regering zulke meningsverschillen waren dat ze niet in staat was verder te regeren. Het ontslag van de Surinaamse regering lijkt het einde te zijn van een controverse tussen Chin A Sen en de Nationale Militaire Raad over de te ontwerpen grondwet.

Medewerkers van Chin A Sen, die op 13 augustus 1980 president werd, zeiden in oktober vorig jaar dat hij in februari wilde aftreden als er geen zicht zou zijn op terugkeer van de democratie. Chin A Sen is voorstander van de rechtstreekse verkiezing van een president, terwijl de militaire raad veel invloed wil blijven houden. Het militair gezag heeft nu de leiding van het land. Bouterse beloofde gisteravond dat het "zeer binnenkort" met een oplossing voor de gerezen problemen zal komen. Hij riep de bevolking op zich "standvastiger achter de doelstellingen van de revolutie te scharen".

Bouterse verzocht de bevolking gewoon door te gaan met het verrichten van haar dagelijkse werkzaamheden. Leger en politie staan paraat om de veiligheid en alle belangen te beschermen. "Elke revolutie gaat gepaard met schokken. Zo ook de onze. Dat is begrijpelijk, als u zich realiseert dat wij bezig zijn structurele veranderingen door te voeren in ons land", zo verklaarde hij. Tenslotte riep Bouterse de Surinamers op te leren uit "deze ervaringen" en zich standvastiger achter de doelstellingen van de revolutie te scharen.

De Nederlandse regering volgt nauwlettend de gebeurtenissen in Suriname, en is bijzonder geinteresseerd in de democratie in dit land, aldus heeft vandaag een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag na het aftreden van president Chin A Sen meegedeeld. De Nederlandse regering hoopt, dat geen afbreuk zal worden gedaan aan de rechten van de mens, zei hij: "De ontwikkelingen in Suriname gaan Nederland zeer ter harte, ook gezien de Nederlandse betrokkenheid bij de ontwikkelingssamenwerking met Suriname".

WILLEMSTAD — Door de firma Promac worden boringen verricht in de grond rondom het douane-kantoor op de hoek Handelskade/Shon Sha Capriles-kade. De bedoeling is om aan de hand van de verkregen gegevens uit te zoeken waar de trillingen vandaan komen die bij meer dan één gelegenheid gevoeld worden binnen het gebouw. De douane-dienstgroep, douane-directie en de vakbond ABVO hebben hier in het verleden vaker over geklaagd.

VN-assemblee gevraagd om isolement van Israel

VERENIGDE NATIES — Arabische en niet-gebonden landen hebben gisteren gevraagd om een totaal militair, politiek, economisch en diplomatiek isolement van Israel als straf voor zijn annexatie van de Golan-vlakte van Golan. Zij hebben daartoe een resolutie bij de algemene vergadering van de Verenigde Naties ingediend, die naar verwacht wordt, vandaag met een grote meerderheid zal worden aanvaard.

De Verenigde Staten dreigden woensdag de financiele steun aan de Verenigde Naties te zullen intrekken als de wereldorganisatie probeert Israel uit de organisatie te zetten.

Bij aanvaarding zal de resolutie gelden als aanbeveling. De VN-landen zullen niet verplicht zijn alle banden met Israel te verbreken.

Israel heeft half december de in 1967 bezette Golan ingelijfd, waarop de Veiligheidsraad een resolutie aanvaardde die echter door een veto van de Verenigde Staten werd getroffen. Daarop werd de assemblee van de Verenigde Naties in speciale zitting bijeengeroepen.

Bij het begin van het debat vroeg de Syrische minister van Buitenlandse Zaken, Halim Kaddam, de assemblee een resolutie van 1949 op te schorten die Israel tot de Verenigde Naties toeliet. Hij vroeg om een algehele boycot van de joodse staat. Ook vroeg hij de assemblee er bij de Verenigde Staten op aan te dringen hun steun aan Israel in te trekken.

In de ontwerp-resolutie werd op alle landen een beroep gedaan "van nu af aan individueel en collectief op te houden met alle zaken met Israel teneinde het land op alle gebieden totaal te isoleren". De VN-leden werd aanbevolen alle handel in wapens en ander militair materieel te staken, evenals de economische, financiele en technologische bijstand en samenwerking. Voorts werd de aanbeveling gedaan de diplomatieke, handels- en culturele betrekkingen te verbreken.

Juridische deskundigen zeiden dat het voorstel om de resolutie van 1949 op te schorten onder het internationale recht niet mogelijk was.

ÑAPA

Deze week

* Zoenoffer voor een dood kind
* Hipismo pa priminti hopi
* Stekeltje en Prikkeltje
* Ogem: reus op lemen voeten
* American Dream leeft nog
* Nog is Polen niet verloren

Petrus Donders zalig verklaard

ROME — De Nederlandse pater Petrus Donders wordt zondag 24 mei door paus Johannes Paulus II zalig verklaard. Donders, die pater was bij de Redemptoristen, heeft deze zaligverklaring vooral te danken aan zijn grote inzet in Suriname waar hij van 1842 tot 1887 werkzaam was waarvan 27 jaar in een melaatsenkolonie. Dit heeft de prefect van de congregatie voor de heiligverklaringen, kardinaal Palazzini, in Rome meegedeeld aan het generaal huis van de Redemptoristen. De zaligverklaring door de paus vindt plaats tijdens een eucharistieviering op het St Pietersplein. Pater Donders is op 27 oktober 1809 in Tilburg geboren. Na zijn intrede bij de Redemptoristen vertrok hij in 1842 naar Suriname waar hij 113 jaar als missionaris werkzaam was onder de indianen. In 1860 werd Donders overgeplaatst naar de melaatsenkolonie Batavia in Suriname waar hij tot zijn dood in 1887 werkzaam was.

Volgens pater J. Dankelman, die zich de laatste jaren heeft ingezet voor de zaligverklaring van Donders, is het proces van de heiligverklaring van deze Redemptorist in 1900 in Den Bosch begonnen. In 1913 werden alle nodige papieren voor deze zaligverklaring naar Rome verstuurd. Het apostolisch proces van de zaligverklaring door de congregatie voor de heiligverklaringen heeft 69 jaar geduurd.

Hardleers

IN DE COMMISSIE van Zeven is van Nederlandse kant gisteren weer de draad opgepakt van de discussies die eind october al zijn gevoerd op de Koninkrijkstop. Toen waren het de socialistische bestuurders Don Martina - namens de Antillen, uitgezonderd Aruba - en Joop den Uyl - met steun van CDA en D'66 - die frontaal tegenover elkaar stonden.

Terwijl Den Uyl zich in allerlei bochten wrong om doorgedrukt te krijgen dat de onafhankelijkheid van de hele Antillen aan de orde zou komen in de studie van de Commissie van Zeven, hield de heer Martina het poot stijf. Hij bleef erbij dat de top was opgeroepen om de onafhankelijkheid van Aruba te bezien en niet van de andere eilanden die zich ten aanzien van hun onafhankelijkheid nog niet hebben uitgelaten.

Den Uyl meende toen via een handige zet zijn doel toch te bereiken door het woordje onafhankelijkheid in de taakstelling voor de commissie te wijzingen in "positie" (voor de Bovenwinden) en "eindsituatie" (voor Bonaire en Curacao). Impliciet werd meteen geprobeerd een wig te drijven tussen de Bovenwinden en Bonaire en Curacao. In die valstrik zijn de commissie-leden Voges, Pourier en Gorsira gelukkig niet gelopen gezien hun eensgezinde stellingname tegenover de drie Nederlandse leden.

De onafhankelijkheid van Aruba staat centraal in het werk van de commissie, stelde ook MEP-leider Betico Croes deze week nog, dus niet die van de anderen zoals Nederland wil. Dan is het toch opmerkelijk dat het Arubaanse lid van de delegatie Hendrik Croes zich zo op de vlakte houdt in deze discussie en zelfs eerder geneigd is de kant van Nederland te kiezen. Mogelijk is dat om zo een wit voetje te halen bij Nederland voor verwezenlijking van de Arubaanse wensen. Croes zondigt daarmee tegen het als heilig beschouwde principe van het zelfbeschikkingsrecht der eilanden als het toelaat dat moederland-Nederland de anderen het onafhankelijkheids-avontuur insleurt. Los van de te bereiken doelen zouden alle vier Antilliaanse leden één blok vormen in deze kwestie.

De "power-play" die Nederland gisteren heeft geprobeerd te spelen, heeft voor haar niet het gewenste effect opgeleverd. De Antilliaanse leden moeten voet bij stuk houden en laat Nederland desnoods maar de commissie uit elkaar doen spatten. Het wonderlijke doet zich dan wel voor dat inplaats dat de Commissie van Zeven rust wordt gegund, zoals voorzitter Biesheuvel deze week nog met nadruk verklaarde aan de Amigoe, hij zelf ertoe bijdraagt dat de commissie meteen ophoudt te bestaan. Dat zal wel degelijk consequenties hebben voor de politieke moeilijke situatie op de Antillen, maar daar moet met gezond verstand uit te komen zijn. De Antillen mogen zich niets laten opdringen vanuit Den Haag, of dat nu rechtstreeks van de regering of langs een omweg van een studiecommissie is.

Vandaag staan de krantekolommen opnieuw vol van de allesbehalve verheugende ontwikkelingen in het voormalige lid van het Koninkrijk der Nederlanden, Suriname. Dat is beslist niet het meest voorbeeldige voorbeeld dat Nederland kan aandragen als resultaat van een eeuwenlang koloniaal bewind. Met wat zich nu afspeelt in de Commissie van Zeven kan niet anders geconcludeerd worden dan dat Nederland wat nog hardleers is ook.

Wrevel in NAVO over militair materieel

BONN — Bij de Europese NAVO-partners is wrevel ontstaan over een motie van het Amerikaanse Congres, waarin wordt bepaald dat de Amerikaanse strijdkrachten met ingang van 1982 alleen uitgerust mogen worden met Amerikaans materieel. Volgens regeringskringen in Bonn vrezen de Europese NAVO-landen dat dit besluit een streep zet door de jarenlange inspanningen om te komen tot standaardisering en samenwerking bij de militaire productie.

De motie heeft ook gevolgen voor de compensatie-overeenkomsten die tussen Washington en de Europese bondgenoten zijn gesloten. Zo is bijvoorbeeld in NAVO-verband overeengekomen dat de Amerikaanse strijdkrachten Europees materieel zullen aanschaffen ter compensatie van de aankoop van 18 AWACS-toestellen (vliegende radarstations) door de Europese bondgenoten.

De motie van het Amerikaanse Congres, die in december werd toegevoegd aan de defensiebegroting, verbiedt de aankoop van voedsel, kleding of militaire uitrusting die niet in de Verenigde Staten is geproduceerd. In Bonn wijst men er op dat deze motie in strijd is met de contracten die het Amerikaanse leger in de bondsrepubliek heeft gesloten met West-duitse firma's voor de aankoop van transmissie-materiaal voor 190 miljoen Mark, 120 mm-geschut voor 150 miljoen Mark en rupsvoertuigen voor 220 miljoen Mark. En naar aanleiding van deze motie hebben de permanente vertegenwoordigers van de tien EG-landen in december in Brussel al gemeenschappelijke stappen ondernomen bij de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Alexander Haig. Volgens een diplomatieke zegsman in Bonn zei Haig dat het Congresbesluit hem speet, en dat de regering zou proberen het Congres tot intrekking van de motie te bewegen.

Het Amerikaanse Congres heeft in het verleden vaker soortgelijke bepalingen toegevoegd aan de defensiebegroting, maar toen werd steeds een uitzondering gemaakt voor de NAVO-partners. De Westduitse regering heeft de laatste weken herhaaldelijk haar ongerustheid over de gevolgen van dit besluit onder de aandacht van Washington gebracht, zo verluidt uit regeringskringen in Bonn.

DE DIRECTIE van de Uitgeverij AMIGOE N.V. maakt hierbij bekend, dat ingaande heden 5 februari 1982 benoemd is tot hoofdredakteur van het dagblad de AMIGOE,

de heer FRANS HEILIGERS

De heer Heiligers is in deze functie verantwoordelijk voor het redaktionele beleid van de Amigoe. De directie stelt er prijs op te verklaren, dat binnen de uitgangspunten van de AMIGOE zoals vastgesteld in het aanhangsel bij het koopcontract van 15 oktober 1981, de redaktionele autonomie gegarandeerd blijft. Het samenwerkingsverband en de afbakening van taken en bevoegdheden tussen directie, hoofdredactie en redactie zal binnenkort in onderling overleg worden vastgesteld in een redaktie statuut.

Costa Rica zondag naar stembus

Zege verwacht voor sociaal democraten

DEN HAAG — Aanstaande zondag gaan ruim één miljoen Costaricanen naar de stembus om een nieuwe president, een parlement en gemeenteraden te kiezen. De verkiezingen worden overschaduwd door een diepe economische crisis, die de stabiele democratie van Costa Rica in gevaar kan brengen. Volgens alle voorspellingen zal de regerende rechts-liberale "Partido Unidad" (PU) het veld moeten ruimen voor de Sociaal-democratische "Partido Liberacion Nacional" (PLN).

Costa Rica wordt met z'n al ruim dertig jaar functionerende democratie een gunstige uitzondering in het door politiek geweld verscheurde Midden-Amerika. Het land wijkt in wel meer opzichten af van naburige landen als bijvoorbeeld El Salvador en Guatemala. In Costa Rica zijn geen militairen, die de macht zouden kunnen overnemen, want het leger werd in 1948 na een korte burgeroorlog en de totstandkoming van een democratische grondwet afgeschaft. De veiligheid wordt gewaarborgd door een politiemacht van 5000 man. De welvaart is redelijk verdeeld onder de bijna 2.5 miljoen zielen tellende bevolking ("Ticos" genoemd), die bijna geheel uit blanken bestaat. Een potentieel revolutionair proletariaat van Indianen, zoals in Guatemala, kent Costa Rica niet. Costa Rica overdekt met vulkanen en 1,25 keer zo groot als Nederland, gaat dan ook door voor het "Zwitserland van Midden-Amerika".

Toch bestaat in de hoofdstad San Jose wel enige vrees dat de ernstige economische crisis in decennia de democratische stabiliteit in gevaar zal brengen. Stakingen en onrust onder studenten zijn in Costa Rica niet van de lucht. Enkele oud-presidenten, onder wie de aloude Jose Figueras ("Don Pepe"), leider van de revolutie van 1948, oprichter van de PLN en wel beschouwd als de architect van de Costaricaanse democratie, riepen tijdens de afgelopen regeerperiode president Carazo zelfs op tot vorming van een regering van nationale eenheid om mogelijke ineenstorting van de democratie te voorkomen.

De Costaricanen zijn gewend aan een welvarend leven en kennen goede sociale voorzieningen. De tering werd echter niet naar de nering gezet, toen oplopende olieprijzen en dalende prijzen van koffie (met bananen de belangrijkste deviezenleverancier) de betalingsbalans ver naar de negatieve kant lieten doorslaan. Het land heeft nu een buitenlandse schuld van 6.5 miljard gulden, hoger dan welk land in de regio. De nationale munt, Colon, daalde vorig jaar met bijna vijfhonderd procent in waarde ten opzichte van de dollar, wat leidde tot enorme stijging van importprijzen, waaronder die van voedsel. Lange rijen wachtenden voor winkels zijn nu geen uitzondering meer. De inflatie beloopt meer dan vijftig procent en de werkloosheid steeg naar meer dan vijftien procent.

Aan de verkiezingen nemen 17 partijen deel. Echter alleen de Sociaaldemocratische PLN, die is aangesloten bij de Socialistische Internationale, en de regerende rechts-liberale PU (een verzameling van conservatieven, liberalen en christendemocraten) spelen een serieuze rol. Beide partijen hebben de Costaricaanse politiek gedomineerd sinds 1948. Torenhoog favoriet voor het presidentschap is de 57-jarige PLN-leider, Luis Alberto Monge, die volgens de peilingen op 58 procent van de stemmen kan rekenen, ruimschoots boven de 40 procent die zijn vereist om tot president te worden gekozen. In 1978 moest Monge het nog afleggen tegen de huidige president, Rodrigo Carazo. Carazo, die door het economisch debakel ook in de eigen Partido Unidad (PU) veel weerzin heeft gewekt, zal niet meer in het strijdperk treden, omdat de wet een tweede termijn verbiedt. Kandidaat voor de PU is de 42-jarige Rafael Calderon Fournier. Deze kan volgens de peilingen rekenen op slechts 23 procent. Zijn belangrijkste pluspunt is de reputatie van zijn vader, die zich als president van 1958 tot 1962 populariteit verwierf door sociale hervormingen. Zijn grootste en volgens de voorspellingen onoverkombare handicap is echter de desastreuze economische prestatie van zijn partijgenoot Carazo.

Executies in Liberia

MONROVIA — In de Liberiaanse hoofdstad Monrovia zijn donderdag vier legerofficieren terechtgesteld op beschuldiging van een overval op een legerjeep. Volgens hun advocaten hadden ze de overval op de jeep bekend. De overvallers schoten drie officieren in de jeep dood en maakten 60.000 Amerikaanse dollars buit.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 11-07-313
Algemene Bank n.v.
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: drs E. R. Wilsoe.
Namens Antillean News Holding n.v. R. F. Snow.
Hoofdredacteur: Frans Heiligers
Overige leden Redaktie: Mayra van der Dijs, Goretti Salsbach, Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
Advertentie-afdeling (acquisitie): Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
ADVERTENTIE-AFDELING:
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur.
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110, tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur: Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n. tel · 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 · 3040; huis: tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Piers tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis);
Fotografe: Eline Drieze.

ST. EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel.: 2222; fotografe: Olga Schats, tel.: 2222.

DEN HAAG:
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Dr. R.J. Fruinplantsoen 30, 2552 LH Den Haag, Nederland, tel.: 070-975886.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen): Curaçao, Districo n.v. tel.: 70503, 70504, 70304.
(het abonnementsgeld kan ook betaald worden via de Giro rek. nr. 208.000; Maduro's bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek nr. 11.15.626).
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementen op Antillen twaalf gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand).
Buiten Antillen (Nederland): NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost) jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDE DIENST
Eilandsgeneeskundigen vanaf 5 februari 1982 t/m 8 februari 1982.
Van 6 februari 1982 van 08.00 uur t/m 8 februari 1982 om 06.00 uur: Stads- en 2de distrikt Oost: dokter F. da Costa Gomez, spreekkamer boven Botica Popular, Madurostraat tel.: 613822: spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 674126.

Van 5 februari 1982 van 18.00 uur t/m 8 februari 1982 om 06.00 uur: Stads- en 2de distrikt West: dokter A. Roose, spreekkamer Cas Chiquito, tel.: 23550; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 84952.

Van 5 februari 1982 van 18.00 uur t/m 8 februari 1982 om 06.00 uur: Derde distrikt Banda Abao: dokter B. Schellens, spreekkamer Barber; tel.: 641658-641605; spreekuren: 10.00-12.00/16.00-18.00 uur; spoedgevallen, tel.: 641784.

NACHTDIENST eilandsgeneeskundige v.w.b. het derde distrikt gelieve tel.: 641658 op te bellen en dan het antwoordapparaat af te wachten (dit geldt uitsluitend voor gouvernementspatienten van Bandabao).

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten, de wacht heeft zuster Martina, tel.: 674996. (op zat. en zondagochtend is zuster Martis te bereiken op tel.: 613563).

VERLOF BEGRAFENIS
6 februari: de heer F.H. Colinet, Kaya Kokolishi 97.

7 februari: de heer E.F. de Camps, Mahoemaweg 35.

★★★

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30 15.30 uur; vrijdagmorgen van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

KLEUTERBUREAU: van 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (kwido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur; kantoor Santa Maria 17, tel.: 80222.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

★★★

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00 18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (nachtdienst)
Otrabanda: Sta Maria, tel.: 80800; Punda: Bolivar, tel.: 613929.

★★★

DIVERSEN
CARNAVAL
20.00 uur finale tumbafestival · Subtstadion.

KOMISHON CARNAVAL BANDA ABAO
Verkiezing Prins en Pancho.

ZATERDAG
DIVERSEN

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Centrale Bibliotheek, Johan v. Walbeeckplein 13, Afd. Volwassenen): dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zat. van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

BIBLIOTHEKA MONQUI MADURO
(Landhuis Rooi Catootje): openingstijden: dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur. (Voor afspraken gelieve mevr. Pijpers, tel.: 35119 of mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

DOCUMENTATIECENTRUM VOLKSKUNST "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur, Roodeweg 7A.

DE TEMPEL: dagelijks geopend van 09.00-23.00 uur; zondag van 10.00-23.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m vrijdag van 08.00-16.30 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Scharlooweg 77 tel.: 612358/612473): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

WEGA-TECA: open van 15.00 17.00 uur; op woensdag en vrijdag van 19.00-21.00 uur.

CHRISTOFFELPARK: 08.00 15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

ALLIANCE FRANÇAISE (bibliotheek, Fokkerweg 7): elke zaterdagmiddag van 14.00-18.00 uur gelegenheid tot lenen van Franse boeken.

TENTOONSTELLING CURAÇAOS MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zon... de maand).

CCC: 08.00-12.00/14.00-17.00 uur schilderijen en tekeningenleerl. Dieneke v.d. Geest-aud., Koninginnelaan z/n.

BIOSCOPEN
CINELANDIA
19.15 en 21.15 uur *Skin them alive* (horror, English, adm. 18 years, fl. 2,50 en fl. 3,50); 24.00 uur *Iron bodyguard* (Chinese film, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,50 en fl. 3,50).

THEATER DE TEMPEL
19.00 en 21.00 uur *The last savage* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-).
(zaterdag)
14.30 uur *Vier vuisten slaan weer toe* (actiefilm, Engels met Holl. tekst, alle leeft., fl.2,50).

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *Spetters* (sexfilm, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-); 24.00 uur *Meisjes die 't grote werk niet schuwen* (sex-film, Engels, boven 18 jaar, fl.5,-).

★★★

TELECURACAO: 17.00 little house on the prairie; 18.00 AGHUSA; 18.30 kurso di schaak; 18.45 CFW/SAD; 19.00 telenovela: La esclava Isaura. 19.30 notisiero tele-8; 20.30 directe uitzending finale Tumba-festival.

★★★

Rekenkamer is op zoek naar nieuwe afspraak met Staten

WILLEMSTAD — Omdat eind januari een vergadering van leden van de Algemene Rekenkamer met de financiele commissie van de Staten niet mogelijk is gebleken, wordt nu van de Kamer uit geprobeerd die vergadering komende dinsdag (9 februari) te laten plaats vinden. Een eerder van de Staten uitgekomen suggestie voor 2 februari stuitte op bezwaren omdat toen de voorzitter van de Kamer, mr Irving Plantsz, niet op Curaçao was. De Staten moeten nu op het laatste voorstel van de Kamer weer reageren.

Democratie in Honduras gewichtig voor roerige regio

WILLEMSTAD — Het feit dat Honduras in Midden-Amerika sedert vorige week een door de bevolking gekozen burger-president heeft, is een belangrijke gebeurtenis voor die regio. Dat zei de heer Don Martina, demissionair minister-president, naar aanleiding van zijn aanwezigheid verleden week aan het hoofd van een Koninkrijksdelegatie bij de officiele installatie van de nieuwe Hondurese president Roberto Suazo Cordova.

Bij die gelegenheid heeft hij staatshoofden ontmoet van diverse landen waaronder Venezuela, Colombia, Panamá, Costa Rica, El Salvador. Hij heeft nog eens gesproken met premier George Price van Belize over de mogelijkheid van inschakeling van de ALM op de route Belize-Miami. Heel kort was zijn ontmoeting met de onder-minister van Buitenlandse Zaken van de VS, Thomas Ender, ondermeer over het onderlinge belastingverdrag.

CADMU houdt MEP goed in de gaten

WILLEMSTAD — De metaalbond CADMU zal een zeer kritische blik werpen op de posities die de politieke partijen innemen bij de huidige informatie-periode en hoe gereageerd wordt op het concept-urgentieprogramma dat is opgesteld voor een eventuele nieuwe regering.

Vooral de Arubaanse partij MEP zal goed in de gaten worden gehouden, omdat die partij steeds voor problemen in de centrale regering heeft gezorgd. Vooral van die kant moet daarom de nodige samenwerking worden verleend om klaarheid te brengen over het onafhankelijkheidsstreven van Aruba.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.

Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: woensdagavond Mona Lisa om 19.30 uur.
Lions: 2e vrijdag van de maand Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag Hotel Bonaire om 20.00 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon
dagelijks, ook zondag 19.30 uur.

Betalingsakkoord BC-Curacao hospitaal

KRALENDIJK — Het bestuur van het St Elisabeth hospitaal op Curacao heeft aan het Bestuurscollege van Bonaire een telex boodschap gezonden, waarin officieel wordt meegedeeld, dat een eerder genomen beslissing van de zijde van het hospitaal, om geen Bonaireaanse patienten meer te accepteren, ingetrokken is geworden. Het probleem met de patienten ontstond, op het moment, dat het BC ruim anderhalf miljoen gulden schuldig was aan het hospitaal vanwege achterstallige rekeningen.

Gedeputeerde Wout deelde mee, dat uitgebreide besprekingen tussen de directie van het hospitaal en het BC uiteindelijk geleid hebben tot een akkoord over de voldoening van oude schulden en de betaling van nieuw te maken schulden. Vorige week reeds heeft statenlid Ch.R.L. Ellis het BC geadviseerd om hulp te verzoeken bij de Centrale regering en in overleg met de directeur van het hospitaal dr Asjes zou een betalingsregeling gezocht kunnen worden. Ged Wout achtte het onmogelijk, dat de 1,5 miljoen in een keer door Bonaire betaald zou kunnen worden, maar de minister van Financien drs Marco de Castro en de directeur van het departement van Financien kwamen met dr Asjes overeen, dat er maandelijks een gedeelte van de Landsbijdrage voor Bonaire zou worden ingehouden ter delging van de schulden.

Zoals de Amigoe vernomen heeft, zou deze regeling bestaan uit de maandelijkse betaling van 50.000 gulden gedurende 1982 en in 1983 gedurende de eerste vier maanden een bedrag van 100.000 gulden maandelijks. Bovendien is er afgesproken, dat het BC alle nieuwe rekeningen van het hospitaal zou voldoen binnen dertig dagen na ontvangst van die rekening.

Ged. Wout verklaarde, dat hij het betreurde, dat deze zaak in de publiciteit is gekomen, omdat dit onnodig onrust onder de bevolking veroorzaakte. Er is nu echter, aldus ged Wout geen enkele reden meer om ongerust te worden, want de problemen voor opneming in het ziekenhuis en de geneeskundige hulp voor werknemers van de overheid of patienten met een P.P. kaartje, zijn opgelost.

Politie: diefstallen uit auto's namen schrikbarend toe

WILLEMSTAD — Diefstal uit auto's neemt schrikbarend toe, zo laat de politie weten in het dagelijkse communique, zoals dat vandaag is verstrekt.

Er worden in dit verband zes voorvallen vermeld welke zich op één dag hebben voorgedaan. Een cassette-speler met booster en speakers werden uit een afgesloten auto op het parkeerterrein bij het ziekenhuis/Colon gedemonteerd. Men kwam binnen na vernieling van het portierraampje. Dit moet 's middags om half twee zijn gebeurd. Een handtas met belangrijke persoonlijke stukken werd gestolen uit een bij het Medisch Centrum aan de Magdalenaweg geparkeerde auto. Dit gebeurde ook overdag. Men kwam binnen na het forceren van de deur. Uit een andere auto daar werden cassettes gestolen. Dit gebeurde 's middags om half vier ook overdag. Men kwam binnen na het forceren van de deur. Met een draad werd de deur geopend.

Een radiocassettespeler met etui werd gestolen uit een bij Colon geparkeerde auto. Uit een auto bij het Holiday Beach hotel werden meegenomen het belastingbewijs, de keuringskaart, het rijbewijs en andere belangrijke bescheiden. Het portier werd geforceerd. De diefstal werd 's nachts gepleegd.

De accu van een auto werd gestolen toen deze te Mariechi geparkeerd stond.

LTS-praktijkleraren pal achter de Simabo

KRALENDIJK — Met betrekking tot de publicaties die tot nog toe in de plaatselijke pers verschenen zijn met betrekking tot de praktijkleraren die werkzaam zijn bij het Lager technisch onderwijs (LTS) aan de Scholengemeenschap Bonaire (SGB) heeft de voorzitter van de Simabo Norwin Willem uiteindelijk ook de Amigoe meegedeeld, dat de praktijkleraren aan de Simabo hebben verklaard, dat zij ten enen male ontkennen dat de Simabo tegen de belangen van de praktijk-leraren in werkt.

Integendeel, aldus de praktijkleraren van de LTS, bleek de Simabo tot nog toe de enige instantie die voor de arbeidszekerheid van de leerkrachten en hun gezin streed. Het is, aldus de praktijkleraren van de LTS de Simabo geweest, die in het verleden een strijd gevoerd heeft om de praktijkleraren niet alleen de erkenning te geven waarop zij recht hebben, maar bovendien is gezorgd, dat zij betaald werden naar de schaal van bevoegde leraren. Het is juist de Simabo geweest, aldus de praktijkleraren die er voor gezorgd heeft, dat zij uiteindelijk hun diploma ontvingen en het is de Simabo die hen herhaaldelijk heeft laten vragen wanneer de bijscholingscursus kwam die sedert 1975 werd beloofd. Tenslotte delen de praktijkleraren mee, dat zij heel goed weten, wie er eigenlijk tegen het algemene onderwijsbelang op het eiland is.

Met deze verklaring, aldus de praktijkleraren willen zij openlijk hun ontstemming uiten tegen de tendentieuze manier waarop speciaal het dagblad Nobo met hun belang en hun integriteit speelt. Het perscommunique werd namens de heren Bonaireaanse praktijkleerkrachten aan de LTS ondertekend door de voorzitter van de Simabo de heer Norwin Willem en via de Eilandsvoorlichtingendienst (EVD) ter hand gesteld van de Amigoe.

Overdracht dagverblijf

KRALENDIJK — Op maandag 8 februari zal de overdracht van het voormalige zusterhuis van Rincon een feit zijn. De voorzitter van de federatie Antilliaanse jeugdzorg, P.T.M. Sprockel zal dan officieel aan de voorzitster van de Fundashon pa kwido di personanan disabilita na Bonaire mevrouw M. Djodjopawiro het zusterhuis voor de nieuwe bestemming als kinderdagverblijf aanbieden. Tijdens de overdracht om vijf uur in de middag, zal ook het woord gevoerd worden door de directeur van het Nationale jeugdfonds W.J. Buytendorp en de gezaghebber van Bonaire A.R.W. Sint Jago.

Betico Croes voor radio Hoyer

WILLEMSTAD — Morgenochtend om kwart voor negen zal Anneke van Arkel weer starten met een nieuwe serie programma's "Wat zegt hij ervan". Dit programma dat na een vakantie-periode van 8 weken weer terug is, wordt uitgezonden op de 200 meter, radio-Hoyer 2. Deze week zal Betico Croes gast zijn van Anneke van Arkel. Met Betico Croes zullen alle actuele gebeurtenissen worden besproken.

PPB met maandblad

KRALENDIJK — Niet zo lang geleden heeft het bestuur van de Partido Patriotico Bonairiano (PPB) besloten om een eigen periodiek uit te geven, dat zal verschijnen onder de naam Patriotico. De eerste editie van de maandelijkse uitgave verscheen ter gelegenheid van het tweede partijcongres van de politieke partij en daarin verschenen belangrijke publicaties uit de politieke, de sociaal-economische en de culturele sector.

Volgens partijvoorzitter Ch.R.L. Ellis waren de reacties zeer positief en het maandblad bleek goed aangeslagen. Het bestuur van de PPB stelt, dat het belang van een eigen blad vooral betrekking heeft op nieuwsvoorziening van datgene wat er voor het eiland gedaan wordt, zonder dat het op een verminkte manier in de pers verschijnt.

Ellis: "Het blad zal ongetwijfeld meer inhoud geven aan onze gedachten, plannen en voorstellen, die dan in alle rust door iedereen gelezen kunnen worden. Dan pas kan men een inzicht krijgen in de doelstellingen van de PPB die aan de bevolking van het eiland een bestuur garandeert, dat gestoeld is op vrijheid, rechtvaardigheid, wederzijds respect en eerbied voor de geldende wetten". Ellis deelt voorts mee, dat er maar afgewacht moet worden, of de oppositiepartij dezelfde garanties en vrijheid zal bieden.

In het blad wordt ook de gelegenheid gegeven om de eigen mening naar voren te brengen en een opbouwende kritiek op het beleid te geven, terwijl degenen die trachten om door middel van onwaarheden over het BC de bevolking zand in de ogen te strooien, aan de kaak gesteld zullen worden, aldus partijvoorzitter Rudy Ellis.

Buiten de partijvoorzitter komt de huidige gedeputeerde Humphry S Wout ook aan het woord, terwijl er ook nog wat publicaties verschenen betreffende bereikte resultaten, het een en ander verlucht met foto's. Een gedeelte van het blad is in het Nederlands verschenen. Desgevraagd verklaarde Ellis, dat men ook de Nederlandstalige bevolking op de hoogte wil houden, zodat men niet het gevoel krijgt, om alleen maar belangrijk te zijn ten tijde van verkiezingen. Iedereen, aldus Ellis die hier woont en werkt in het belang van het eiland is welkom.

TOT ONZE GROTE SPIJT is er alweer een oneffenheid opgetreden in de serie van Heer Ollie B. Bommel. Er is al contact opgenomen met Nederland om toezending van de goede delen van het strip-verhaal "Tom Poes en de erfpachter". Zodra dat verholpen is wordt de publicatie hervat. Tot zolang vragen wij de Bommel-fans om geduld te betrachten.

NAPRA-seminar over vrije pers en energie

WILLEMSTAD — De organisatie van PR-mensen, Napra, organiseert op zaterdag 13 februari een seminar over aspecten van vrije pers en energieontwikkelingen. Die vindt plaats in het auditorium van de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA) aan de Jan Noorduynweg.

Een buitenlandse inleidende spreker is er de heer Tom Rudell van de Pennsylvania Power and Light Company. Hij is van beroep "business communicator" en vice-voorzitter van de internationale vereniging van business communicators.

Van eigen bodem houden er een toespraak de heer Orlando Cuales, manager van het radiostation Z-86, die praat over de vrije pers in de Antillen en de heer Frank Rosheuvel, directeur van Energy and Automation Caribbean nv die praat over energie-ontwikkelingen in de Antillen. De heer Koki van Eps, PR-man van SNAV, is panelleider.

De eerste activiteiten beginnen om negen uur 's morgens en gaan door tot drie uur 's middags. Voor deelname is een financiele bijdrage van vijftig gulden vereist (inclusief lunch) en dat kan geschieden op tel.: 612585 bij mej Carlyn Goyla.

Open house met Ambiente en exposities

WILLEMSTAD — Het maandelijkse open house in het marine bezinningscentrum Ascencion begint zoals te doen gebruikelijk is zondagmorgen om tien uur met een korte kapeldienst. Om half elf komt grupo Ambiente voor een optreden en beginnen ook de mini-tentoonstellingen van Jopie Schuiveling (collages), Nel-An van Eeennennaam (naaldtechnieken) en Eline Parent (miniatuurschilderijen).

UNA-rector Romer:

Docenten weg door systeem salariering

WILLEMSTAD — Het vertrek van rechten-docent mr ing Jacky Voges aan de universiteit is een gevolg van de wijze van salariering. Dat zei vanmorgen prof dr René Romer, rector-magnificus van de UNA in een gesprek met de Amigoe.

Deze week werd besloten om de heer Voges aan te stellen als directeur van de Curacao Port Authority. Hij is nog docent rechtsgeschiedenis aan de universiteit en zal die baan te zijnertijd moeten opgeven. Hij zal dit academisch jaar nog volmaken door parttime colleges te geven. Prof Romer zei dat door de overheidssalariering het erg moeilijk is om goede docenten uit handen van de private sector te houden.

Commentaar

Vete

MET EEN ZEKERE opluchting is de afgelopen week de telex-boodschap van de minister van Onderwijs Jacques Veeris ontvangen, waarbij deze beide partijen in het conflict tussen Schoolbestuur en vakbond maant tot het zich houden aan afspraken, gemaakt met de Landsbemiddelaar. Hierbij releveert de minister onder andere aan de geheimhouding van het rapport van de arbitrage commissie en de tien aanbevelingen van deze zelfde commissie. Immers ondanks het feit, dat in deze rapporten vergaande aanwijzingen worden gegeven, wordt er bovendien op zeer duidelijke manier ingegrepen in het school - en privé leven van herkenbare leerkrachten. De inhoud van het rapport, maar vooral de openlijke verspreiding van de aanbevelingen door het bestuur van de vakbond, hebben niet alleen bij velen verwondering gewekt, maar het tegendeel van hetgeen beoogd werd - namelijk rust brengen in de gelederen van de SGB leerkrachten - werd bereikt. Inmiddels zal wel duidelijk geworden zijn aan alle betrokkenen en dat zijn leerlingen, ouders, inspectie, leerkrachten, schoolbestuur, vakbond politieke partijen en anderszins geinteresseerden, dat de druppel die precies een jaar geleden de emmer deed overlopen - namelijk een brief van adj. directeur F. de Wit aan het hoofd van de afdeling Onderwijs over een onnauwkeurig rooster - tamelijk onaanvaardbare vormen heeft aangenomen.

Deze onderwijs zaak is niet alleen in de politieke sfeer getrokken, waarbij zonder aanziens des persoons goedwillende vooraanstaande leden uit de Bonaireaanse gemeenschap op basis van vrijwilligheid hun vrije tijd opofferen als lid van de stichting SGB schoolbestuur, behoorlijk onderuit gehaald worden; ofschoon er geen enkele reden is om ook maar in de verste verte aan de integriteit van deze mensen te twijfelen. Momenteel heerst er een angstige situatie. Lang niet iedereen is het meer eens met de gevolgde procedure. Het is echter algemeen bekend dat het openbaar maken van tegengestelde meningen onmiddellijk afgestraft wordt met persoonlijke verdachtmakingen, intriges en insinuaties. Dat is echter een situatie die op dit eiland niet geheel nieuw is en bestond, nog voor de moeilijkheden aan de SGB zelfs maar aan de oppervlakte kwamen. Er is op dit eiland buiten zakelijke argumenten ook een sfeer van persoonlijke tegenstellingen over zaken die totaal niets te maken hebben met het onderwijs. Er zijn persoonlijke vetes die uitgevochten worden over ruggen van mensen die deze vetes helemaal niet kennen, omdat zij denken dat er vandaag geoordeeld wordt over de huidige situatie, terwijl de machtsstrijd die gevoerd wordt al van jaren her stamt. De ware oplossing zal pas gevonden worden, als beide partijen eens naar mensen wilden luisteren die echt weten wat er gaande is. Dan pas zouden diverse ogen misschien geopend worden over het feit, of de SGB nu in feite oorzaak is van de onrust in het onderwijs of dat hier alleen maar sprake is van aanleiding. Misschien staat dat wel in het arbitragerapport maar dat is immers niet ter beoordeling openbaar gemaakt,; althans niet openbaar voor mensen die menen inderdaad mee te kunnen oordelen over de onderwijssituatie op dit eiland.

RUIME INTERPRETATIE VAN TAAKSTELLING

Pourier, Voges en Gorsira één blok

Commissie van Zeven al in gevaren-zone

WILLEMSTAD— Nederland heeft de onafhankelijkheid van de hele Antillen aan de orde gesteld in de Commissie van Zeven, wat voor de Antilliaanse leden als onaanvaardbaar is afgewezen. Daarmee zijn al vragen gerezen over het voortbestaan van de commissie die deze week voor het eerst bijeen is gekomen. De beraadslagingen zijn vanmorgen hervat, nadat de bijeenkomst gistermiddag door gerezen conflicten vervroegd was opgebroken.

De besprekingen in de Commissie van Zeven verlopen stroef op het punt van de interpretatie van het derde lid van artikel 1 van het Koninklijk Besluit waarin de opzet van de commissie wordt geregeld. In de taakstelling staat daar namelijk omschreven dat het gaat om "te onderzoeken in welke positie en eindsituatie, als gevolg van het onafhankelijk worden van Aruba, de overige eilanden gezamenlijk of afzonderlijk zouden kunnen komen te verkeren".

De drie Nederlandse leden, mr Barend Biesheuvel (voorzitter), prof dr. A.J.F. Köbben en drs [illegible] A.J. Meijs, gaan ervan uit dat hiermee bedoeld wordt dat ook de onafhankelijkheid van de andere vijf eilanden ter discussie wordt gebracht in de werkgroep. Voor hen is er geen andere interpretatie van de benaming "eindsituatie" mogelijk.

RELIEF

De leden mr Miguel Pourier (Bonaire, vice-voorzitter), mr. [illegible] Jacky Voges (Bovenwinden) en Michael Gorsira (Curaçao) daarentegen laten de invulling van de eindsituatie helemaal open. Zij vinden dat dat niet zomaar ineens door Nederland ingevuld kan worden. De eilanden hebben zelf bovendien bij meer dan één gelegenheid te kennen gegeven geen onafhankelijkheid voor te staan, zeker op dit moment niet, en ook niet als Aruba [illegible] op eigen benen wil gaan staan op redelijk korte termijn. [illegible] stelling juist [illegible] Staten aan het eerste deel [illegible] waarin expliciet gesproken wordt over de studie naar de gevolgen van de eventuele Arubaanse onafhankelijkheid voor de Antillen, voor Aruba zelf, voor de andere eilanden en voor de verhouding met Nederland. Dat zeggen dat slechts de Arubaanse wens tot onafhankelijkheid punt van studie mag zijn en niet van enig ander [illegible]. De positie van het Arubaanse commissielid mr Hendrik Croes is wat duidelijker. De onafhankelijkheid [illegible] discussie voor hem [illegible] vast. Hij zegt naast de kant de Nederlandse leden, dat daarmee ook de onafhankelijkheid van Aruba meer relief kan krijgen, maar [illegible] zich toch niet zo keihard op te stellen als de Nederlanders.

OPGEBROKEN

Tijdens de vergadering van gisteren werd dit verschil in interpretatie op de spits gedreven. Op een bepaald moment liet voorzitter Biesheuvel zich ontvallen wat dat betreft erg teleurgesteld te zijn, vooral in het lid Michael Gorsira. Ten aanzien van de door Gorsira, Pourier en Voges ingenomen eensluitend standpunt reageerde hij met een ferm "onaanvaardbaar". Tijdens de conferentie leek het er ook even op dat hij zijn spullen pakte om op te stappen, maar daar kwam niets van in toen aan de andere kant enkele leden er niet voor terugdeinsden hetzelfde te doen. De vergadering werd nog even voortgezet, maar werd toen vroeger dan gepland opgebroken, omdat er geen uitweg leek voor de gerezen impasse. Beide kampen hebben eigen beraadslagingen gehouden. De heer Biesheuvel onderhield zich gisteravond over deze situatie met zowel MAN-leider Don Martina als MEP-leider Betico Croes.

De heer Martina zei vanmorgen niet de bijzonderheden te kunnen prijsgeven van dat, wat hij noemde, "confidentiele onderhoud". Hij zei wel hetzelfde standpunt te hebben gehandhaafd als tijdens de Koninkrijkstop eind october in Den Haag, een top die nu juist was opgeroepen om duidelijkheid te krijgen over de onafhankelijkheid van Aruba en niet van de rest. Daar heeft de heer Martina toen ook minister Joop den Uyl voor de voeten geworpen dat de bevolkingen van elk der eilanden zelf de invulling van de eventuele eind-situatie [illegible] niet aan Nederland, maar aan Aruba is om te doen. Hij heeft [illegible] weten de stellingname van de leden Voges, Pourier en Gorsira ten volle te onderstrepen. Hij heeft er niets op tegen als deze leden dat dan ook scherp stellen. "Dit deel van het Koninkrijk verwerpt de ideeën die het andere deel tracht op te leggen", zei de demissionaire premier. Noch de heer Croes, noch de heer Biesheuvel waren vanmorgen in het Hilton hotel bereikbaar voor nader commentaar.

FALIKANT

Tijdens de Koninkrijkstop is dit en [illegible] onderwerp van discussie geweest tussen aan de ene kant premier Martina en aan de andere kant premier Dries van Agt gesecondeerd door minister Den Uyl. Tijdens die vergadering verklaarde minister Den Uyl al dat het "essentieel" is dat ook over de onafhankelijkheid van de andere vijf eilanden wordt gesproken. Uit gesprekken met diverse aanwezigen op die bijeenkomst is gebleken dat de heer Martina dat falikant van de hand wees. De regeringsdelegatie was zelfs helemaal niet bevoegd om te spreken over de onafhankelijkheid van de eilanden, zonder dat die zelf niet duidelijk hadden uitgelaten over hun wensen en ideeën. Ook zei premier Martina toen dat de eilanden op elk hun eigen proces gang moeten zetten en zelf de tijdstippen en de vorm van hun toekomstige status moeten bepalen en zich niets moeten laten opdringen vanuit Den Haag zoals Den Uyl probeerde. Hij eist respect op voor de standpunten die verkondigd worden door de andere eilanden, net zoals dat getoond wordt ten aanzien van het door Aruba ingenomen standpunt.

Daarom ook kon de heer Martina — met steun van de hele Lands-delegatie — volhouden dat het woord onafhankelijkheid niet genoemd zou worden in de conclusies van dat top-beraad voor wat betreft de andere eilanden. Den Uyl kwam met het idee dat te wijzigen in "eind-situatie". Aan de Nederlandse pers verklaarde hij nadien daarmee toch wel hetzelfde te bedoelen en daar ook in het vervolg op te zullen blijven aansturen.

BRAINTRUST

Na de schorsing van de vergadering gisteren is inderhaast een kleine brain-trust samen gekomen in het Fort Amsterdam. De centrale regering heeft geen eigen vertegenwoordiger in de Commissie van Zeven en heeft daarom een kleine commissie gevormd. Daarin hebben zitting de heren mr Carlos Dip, Clark Gomes Casseres, mr Richard Lopez-Ramirez en prof dr René Römer. Die hebben de landsregering ook al vertegenwoordigd in de Koninkrijkswerkgroep, op de eerste zitting van de Ronde Tafel Conferentie in februari vorig jaar en laatstelijk op de Koninkrijkstop in Den Haag. Deze brain-trust vergaderde samen met premier Don Martina, de commissie-leden Pourier, Voges en Gorsira bijgestaan ook door de secretarissen drs Russel Voges en ir Henry Parisius. Op die manier werd de centrale regering gevoed met ideeën informatie omtrent de werkzaamheden van de commissie. Er is vervolgens contact opgenomen met gevolmachtigde minister Ronnie Casseres om van hem nadere bijzonderheden te vernemen over recente uitlatingen van minister Den Uyl van Antilliaanse zaken als zou hij er andere ideeën op na zijn gaan houden over de onafhankelijkheid van de Antillen.

Vanmorgen vroeg is vice-voorzitter Pourier in vergadering gegaan met voorzitter Biesheuvel. Beiden brachten daarbij verslag uit van hun respectievelijke vergaderingen van gistermiddag en-avond. Vanmorgen rond tien uur werd het overleg van de Commissie van Zeven hervat. Dat duurde bij het ter perse gaan nog voort.

Overigens wordt door waarnemers bij dit hele gebeuren niet verwacht dat Nederland het zover zal laten komen dat de commissie al meteen na aanvang zal worden opgeheven. Er is er Nederland teveel aan gelegen om de commissie op de een of andere wijze voort te zetten, zoals ook is gedaan met de Koninkrijkswerkgroep indertijd. Er zullen ongetwijfeld andere wegen worden gezocht om toch hetzelfde doel te bereiken.

ABVO in protest

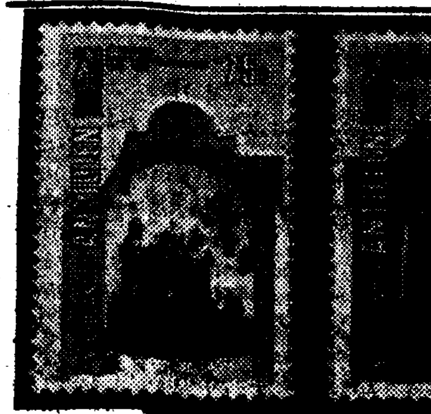
Functie-onderzoek bij douane loopt weer vertraging op

WILLEMSTAD — De vakbond ABVO is zeer verbolgen over nieuwe vertragingen die zijn opgetreden in de functiewaardering onder het personeel van de douane. Dat wordt duidelijk gemaakt in een protesttelegram over deze materie voor minister drs Marco de Castro van Financiën, die zoals bekend in de Verenigde Staten is voor [illegible]. [illegible] jaar. Op dit punt wordt zo spoedig mogelijk een antwoord van minister-zijde tegemoet gezien.

Rumbo nobo

WILLEMSTAD — Gezaghebber mr Ornelio Martina is zijn laatste dagen in die functie in gegaan. Exact een maand na de grote karnavalsoptocht, op 22 maart, zal hij zich al terugtrekken om tot zijn formele ontslag in juni vakantiedagen op te nemen. De heer Martina gaat de advocatuur in en start een eigen kantoor op Scharloo.

Dat zoveel jaren politiek hem niet in de koude kleren gaan zitten, bleek wel. Hij heeft de laatste jaren te maken gehad met een partij MAN die sprak van "Orden pa un rumbo nobo", waarna de DP kwam met "Rumbo nobo". Toen hem gevraagd werd waarom die functiewisseling, zei hij: "Ik heb het gevoel dat ik toe ben aan mijn rumbo nobo".

WILLEMSTAD — Op 15 maart beginnen de Antilliaanse posterijen met de uitgifte van de postzegel-serie ter gelegenheid van het 250-jarig bestaan van het synagoge-gebouw van de Mikve Israel-Emanuel gemeente op Curaçao. Het gaat om zegels van 75, 85 en 150 cent, ontworpen door Humphrey Elisabeth van Curaçao en gedrukt in Haarlem. De oplage is 250 duizend series.

Lijvige correspondentie tussen Staten en minister Marco de Castro

WILLEMSTAD — Tussen de minister van Financiën, drs Marco de Castro, en de Staten heeft zich een lijvige correspondentie ontwikkeld over uiteenlopende zaken' overigens op zeer zakelijke wijze.

Van de Staten uit heeft voorzitter Pedro Bislip de bewindsman om meer bijzonderheden gevraagd over enkele onderwerpen die de minister bij het parlement aanhangig heeft gemaakt. Zo heeft de minister een garantie-verlening aan de St Maartense telefoonmaatschappij voorgelegd ter goedkeuring aan de Staten. De Staten willen nu voldoende exemplaren krijgen van financiele jaarstukken en jaarverslagen van de laatste drie jaar, zodat die gegevens bekend zijn bij de behandeling van de verzoeken op redelijk korte termijn. Hetzelfde geldt voor maatregelen die genomen moeten worden volgens de bewindsman ten behoeve van het water en stroombedrijf GEBE op St Maarten, waar van de jaarverslagen ontbreken in de Staten-bibliotheek.

[illegible] minister wordt medewerking gevraagd om directeur Zombi Calvo en enkele ambtenaren van het departement van Financiën aanwezig te hebben bij de behandeling in de besloten Staten-commissie-vergadering van de Landsbegroting 1982. Deze bestudering heeft overigens zijn aanvang al gekend en wel gisteren.

Een maand geleden is begonnen met de behandeling van de problematiek van de water- en stroomvoorziening op Bonaire. Die behandeling moest voor onbepaalde tijd worden opgeschort, omdat het parlement de beschikking wil hebben over de jaarstukken van het energie-bedrijf WEB NV op Bonaire van de laatste drie jaar. Daar moet minister De Castro voor zorgen, vindt de parlementsvoorzitter.

Ten overvloede wordt dezelfde minister er nog eens op gewezen dat de Staten kortgeleden akkoord zijn gegaan met een crediet van drie miljoen gulden voor de ALM. Maar dat impliceert nog niet dat er ook meteen het licht op groen is gezet voor het financieringspakket van de ALM ter waarde van elf miljoen gulden, zoals gevraagd in de brief van september vorig jaar. Daar zijn nog de nodige voorwaarden aan verbonden waaraan voldaan moet worden.

De correspondentie is niet helemaal vanuit één richting, maar wordt ook met een brief van de bewindsman geretourneerd. Minister de Castro vraagt de Staten op zijn beurt een crediet van 193.000 gulden voor de huisvesting van het Adviesbureau voor Research en Planning ten behoeve van het departement van Onderwijs. Dat bureau is voorlopig gevestigd op Pietermaai 84. Sinds 1 oktober wordt dit pand gehuurd voor drieduizend gulden per maand. Voor de nodige verbouwing is ook nog eens 184.000 gulden nodig. Het betreft blijkens de ministeriele brief een zaak van spoedeisend karakter en vraagt behandeling van de Staten in een huishoudelijke vergadering.

Premier Don Martina mag zich ook verheugen in een brief van de parlementsvoorzitter, die aankondigt spoedig een besloten Staten-vergadering (Centrale Commissie) op te roepen om te praten over de machtiging voor financiele medewerking van de EEG aan het plan voor uitbreiding van de luchthaven van St Maarten. Maar voordien wil het parlement wel voldoende exemplaren in huis hebben van de jaarstukken van deze luchthaven-exploitatie van de afgelopen drie jaar.

Naambordje vanmorgen onthuld

Bibliotheek dokter Engels in hospitaal

WILLEMSTAD — De bibliotheek in het Sint Elisabeth ziekenhuis is vernoemd naar de verleden jaar overleden dokter Chris Engels. Tijdens een korte plechtigheid in de ziekenhuis-bibliotheek overhandigde zijn weduwe, mevrouw Lucila Engels-Boskaljon, de hospitaal-directie een exemplaar van het pas gereed gekomen proefschrift van dokter Engels. Daar was hij nog aan bezig toen hij kwam te overlijden.

De vernoeming van de bibliotheek naar dokter Chris Engels heeft te maken met de veelzijdigheid van deze man. Dit kwam ook tot uitdrukking in de toespraken die vanmorgen werden gehouden. Jo Eustatia sprak over dokter Engels als mens, Carel de Haseth sprak over zijn proefschrift, terwijl dokter Irvin Asjes diens verbondenheid met het ziekenhuis, vooral als lange tijd bestuurslid van de stichting, belichtte.

Zijn dochter Verele Engels onthulde een naambordje van de bibliotheek, waarmee zowel zijn relatie met het ziekenhuis als zijn rol in de Antilliaanse literatuur en geschiedenis met elkaar zijn verbonden. Zijn vrouw Lucila Engels overhandigde het proefschrift handelend over het Curaçaose ziekenhuis aan de directie. Dit proefschrift is afgerond op basis van gegevens van dokter Engels door zijn vriend prof Harrie Hoetink.

In die ziekenhuis-bibliotheek worden niet alleen de medische boeken en tijdschriften opgeslagen, maar ook de literatuur van de NASKHO. Verder is in deze zelfde bibliotheek de mogelijkheid voor patienten om er iets van hun gading uit te zoeken tijdens hun verblijf in deze verpleeg-instelling.

(Over de inhoud van het proefschrift komt de Amigoe in een later stadium terug via de Boekenpagina in de Napa).

Onderwijs-inspecteurs kruisen elkaar

WILLEMSTAD — Twee onderwijs-inspecteurs ontmoetten elkaar deze week in een klas om het functioneren van een leerkracht te bekijken.

Tussen de RK Centraal Schoolbestuur en minister Veeris van Onderwijs bestaat een verschil van inzicht over de bevoegdheden ten aanzien van de inspectie. Minister Veeris vindt dat zijn inspecteurs van het departement van Onderwijs daartoe bevoegd zijn. Het schoolbestuur vindt als werkgever evenzeer bevoegd te zijn om de leerkrachten te inspecteren tijdens het lesgeven.

Deze week kwam een van de functionarissen van het schoolbestuur in een klas waar een leerkracht stond waarvoor een vaste aanstelling was aangevraagd. Even later kwam ook een inspecteur van het onderwijs.

De vakbond Sitek vindt deze situatie onaanvaardbaar. Het schoolbestuur is over deze zaak naar de rechter gestapt om daar [illegible] van twee inspecteurs op dezelfde plaats op hetzelfde moment allesbehalve toevallig is geweest.

Grote buit bij kraak

WILLEMSTAD — Voor 34.330 gulden aan geld is gestolen uit de woning van een handelaar, die woont aan de Jongbloedweg. Dit geld lag klaar in geldzakken en enveloppen. Men kwam binnen na het doorzagen van een hekwerk voor één der ramen, waarna men een paar shutters verwijderde.

Kans op levens-middelen uit Dom. Republiek

WILLEMSTAD — De regering heeft besloten om een Dominicaanse econoom de mogelijkheden te laten bestuderen voor transport en import op de Antillen van levensmiddelen uit de Dominicaanse Republiek. Hiervoor zullen gesprekken worden gearrangeerd met het departement van Economische Zaken en het zakenleven.

In december ondertekende premier Don Martina in Santo Domingo een administratief verdrag met de Dominicaanse Republiek voor samenwerking op het gebied van landbouw, veeteelt en visserij voor Aruba, Bonaire en Curaçao. Vanwege de lage prijzen van levensmiddelen in dat land is de suggestie geopperd van invoer van daar naar de Antillen.

In verkeer drie gewonden

WILLEMSTAD — In het verkeer vielen er donderdag op Curaçao drie gewonden. De politie handelde diverse ongevallen af. De totale direct aangerichte materiele schade werd op zestien mille geschat.

Reactie op wetsontwerp kleuteronderwijs

Centralistisch beleid minister Veeris gelaakt

WILLEMSTAD — Het Bestuurscollege van Aruba verwijt minister Jacques Veeris van Onderwijs een te centralistische gedachtengang. Dat doet het BC naar aanleiding van een wetsontwerp die het kleuteronderwijs moet regelen.

Het betrokken wetsontwerp is een jaar geleden voor commentaar gezonden naar de eilandgebieden. Eind verleden maand antwoordde het Arubaanse BC — met een afschrift naar de Staten — dat minister Veeris weinig oog heeft voor de decentralisatie-gedachten, wat "in flagrante tegenspraak is met het regeringsprogramma". Niet begrepen wordt waarom de bewindsman nu ineens zoveel regelingen van bovenop wil vastleggen die er voordien ook niet waren. Toch werd er ook vaak met onderling sterk afwijkende regelingen gewerkt, dus kan dat nu ook.

Het BC van Aruba wil een grotere decentralisatie doorgevoerd ook in de regelingen voor het kleuter-onderwijs en geeft de minister daarom enkele suggesties ter overweging.

Als voorbeeld wordt onder meer genoemd de regeling van schooltijden, wat volgens het wetsontwerp een bevoegdheid van de minister is. Er wordt mee eens gegaan dat er van overheidswege een minimum aantal uren wordt bepaald, maar invulling van vakanties en schooltijden kan zonder meer aan de eilandgebieden zelf worden overgelaten. Voorts zouden de eilanden meer bevoegdheden moeten kunnen krijgen om bepaalde experimenten in dit type onderwijs uit te voeren, evenals over het toezicht op de gezondheid en de veiligheid van de kinderen. Minister Veeris wordt verweten "wat met de ene hand wordt gegeven, neemt de andere hand weer terug".

Zaken als de vaststelling van het aantal leidsters per school, teldata en wat daarbij komt kijken moeten ook eilandsaangelegenheden worden. Enkele minimum-eisen kunnen daar wel voor worden bepaald.

Tegenstand bestaat er tegen de grote en ook beslissende rol die de gouverneur (lees: de regering) wordt gegeven bij salarisregelingen. "Het verleden (deze regeling bestaat nu ruim 25 jaar) heeft afdoende aangetoond dat hier geen behoefte aan bestaat", concludeert het BC. Bovendien zou dat in strijd zijn met een artikel in de Eilanden regeling waarin de bepaling van bezoldigingen van ambtenaren wordt overgelaten aan de eilandgebieden. De gouverneur kan uitsluitend via zijn macht van hoger toezicht bepaalde beslissingen vernietigen.

Net zo moeten ook zaken als benoeming en overplaatsing van leidsters bij het openbaar kleuteronderwijs strict eilandelijke zaken blijven. Verplicht voor-overleg daarover met de directeur van het departement van Onderwijs wordt als een "ongewenste inbreuk" beschouwd. De eilanden kunnen even goed de regeling van de ouder-commissie voor hun rekening nemen.

Ook op het punt van de onderwijs-begroting wordt een te grote bemoeienis-kans van de gouverneur als onprettig ervaren. Die bemoeienis zou niet meer mogen zijn dan het recht hebben om bepaalde wettelijke regelingen op een bepaald moment te vernietigen.

Primair moet voorts staan dat de eilandgebieden de zorg dragen voor het hebben van een genoegzaam aantal openbare scholen. Ook al omdat daar al sprake van is, heeft het BC geen bezwaren tegen volledige subsidiering van bijzondere kleuterscholen. Maar niet nodig wordt het gevonden dat bij dat soort zaken weer allerlei Lands-instanties gehoord moeten worden. "Waar het BC van mening is dat het zelf over onvoldoende kennis beschikt om een juiste beslissing te nemen, zal het vanzelfsprekend de betrokken instanties horen", is de redenering. Ook hierin moeten de bevoegdheden van de minister, de onderwijs-directeur en de gouverneur beperkt worden.

De inwerkingtreding van het wetsontwerp vormt ook al stof voor onenigheid. Het Arubaanse eilandsbestuur vindt dat dat per eiland uitgemaakt moet worden, omdat dat ongetwijfeld ook financiele gevolgen zal hebben. Bovendien staat nergens vermeld wat er gebeurt met de passages uit de huidige — verouderde — onderwijswetgeving over het kleuteronderwijs.

Prof. Henriquez in lezing voor Antilliaanse universiteit:

Ontwikkeling maatschappij in testament weerspiegeld

WILLEMSTAD — Een testament is in hoge mate een weerspiegeling van de maatschappelijke ontwikkelingen. Zo stelde prof mr E.C. Henriquez vast in een lezing welke hij onlangs in het auditorium van de Antilliaanse universiteit hield in het kader van de lezingencyclus ter ere van de Antilliaanse jurist De La Try Ellis. Het onderwerp was Het testament, waarbij hij het had over het bijzondere karakter van het testament op een drietal gebieden, namelijk: wat voor beschikkingen moeten er in een testament staan en mogen dus niet buiten het testament worden gemaakt; de problemen met onduidelijke testamenten en de problemen in verband met vormvoorschriften voor testamenten.

Wat moet in een testament staan om geldig te zijn? Daarbij behandelde hij een paar gevallen. Bij de bespreking van dit probleemgebied stelde art. 922 Ned., B.W. (art. 902 Ned. Ant. B.W.) centraal, het luidt: "Een testament of uiterste wil is een akte, houdende de verklaring van hetgeen iemand wil dat na zijn dood zal geschieden, en welke "akte door hem kan worden herroepen".

Geval a:

Twee zonen beweren een vordering op de nalatenschap van hun vader te hebben ter zake van achterstallig loon wegens op de boerderij van vader in dienst verrichte werkzaamheden. Ten bewijze leggen ze ieder over een onderhandse, door de erflater ondertekende schuldbekentenis. Deze schuldbekentenissen waren bij de erflater in het afschrift van zijn testament opgeborgen. De executeur - testamentair had deze schuldbekentenissen na het overlijden aan de zonen afgegeven. Het Hof Leeuwarden ontzegde de schuldbekentenissen rechtskracht. Daar de erflater door de stukken onder zich te houden in staat was ieder ogenblik ze te vernietigen, waren zijn wilsverklaringen volgens het hof tevens eenzijdig herroepelijk, dus uiterste wilsbeschikkingen die in testamentaire vorm hadden moeten worden gegoten.

Geval b:

De liefhebbende tante neemt op naam van een nichtje, zonder dat nichtje daar iets van af weet, een spaarbankboekje. Tante stort daarop, neemt soms een bedrag op en stort daar weer wat. Kortom zij doet met het boekje, gedurende haar leven wat zij wil. En zij kan dit doen omdat het boekje betaalbaar is aan toonder. Als tante tenslotte komt te overlijden is het de vraag of het alsdan uitstaande bedrag aan nichtje toekomt. Volgens de heersende leer is er hier weer een uiterste wil in de zin van artikel 902 omdat tante tot aan haar dood de beschikking eenzijdig kon ongedaan maken door het geld op te nemen. De begunstiging zou dus weer ongeldig zijn omdat zij niet in de vorm van een testament is gemaakt.

Zodra er een mogelijkheid van eenzijdige ongedaanmaking tot aan de dood bestaat, staat een beschikking aan het gevaar van ongeldigheid bloot als zij niet bij testament is gemaakt. De meest voorkomende is de herroepelijke levensverzekering. Die zou dus ongeldig moeten zijn. Maar juist die werdt als een uitzondering op de regel beschouwd. Maakt U zich dus niet ongerust over Uw herroepelijke polissen, aldus de hoogleraar.

Het tweede probleemgebied namelijk het terrein van het onduidelijke testament. Het geval:

Een liefhebbende echtgenoot A benoemt zijn echtgenote B tot enige erfgename (en stelt dus zijn kinderen in de legitieme). Helaas komt het tot een echtscheiding. Als A na jaren komt te overlijden (en inmiddels met C getrouwd is) blijkt hij het testament niet te hebben herroepen. Men zal er zich over verbazen hoe vaak dit voorkomt: Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Maar om dat waar te maken komen wij in moeilijkheden met art. 912 Ned. Ant. B.W., dat zegt dat wij niet van de duidelijke bewoordingen van een testament door interpretatie mogen afwijken. De meeste rechters hebben beslist dat de ex-echtgenote ondanks art. 912 toch niet erft. Zo b.v. het Hof Amsterdam, dat in 1947 te beslissen had over zo'n [illegible] "te benoemen mijn echtgenote NC".

Intussen was de erflater van N.C. gescheiden. Het hof meende dat de beschikking zo moest worden gelezen dat N.C. alleen maar erfde als zij nog echtgenote was en dat was zij niet meer. Op die manier werd een (op het eerste gezicht duidelijke making tot een onduidelijke gemaakt. En dan is interpretatie wel toegestaan. (art. 918 Ned. Ant. B.W.) Het hof overwoog nog, dat als er alleen maar had gestaan "te benoemen N.C." de beslissing anders zou zijn uitgevallen en N.C. dan wel had geerfd. Bevredigend is dat alles niet maar een andere beslissing is volgens art. 912 bijna onmogelijk, want de woorden "te benoemen tot mijn erfgename N.C." zijn zo duidelijk dat er moeilijk aan te wrikken valt.

De wet (art. 965 Ned. Ant. B.W. zegt dat de notaris de wil van de erflater in duidelijke bewoordingen moet doen schrijven. De duidelijke woorden zijn juridische termen, die voor een leek meestal onduidelijk zijn, zoals "erfgenamen volgens de wet" of nog erger "abintestaatserfgenamen". Aldus redenerend zou bijna elk testament voor de testateur feitelijk onduidelijk zijn. Maar dan zouden de art. 912 en 965 (die uitgaan van duidelijke woorden) geen zin hebben. Daar zit een dilemma, aldus de spreker. Enerzijds is het feitelijk zo, dat een testament voor de testateur meestal onduidelijk is, als hij geen jurist is. Maar anderzijds gaat de wet ervan uit dat het duidelijk kan en moet zijn. (Dezelfde noodzakelijke irrealiteit als: Een ieder wordt geacht de wet te kennen) Het besef van deze tegenstrijdigheid heeft mij vaak getroffen bij het opstellen van testamenten voor eenvoudige mensen uit de Antilliaanse gemeenschap. Vaak waren het vreemdelingen (Chinezen) die geen notie hadden van wat zij tekenen. Maar die notie ontbrak ook bij onze eigen Papiamento sprekende bevolking, aldus prof Henriques. Als een testament in het Papiamento opgesteld zou mogen worden, zou dat het begrip van de inhoud bevorderen, maar dat mag volgens Art. 23 Reglement op het Notarisambt niet. Er is al eerder voor gepleit om dat verbod te schrappen. Het vinden van Papiamentse termen voor juridische begrippen zal aanvankelijk een experiment zijn met de kans op onduidelijkheden, [illegible] juristen, die deze nog [illegible] ingeburgerde termen beginnen te gebruiken.

Tenslotte kwam prof. Henriquez tot de vaststelling dat het testament in hoge mate een weerspiegeling is van maatschappelijke ontwikkelingen. Sinds jaren bestaat het overgrote merendeel van de testamenten in Nederland uit zogenaamde langstlevende-testamenten, d.w.z. testamenten met het doel om zoveel mogelijk de langst levende echtgenoot de volle beschikking over het echtelijke vermogen na te laten. Deze testamenten worden in twee vormen gemaakt (de zogenaamde ouderlijke boedel-verdeling en het vruchtgebruik testament). Momenteel ligt bij de Tweede Kamer een ontwerp tot wijziging van het wettelijke erfrecht en dat ontwerp is een tussenvorm tussen die twee thans gebruikelijke testamentsvormen. De veranderde maatschappelijke opvattingen (met name dat de echtgenoot vóór de kinderen gaat) drukken zich eerst in het testament uit. [illegible] de wet [illegible]. Zo loopt het testament voor de wet uit.

CITIBANK's directeur op Aruba, Peter J. Vanica (midden op de foto), vertrekt binnenkort naar zijn nieuwe standplaats bij de Citibank Corporation in Miami. Op Aruba wordt hij opgevolgd door Louis T. Maddaloni (links). Voor MEP-leider Betico Croes was dit de gelegenheid om aan de heer Vanica en de heer Maddaloni, een afscheidslunch aan te bieden en de heer Vanica te bedanken voor zijn bijdrage aan de vooruitgang van het eiland. Als herinnering overhandigde de heer Croes de Arubaanse vlag en volkslied aan de scheidende directeur.

Prof. Henriquez: niet verwacht

Antillen afzijdig van Testamentvormenverdrag

WILLEMSTAD — De Nederlandse Antillen treden niet toe tot het zogenaamde Testamentsvormenverdrag. Zo bleek uit een inleiding welke prof. mr E. C. Henriquez, die jaren geleden op Curaçao notaris was, hield in de Antilliaanse universiteit. [illegible] toe dat hij persoonlijk had verwacht dat de Antillen wel zouden toetreden tot dit verdrag. Nederland doet dit namelijk ook en daarmee legt het zich "met vrijwel de hele rest van de wereld neer bij de eeuwenoude regel dat een testament qua vorm geldig is als het voldoet aan de wet van de plaats waar het is gemaakt".

Het gaat hierbij om de vormvoorschriften, welke er op neer komen dat testamenten volgens de Antilliaanse wetgeving voor de notaris worden verleden of [illegible], om het populair te zeggen aan hem in bewaring worden gegeven. Volgens de wet mag een Antilliaanse ingezetene zelfs in het buitenland alleen maar bij authentieke akte (populair gezegd: notariele akte) "testeren". Dat is nogal wat, zo vindt prof Henriques, omdat er in het buitenland niet overal notarissen zijn in de zin van de Antilliaanse wet. In bijna de geheel Engelssprekende wereld ontbreken zij bijvoorbeeld. Maar ook in landen met notarissen is het meestal toegestaan [illegible] testament [illegible].

In Nederland [illegible] nog een soortgelijk voorschrift. Het gevolg was dat geemigreerde Nederlanders in Amerika en Canada testamenten maakten, welke in Nederland ongeldig waren. Dit gaf de nodige complicaties. Want Nederlands bezit ging zo naar de wettelijke erfgenamen [illegible] het niet bestemd was. Maar binnenkort zal het betreffende Nederlandse wetsartikel geschrapt worden. Zo hield de Antilliaanse hoogleraar zijn gehoor voor. Uit zijn inleiding [illegible], dat de Nederlandse Antillen dan langzamerhand op testamentair gebied een unicum gaan worden met zijn vorm-eisen. Waar een klein land groot in kan zijn, nietwaar?

In memoriam

H. Tweeboom

MENEER TWEEBOOM, bedankt. Je kwam trouw en opgewekt tweemaal in de week onze leerlingen typelis geven. Je belangeloze, vindingrijke en professionele [illegible] was voor ons een steun en gaf ons hoop op de toekomst. En samen met je familie en vrienden zorgde je bovendien nog voor de nodige apparatuur.

Meneer Tweeboom, bedankt. God zal het u [illegible] lonen. En de [illegible] familie wensen [illegible].

[illegible]
Soeur Hedwig Mytylschool,
Sta Maria

AGENDA ARUBA

OSSE NUMMERS OP Aruba, agelijks verkrijgbaar bij:

RANJESTAD: Zepp Wever, ngrid–La Fama; Popular, iet Soda Fountain en Spark and lean.

OORD: Panaderia Turibana.

AN NICOLAS: Nicolas Store, e Wit Stores in Aruba, aribbean- en Sheratonhotel, an Dorp in Americana en oliday Inn drugstore.

antooruren: 08.00 - 12.00/ 4.00 - 17.30 uur; zaterdag sloten.

elefoon: 24333 (drie lijnen).

oor spoedgevallen na kantoor-d: 21639, 22316, 22950. eboy: 027 - 774.

nkrek. nr. 248-1 Barclays nk.

xicentrale: 24 uur per dag, .: 22116 of 21604.

LITIE: 100

ARMCENTRALE: 115.

IOSCOPEN
RANJESTAD
oulevard Theater: 20.30 uur *ir Crazy* (18 jr.); 24.00 uur *ender loving care* (18 jr.).
ialto: 20.00 uur *Nine to five* 14 jr.); 22.30 uur *Contamination* (18 jr.).

ALASHI
rive-in: 20.30 en 24.00 uur *When time ran out* (18 jr.).

AN NICOLAS
rincipal: 20.30 uur *The sea olves* (14 jr.); 24.00 uur *Emanuelle & the last cannibals* 8 jr.).

★★★

IT GELE KRUIS: Oranje-ad: tel.: 23168; Noord: tel.: 425; Santa Cruz: tel.: 28288; radera: tel.: 25543; Savane- tel.: 47020; Brazil: tel.: 301; Dakota: tel.: 29008; San colas: tel.: 45906; Tijdens antooruren van 07.30-.00/13.30-17.00 uur: Patia-aat 27, tel.: 24444.

TICA'S: Oranjestad: Odu-, tel.: 21780; San Nicolas: Lucas, tel.: 45119.

ACHTREGELING DOKTO-EN
anjestad, Sta Cruz, Paradera Noord: dokter J.C.Frede-ks, Stadionweg 27, tel.: 484.
Nicolas en Savaneta: dok-E.Weststrate via Centro ica San Nicolas, tel.: 48833.

EEKEINDEDIENST tand-s van zaterdag om 12.00 uur t/m maandag om 08.00 uur ge-e telefoniste dr Horacio uber ziekenhuis op te bellen, .: 24300.

★★★

ERSEN
GHT INFORMATION NTER: dagelijks geopend 07.00-20.00 uur; na 20.00 informaties via verkeersto-

SO SERVICE CENTER anjestad): geopend 24 uur dag; zondag van 20.00 uur maandagmorgen 07.00 uur we gesloten.

C: 21.00-03.00 uur verkie- jeugd- en districtskoningin nki Leendert, Colegio Ora a, Pos Chiquito Kukwi-hool).

ORT
MACURI BOWLING NTER openingstijden: andag t/m vrijdag van .00-24.00 uur; zat. van 13.00-.00 uur; op zondag gesloten.

SEBALL: 20.00 uur Coca a Rangers vs Richmond y-off)-LSP.

★★★

TERDAG
VERSEN
ORT
LJART: 14.00 uur toernooi: kotabar vs Ferminsbar-Luc-y Strike Bar.

★★★

TELECURACAO: 17.00 Flintstones frolics; 17.30 incredible hulk; 18.15 cartoons; 18.30 telenovela: Amor prohibido; 19.30 cocktail musical; 20.00 telenoticias; 20.30 special program (Grand Tumba contest); 22.00 good times (Thelma's African romance (part one); 22.30 movie of the week (What's so bad about feeling good); 24.00 resumendi noticias; 24.05 sluiting.

★★★

Simar over kabinets (in) formatie:

Frictiepunten moeten uitgangspunt vormen

ORANJESTAD — De vakbond van leerkrachten, Simar, vindt het niet juist dat de instanties, zoals vakbonden en de handel, die uitgenodigd werden voor een gesprek met de twee informateurs Eisden en Bislip, de inhoud van iets dat de gespreksbasis zal vormen, uit de kranten moeten vernemen.

Wat betreft de inhoud van het urgentieprogramma vraagt Simar zich af hoe urgent de urgentiepunten wel zijn. Volgens de vakbond zijn er punten naar voren gekomen die deel uitmaakten van het regeerprogramma van het demissionaire kabinet en het is logisch dat welk kabinet er ook komt dit werk moet voortzetten. Simar vindt dat er punten ontbreken die op dit moment werkelijk van belang zijn. Wij geloven dat de uitgangspunten voor de informateurs juist de fractiepunten hadden moeten zijn, zoals bijvoorbeeld de decentralisatie. En met decentralisatie bedoelen wij niet decentralisatie van de televisie alleen, aldus Simar.

Op grond van de fractiepunten - zo stelt de vakbond - moet men geraken tot een urgentieprogramma, dat een poging moet inhouden om een einde te maken aan alle problemen die een deugdelijk bestuur in de weg staan. Pas nadat de politieke situatie zoveel mogelijk gesaneerd is, kan verder worden gewerkt aan alle hangende zaken die talrijk zijn, en niet alleen aan de punten die in het urgentieprogramma voorkomen. Om dit te bereiken is het noodzakelijk dat alle partijen de partijbelangen opzij zetten om te komen tot een regering op een zo breed mogelijke basis. Wel moet gezegd worden - aldus Simar - dat wij twijfels hebben of de goede wil van de politieke partijen aanwezig is om dit te bereiken. De meerderheid van de partijen schijnt zeer gelukkig te zijn met de huidige situatie, omdat zij ervan overtuigd zijn dat een verkiezing politiek voordeel voor hun partij zal brengen. Dienovereenkomstig is de verkiezingscampagne al begonnen en dat is het enige wat zij in hun hoofd hebben. Simar gelooft niet dat verkiezingen wenselijk zijn, zolang geen oplossing gevonden is voor het voornaamste probleem dat een deugdelijk bestuur belemmert en dat is het probleem op het gebied van staatkundige strcutuur. Zolang dit probleem niet opgelost is blijven de fractiepunten bestaan en dezelfde problemen van vorig jaar zullen zich voordoen.

Simar is van mening dat de politieke partijen politieke rijpheid moeten tonen en gezamenlijk aan het werk moeten gaan om voorwaarden te scheppen die een goed bestuur permitteren. Pas wanneer het resultaat van het werk van de Commissie van 7 bekend is en de partijen een standpunt hebben bepaald, zijn verkiezingen op hun plaats, omdat op grond daarvan het volk zich beter zal kunnen uitspreken.

ORANJESTAD — Met de ALM en Eastern is gisteren een Arubaanse delegatie in twee groepen naar Miami vertrokken voor het bijwonen van de officiele opening van het Arubaanse Toeristenbureau in deze stad. Het kantoor wordt vanmiddag officieel geopend door gezaghebber Frans Figaroa. Bij de foto: de delegatie bestaande uit vertegenwoordigers van het eilandsbestuur en de media vóór vertrek.

PRINS EN PANCHO zijn al druk aan het repeteren om zondag de macht van gezaghebber Frans Figaroa over te kunnen nemen. Voor prins en pancho is het een "herhalingsoefening" om de leiding van carnavalvierend Aruba te hebben, aangezien dit reeds eerder werd gedaan. Het is dus wel in vertrouwde handen. Gezaghebber Figaroa krijgt dan -- na de drukte van zijn bezoek aan Miami -- alle gelegenheid even "uit te blazen", hetgeen ook weer afhankelijk is van waarheen Prins Carnaval hem dit jaar zal "verbannen".

ORANJESTAD — In een overvolle RCA-sportcomplex is Ito Dania vannacht als de nieuwe Rey di Tumba van Aruba gekozen. Hij vertolkte op bijzonder fraaie wijze zijn tumba "Hiep Hiep Hoera" met muzikale begeleiding van "Revolucion Latina". De tweede plaats was voor Martin Quandus, met "Wayé bo braza mas cu bon", terwijl Chicho Kock met zijn nummer "Ela pega" de derde plaats kreeg toegewezen. De prijs voor beste arrangeur ging naar Franklin Granadillo, en die voor beste componist naar Martin Quandus. Het tumba-festival verliep gisteravond erg vlot en nog voor het middernachtelijk uur waren alle 19 zangers aan de beurt geweest. Bij de foto: Rey di tumba Ito Dania, ontvangt een van de prijzen uit handen van SAC's penningmeester Edwin Zichem.

Meel-kwestie aan orde gesteld door Lacle (MEP)

ORANJESTAD — Acht de minister het juist, dat de Arubaanse bevolking de onhygienische meelproducten van Continental Milling co., op Curaçao, die een monopolistische positie bezit, moet blijven betrekken?. Zo luidt de eerste van de vijf vragen die het MEP-statenlid, Clyve Lacle, aan de minister van Volksgezondheid en Milieuhygiene stelt.

Het statenlid gaat als volgt verder: Is de minister niet van mening dat deze meelproducten schadelijk zijn voor zowel de Arubaanse bevolking als voor de toeristen die het eiland Aruba bezoeken?

Acht de minister het niet nodig om genoemde monopolie, verstrekt door de regering van de Nederlandse Antillen, onverwijld in te trekken teneinde de meel- en meelproductenvoorziening weer in de vrije concurrentie-handel te brengen?

Acht de minister het niet verantwoord om, gezien de onhygienische toestand bij Continental Milling, de slechte kwaliteit van zijn producten enz., de handelaren toestemming te verlenen om beter meel en meelproducten en van hoge kwaliteit in de Nederlandse Antillen in te voeren?

Tot slot vraagt het statenlid Lacle of de minister de staten categorisch kan toezeggen dat er door de regering maatregelen genomen zullen worden, teneinde de burgers van de Nederlandse Antillen een op hoog peil staande volksgezondheids-toestand te garanderen.

Idefre cursussen voor little league

ORANJESTAD — Sportinstituut Idefre is voornemens volgende maand cursussen te organiseren voor trainers, scorers en umpires van little league baseball. De cursus voor trainers zal onder leiding staan van de heren Juan Maduro en Caicai Williams, terwijl de heer Edward Jones belast zal worden met de cursus voor scorers en umpires. Formulieren voor deelname aan deze cursussen zijn te verkrijgen bij het Idefre kantoor en dienen uiterlijk 25 februari ingevuld te zijn ingediend.

Foto expositie Idefre

ORANJESTAD — Bij sportinstituut Idefre is deze week een kleine fototentoonstelling geopend. Het gaat hier om foto's genomen van de 18km hardloopwedstrijd op 24 januari, de finale van het voetbaltoernooi voor overheidsdiensten, de finale van het trefbaltoernooi voor scholen en van het congres Lichamelijke Opvoeding van de Simar.

Bij school softbal: zege voor La Salle en Tarabana

ORANJESTAD — In het softbaltoernooi voor scholen van het voortgezet onderwijs behaalde La Salle College op het Caribe-veld een 8-5 overwinning op het Maria College. In het little league ballpark behaalde de Tarabana technische school een grote 19-7 overwinning op het Maria College. De wedstrijd tussen J.F. Kennedyschool en het La Salle College vond geen doorgang, omdat eertsgenoemde school met slechts 5 spelers kwam opdagen. Het toernooi wordt morgenochtend om half negen, tien uur en half twaalf met 8 wedstrijden voortgezet. In het little league ballpark worden de volgende wedstrijden gespeeld: Paso Sigur — Antonius College (meisjes D), M.L. Kingschool — Colegio Arubano Oranjestad (jongens C) en M.L. Kingschool — Colegio Arubano Oranjestad (jongens E).

Op het Caribe-veld: Maria College — Juliana School (jongens D), PR. Christine school — Juliana school (meisjes E), PR. Christine school — Mao school (jongens E).

Op het Arandas-veld: John Wesley College — Augustinus College (jongens C), Colegio Arubano San Nicolas — A. de Veerschool (jongens C).

DE FAMILIE TJON Ajong in de Boerhaavestraat ontving het bericht uit Nederland dat dochter Faride Merien-Tjon Ajong aan de Rijksuniversiteit te Leiden geslaagd is voor het doctoraalexamen Nederlands notarieel recht. De geslaagde die eind 1979 ook in Leiden het doctoraal Nederlands recht behaalde, is een oud-leerlinge van het Colegio Arubano.

Village-schoonmaak

Bars werken niet mee

SAN NICOLAS — Bij de schoonmaak in de Village, bekend als operation Clean-up, werd gebruik gemaakt van 1 payloader, 4 dumptrucks en 25 werknemers van de Tijdelijke arbeidsvoorziening en de Reinigingsdienst. Voorts werd een twintigtal autowrakken naar het recycling bedrijf te Barcadera gebracht., aldus een bekendmaking van de commissie operation Clean-up.

De commissie ontving veel positieve reacties van de Village-bewoners, doch van de andere kant constateerde zij dat de bars nog steeds doorgaan met het deponeren van vuil aan de rand van de Village. Dit is een indicatie dat er iets hapert aan de vuilophaal. De commissie is momenteel met Lago in onderhandeling voor het verkrijgen van 500 drums die in de Village geplaatst zullen worden om op deze wijze het onderhoud van de wijk te garanderen. Voorts is de commissie bezig met de voorbereiding van schoonmaakcampagnes voor andere wijken in San Nicolas.

SAN NICOLAS — De oliestad blijft groeien door de vele nieuwe huizen die gebouwd worden, dat blijkt uit de luchtfoto die Amigoe-fotograaf Djisbie van San Nicolas maakte. Middenin rechts het Lago Sportpark met op de achtergrond de oliehaven.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden **F. 5,50**

Elk woord meer f. 0,25.

UITSLUITEND À CONTANT!

[illegible]

OMGEVING RIO Canario: volledig gemeubileerd huis (incl. 4 airco's, afwasm., wasm., ijskast etc., etc.), 3 slaapk. enz., carport, deepwell, grote vruchtbomen, appartementje op erf, 930 m2 erfpachtgrond, rustige buurt, fl. 160.000,-, oplever. juni 1982, tel.: 44068 (evt. leeg te koop: fl. 152.000.-).

FORD CORTINA '70, in goede staat, prijs fl. 990.-, Sta Rosastraat C-25, tel.: 674221.

SIMCA 1307S, bwjr. 1977, fl. 4.000,-, Arcturusweg 3.

TOYOTA 1000 Stationwagon '75, fl. 3.500,-, Zuid Abrahamsz 88, tel.: 674758.

DODGE DART, bouwj. '72, NAfl. 3.000,-, per 17 mrt, surfplank Dufour, 2 zeilen NAfl. 1.200,-, 9 mnd. oud, Philips set. wasmachine, 9 mnd. oud fl. 900,-, 2+3-zitbankstel t.e.a.b., Kaya Lima 12, Muizenberg.

FORD PICK-UP Custom 1975, 6 cyl., fl. 5.000,-, Amandelweg 69, tel.: 614371.

RENAULT 4, bouwj. 1978, fl. 3.700,-, Sergeantenweg 7 na 6 uur.

OPEL ASCONA, bouwj. 1971, tel.: [illegible]

INBOEDEL, WEST Gr. St. Joris 210, tel.: 674918.

1 VRIEZER (LIGGEND) Westinghouse, 15 cu. ft., tel.: 26097.

TOYOTA STARLET Station, 15 maanden oud, 14.900 km, in prima staat, vraagprijs NAfl. 8.500,-, tel.: 9-4340.

HOLL. WANDMEUBEL fl. 850,-, eethoek fl. 250,-, lampen vanaf fl. 50,-, planten, badkamertegels 10 cmx10 cm geel en bl.-groen, 2x gootsteenbakken, tel.: na 6 uur 25265.

I.Z.G.S. VERKERENDE Oldsmobile Vista Cruiser Stationwagen, full equipped, vr.-pr. fl. 6.000,-, tel.: 26090, Bungalow 44.

GROTE 3 ZITBANK (bamboe, losse kussens, prijs NAfl. 675,-, tel.: 671415.

SINGER NAAIMACHINE met veel borduursteken, fl. 400,-, tel.: 37873, Jan Haasweg 1.

STOEL, LINNENKAST, [illegible] en salontafel, tel.: [illegible]

TOYOTA STARLET 1979, Honda Civic 1976, Lunaparkweg 6, tel.: 614462.

[illegible] 50MM, 50x, [illegible], fl. 100,-, tel.: 693474.

AUTO SIMCA 1100, 2 jaar oud, tel.: 72[illegible]

FORD CORTINA 1974, fl. [illegible], [illegible] 3, tel.: 37[illegible]

[illegible] STEREO [illegible], fl. [illegible], Heathkit [illegible] Square Wave gen., fl. 215,-, BAX Transistor/Fet tester fl. 205,-, Philips Osc. 15MHz fl. 695,-, Philips Multimeter 40.000 ohm/volt fl. 215,-, zaterdag 6 febr. van 9-12 uur, Nieuwpoort 64, tel.: 671650.

MAZDA [illegible] 1980, Pony Pickup 1980, i.z.g.st., Abrahamsz 41.

HOOG WANDMEUBEL fl. 200,-, laag wandrek fl. 250,-, kinderbureau fl. 100,-, salontafel fl. 60,-, [illegible] fl. 400,-, [illegible] fl. 300,-, 1 [illegible] fl. 200,-, [illegible] Nova 1975, 6 cyl., 4-deurs, fl. 6.250,-, [illegible], tel.: 44647.

HONDA ACCORD 1977, [illegible] weg 22 van 6 tot [illegible] u.

EEN AUTO merk Audi, type 80 LS, bouwjaar 1976, [illegible]

prijs NAfl. 2.990,-, financiering mogelijk, tel.: 81432.

MAZDA 323, in goede conditie, bouwjaar 1978, nieuwe radialbanden, motorrijtuigbelasting betaald. Adres: Amandelweg 65, Dominguito, tel.: 612863.

SUBARU DL 1977, fl. 2.100,-, Puerto Ricoweg 133.

YAMAHA YZ80 motorcross, Dornasolweg 1, tel.: 79421.

MOTORFIETS EN een Toyota Starlet, tel.: 78012 na 18.30 u.

SLAAPKAMERSET: 2 pers.-bed met ombouw, 2 nachtkastjes, kaptafel met spiegel, 3-deurskast, 4 porchstoelen, Dornasolweg 5, tel.: 79730.

1 HUFFY JONGENSRACEFIETS, fl. 300,-, Kaya P.J.Bakhuis 87.

OLDS. CUTLASS Supreme '80, power-steering, power-brake, airconditioning, t.e.a.b., Jul. v. Stolberglaan 23, tel.: 43583.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

TUINMAN MET grasmaaimachine voor periodiek onderhoud van onze tuin, tel.: 671415.

EEN WERKSTER voor 3 halve dagen per week, tel.: 53235.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

DUITSE VOLKSWAGEN 1200, bouwjaar 1973, prima staat, perfecte motor, fl. 4.000,-, tel.: 22698 thuis, 24200 office.

RENAULT 4 (1976), prijs fl. 2.000,-, tel.: [illegible]

1974 COLT STATIONWAGON, A/C and auto-transmission, tel.: 9-3307 after 4.00 pm.

KINDERSLAAPKAMERSET, gezondheidsmatras, bed, kast, speelgoedbakken, lessenaar, Corduroy zitbank, tel.: 26682.

1972 TOYOTA CROWN with airconditioning, AM/FM stereo with cassette-deck, VHS video tape-recorder and tapes, call: 45775.

1 ROND VLOERKLEED, 1 zitkamerset, gordijnen, Bontekoemantelstr. 18, tel.: 22291.

BANKSTEL+TAFEL, tv stereo+boxen, eethoek, 8-pers., kinderbed, hout, 2 airco's enz., Pos Chiquito 68.

AUSTIN PRINCESS 1800 HL juweel, bouwjaar 1977, 59.000 km, van eerste eigenaar (leraar), onderdelen geen probleem, financiering mogelijk NAfl. 3.975,-, tel.: 21636.

[illegible]

GEMEUBILEERD APPARTEMENT met airco, Cumana 121. Te bezichtigen: zaterdags tussen [illegible] en 16.00-18.00 u.

NEDERLAND: EENSGEZINSWONING bij Rotterdam (Oud Beijerland), 4 slaapkamers, badkamer+ligbad, tuin+carport, huurprijs n.o.t.k. Te bevragen tel.: 24728.

FURNISHED HOUSE, call: 45775.

APARTMENT DUPLEX-style, per day or monthly, in cunucu-side, big nice furnished with utilities, available 8 of March '82. Good for one person or a couple without children. Also a partly furnished house by 20th of Febr. '82. Call: 28665 after 6 pm.

[illegible]

[illegible]

BARGAINS of the FINAL SALE

Portable hairdrier. Kitchen-scale (ounce dial). Hairsetter Gen. Elec. Movie-camera CANON super 8 with automatic zoom. Viewing screen 8 super 8. Attache-cases, large & normal. Curtains, large & medium. Electric stove (portable). Ceramics and copper vases for display.

PROF. KERNKAMPWEG, No. 1.
WEEKEND BETWEEN 10 - 16 H.

CURACAO INTERNATIONAL TRUST COMPANY N.V.

HANDELSKADE 8 . P.O.BOX 812 . CURACAO, NETHERLANDS ANTILLES

Voor enkele van onze medewerkers vragen wij te huur:

WOONHUIZEN

Aanbiedingen voorzien van prijs en opgave aantal kamers enz., kunt U richten aan de afdeling Personeelszaken.

GEVRAAGD

EEN KASSIERE

die ervaring heeft met het wisselen van dollars en bolivars.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan:

La Aurora n.v.
'EL PALACIO DE LOS TRAJES'
Prinsenstraat 80

SUPERMARKETBEDRIJF VRAAGT

A. **WINKELCHEF**

B. **ASSISTENT WINKELCHEF**

Vereisten:
1) Energieke persoon met leiding-gevende capaciteiten,
2) Goede omgangsvormen,
3) Gedegen kennis in levensmiddelen,
4) Middelbare School, Havo of Mavo.

Schriftelijke sollicitaties met pasfoto's te richten aan P.O.Box 268, Curacao.

't Oosters Huisje

SPECIAALZAAK VOOR RIJSTTAFELARTIKELEN

heeft weer volop:
TEMPE TAHU LOEMPIA VELLEN EN NOG VEEL MEER.
ZATERDAG A.S.12.00: "NASI RAMES"

Adres SCHOTTEGATWEG WEST 225
BIJ POST 5 - TEL. 84764.

CARNAVAL BIJ

samsom CURACAO

Kwaliteits camera's en projectoren tegen [illegible]
Alleen bij
Curacao
Salinja - Tel. 78771
NU EXTRA: COOLBAG GRATIS

[illegible]

Distributeurs PENHA

tcb SPECIAL

Di 20 di jan. pa 30 di april
Prijs pa publico lo ta:
PA STREET GRANDI FL. 13,50
PA STREET CHIKI FL. 7,50
PANAX TRADING CO.
Elmesstraat 57
Tel.: 54679

Zandflessen en kunstig bewerkte kalebassen
CURAVA
in de dierentuin

DIENSTVERLENING MET EEN PERSOONLIJK KARAKTER

IASCAI

BEATRIXSTR. 34 - TEL. 22720

CLIMA CARS

AUTO AIRCONDITIONIG
Herst 1A - Tel. 672069 - Sta. Rosa

GEVRAAGD
BASSIST, KLARINETTIST/ SAXOFONIST
ter completering van Jazz-combo.
Voorkeur voor jazz uit jaren 40 - 50.
Inlichtingen:
R. RIENKS, TEL. 25092
Niet commercieel.

RODEO RANCH

SALOON - STEAK HOUSE

SALOON STEAK HOUSE
"Jes aint non better!"
for reservations call: 37785-37786 after 4.00 p.m.
Open: Saloon 5.00 p.m. till..
Dining 6.30 p.m. till.. 11.00 p.m.
Closed on Monday.
Schout bij nacht van Staverenweg 6.

Bezoek nu onze nieuwe attraktie

KASTAN 'S

VLOOIENMARKT

a.s. zondag van 9.00 tot 6.00 uur
Nieuwe artikelen tegen **vlooienmarktprijzen**

zoals: leuke jurken, leren tassen, aanstekers, sleutelhangers, T—SHIRTS, goudkleurige riemen, cosmetica en 1000 ANDERE DINGEN

Tot ziens bij KASTAN Agencies
Kaya Pachi Jan Bakhuis 18 - zijweg Erosweg Tel. 777[illegible]

Bondia Korsou

Mayan mainta 9.15 Señores Ed Bakhuis i Frank Roskamel ta den Sala Bèrde di Radio Hoyer I pa papia riba energia alternativo.

Sponsor di programa: ABN Bank.
Nos ta aprecia bo atencion,

[illegible]

LEVENS MIDDELEN BEDRIJF

vraagt actieve jongeman om opgeleid te worden tot

ASSISTENT INKOPER

Vereisten: Havo opleiding.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan P.O. Box 268, Curacao.

Grote sortering

kleding voor
DAMES, KINDEREN en BABYS
Ook schoenen, cosmetica, etc.
Bij ons slaagt U beslist tegen zeer redelijke prijzen.

b SPECTRUM N.V.
Heerenstraat 17 Tel.: 613374 - 613722

FUJI FILM FUJI FILM

MET FUJIFILM OP REIS

WIN EEN 8-DAAGSE MADURO PACKAGE-REIS VOOR 2 PERSONEN NAAR PUERTO RICO, MIAMI OF COSTA RICA. VERDER DINGT U OOK MEE NAAR VELE ANDERE PRIJZEN WAARONDER CAMERA'S, COOLBAGS, FAMILY-TENNIS etc.

DOE MEE.

Koop Fujifilm en schrijf Uw naam en adres op de binnenkant van het groene doosje. Stop het doosje in de bus bij Samsom Salinja, Caribbean Supplies, Gomezplein of La Bonanza Otrobanda. En U doet mee!

Laat al Uw films ongeacht welk merk ontwikkelen en afdrukken op Fujipapier — Fujifilm een garantie voor kwaliteit en service — bij Samsom Curaçao, Caribbean Audio Supplies en La Bonanza Otrobanda en deponeer de ontvangen slip-strook in de daarvoor bestemde bus.

FUJIFILM en SAMSOM,
"nummer een in kwaliteit en service".

Trekking 15 juni.

SAMSOM CURACAO
[illegible] P.O. Box 338
Tel.: 7[illegible]

FUJI FILM FUJI

PICHINGOLO A "KNOCK-OUT" NUEVAS ESTRELLAS 15-1

Logrando viktoria di 8-6

Sta Rosa a empata seri di sòftbòl kontra Tigres

WILLEMSTAD— Sta Rosa/Nabco ayeranochi a forsa un empate den e play-off semi-final di softbòl lokal propinando e ekipo di Tigres/SUBT un derota ku skor di 8-6. E viktoria ku Sta Rosa a logra ayeranochi por ser atribui na prome luga n'e tremendo poder na bate kua nan a demonstra i na di dos luga n'e aktuashon di nan pitcher estelar Romoldo Martis kende a permiti unikamente kuater hit na su adversario. Den e enkeuntro valido pa kategoria femenino AA, e ekipo di Pichingolo/Hilton Casino a "knock-out" Nuevas Estrellas Firestone ku skor di 15-1.

E partido entre Nabco i Tigres manera a ser spera a bira otro bon partido den kua sigur e nivel di sòftbòl brindá tabata hopi bon. Prinsipalmente e fildeo di ambos banda ayeranochi tabata hopi sigur ku prinsipalmente Arthur Mari pa Sta Rosa i Juvenal Merced pa Tigres demonstrando atrapada- i hugadanan di alto kaliber den short.

PITCHEO

Pa loke ta trata pitcheo por bisa ku e ekipo di Sta Rosa ayeranochi a lusi mas miho. Romoldo Martis — e karta prinsipal di Sta Rosa — a domina su adversarionan di Tigres ku relativo fasilidat. E uniko inning den kua su adversarionan a logra konekta mas ku un hit (dos n'e okashon ei) kontra su lansamentunan, tabata den di tres.

Na tal okashon Tigres a tuma ventaha tambe di 5-2.

VENTAHA

Tigres for di den e prome inning a tuma liderato ku skor di 2-0 ora ku Ushley Kirindongo konekta homerun ku un kompañero na base. Sta Rosa n'e okashon ei tampoko no a keda tras ya ku na nan turno Arthur Mari tambe ta konekta un bataso di kuater skina kontra e pitcher Rumai pa korta e desventaha na 1-2.

Den di dos entrada Sta Rosa ta empata e enkuentro probechando di un hit di Marcel Martis i un eror komete pa Tigres. E ekipo di Parera ta tuma ventaha di 5-2 den di tres, konektando dos hit kombina ku un base por bola i un sakrifisio.

VIKTORIA

Sta Rosa den e di dos mitar di tres ta korta e desventaha un biaha mas ku un kareda 3-5, pa despues nan sigura e triunfo den e dos inning sigiente anotando respektivamente tres i dos kareda. E inning desastroso pa Tigres a resulta e di kuater den kua Sta Rosa ta konekta no menos ku kuater hit.

SKOR FINAL

Pitcher ganadó a resulta Romoldo Martis, perdedó Rumai kende a risibi relevo di Glenn Felida den di kuater. Pa Sta Rosa: 8 kareda; 12 hit i 1 eror, na bate a destaka Arthur Mari 1-1.

Pa Tigres: 6 kareda; 4 hit i 2 eror, na bate a destaka Juvenal Merced kende a konekta di 3-2.

FEMENINO AA

E partido entre Pichingolo i Nuevas Estrellas no ta bal masha komentario e skor final di 15-1 ya ta ilustra e klase di dominio ku e ekipo di manager Taffy de Jongh a eherse riba su oponente. Lokual a resulta Nuevas Estrellas desastroso ta sin duda e kantidat astronomiko di nuebe (9) eror kua e ekipo a komete.

Pitcher ganadó a resulta Zenaida Geerman, perdedó Mildred Berendstein. Pa Pichingolo: 15 kareda; 6 hit i 2 eror, na bate a destaka Sylvania Asencion kende a konekta di 3-2.

Pa Nuevas Estrellas: 1 kareda; 2 hit i 9 eror. E dos hit a bai riba kuenta di Claire Cathalina i Ethline Henriquez kendenan a konekta respektivamente di 3-1 i 2-1.

KONTINUASHON

E kampeonato ta kontinua mayan djasabra ku kuater partido, kuminsando for di 4'or di atardi den stadion di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat. E prome partido ta bai entre Welatina Stars i Buena Vista Power, sigi pa mitar di seis k'e enkuentro Rising Trotters — Grapette Athletics, ambos partido ta valido pa kategoria maskulino A. Pa mitar di ocho Cardenales ta enfrenta Rising Trotters valido pa femenino AA i pa 9'or lo tin e partido desisivo den e seri entre Tigres i Sta Rosa.

E ekipo ku sali vensedó for di e enkuentro a sigura su partisipashon n'e "play-off" final mientras ku e perdedó lo tin di enfrenta e ganadó for di e seri entre Tiburones i Twins.

WILLEMSTAD — Kennedy Filé kende ayeranochi a resulta topscorer pa Olympioc aki ta logra pasa fasil den e defensa di Dragons na kaminda pa hinka otro basket pa su ekipo. Riba e otro portret por mira "Toni" di Olympic sakando e bala for di su area despues di ku nan a logra intersepta un atake di Dragons.

Den basketbòl femenino superior

Nightingales a propina Dragons sú prome derota

WILLEMSTAD — E kampeonato di basketbòl lokal a kontinua ayeranochi riba e kancha di St Thomas College na Hoogstraat ku tres partido for di kua Sithoc, Nightingales i Olympic a sali vensedó.

KLASE A

Sithoc den kategoria maskulino klase A a logra un viktoria di 52-48 riba Seru Fortuna den un partido bastante bistoso. Na half Sithoc tabata dilanti ku diferensha di apenas tres punto (25-22). Topscorer pa Sithoc tabata La Cruz ku 16 i pa Seru Fortuna Pascual ku 18 punto.

FEMENINO

Den kategoria femenino superior e ekipo di Nightingales a perkura pa un sorpresa, propinando e ekipo di Dragons nan prome derota dje aktual kampeonato, ku skor di 55-52. Na sosiegu Nightingales tabata dilanti ku skor di 30-23.

E ekipo di Nightingales ku pa loke ta trata e ultimo añanan a bin ta podera dje titulo di kampeon, den e di dos mitar a hasi komo si fuera nan lo a bons bek. Sinembargo Nightingales no a sede nan e tereno nesesario i asina tog logra di konserva nan ventaha. Topscorer pa Nightingales tabata Magda Juliana ku 28 i pa Dragons Meredith Gonep ku 25 punto.

MASKULINO

E uniko partido den kua e viktoria ayeranochi a ser logra ku relativo fasilidat, tabata esun entre Olympic i Dragons, valido pa kategoria maskulino superior for di kua Olympic a triunfa ku skor di 75-51. Na half ya Olympic tabata komodo dilanti ku skor di 34-22.

Topscorer pa Olympic tabata Kennedy Filé ku 31 punto i pa Dragons Ernel Schutte ku 17. Otro hungadónan kende ayeranochi a destaka hopi p'e ekipo di Olympic tabata Willem "Weis" de Jongh (den defensa) i Hernandez (den defensa).

KONTINUASHON

E kampeonato ta kontinua djadumingu proksimo ku tres partido. Pa 7'or Estudiantes ta enfrenta Olympic valido pa kategoria maskulino A; pa kuartu pasa di ocho Jong Curaçao ta enfrenta Sta Maria Kings den divishon maskulino A i pa mitar di dies Sithoc ta enfrenta Divi Divi den kategoria femenino superior. Tur e partidonan ta tuma luga riba e kancha di St Thomas College.

North little league bijeen

ORANJESTAD — De Aruba north little league houdt donderdag een ledenvergadering in de Caribeclub. De vergadering begint om half acht. De agenda vermeldt onder andere: financieel verslag, benoeming van commissies en mededelingen over de aanstaande competitie.

Filmavond van Divingclub Curacao

WILLEMSTAD — In samenwerking met de heer Kreutzberg van Carmabi organiseert Divingclub Curaçao een filmavond, waarbij het onderwaterleven van Bonaire vertoond zal worden. De filmvertoning wordt vanavond gehouden in het clubgebouw van genoemde vereniging op het terrein van de Mijnmaatschappij Nieuw Port.

Belangstellenden zijn welkom, de toegang is geheel gratis. Aanvang is vastgesteld op 7.30 uur. Men kan het clubgebouw vinden via de ingang van de Mijnmaatschappij.

Ook Shuttle promoveert naar de hoofdklasse

Animo-I badminton-kampioen eerste klasse

WILLEMSTAD — Afgelopen dinsdag werden in de eerste klasse van de badminton-competitie de laatste wedstrijden gespeeld. Animo I, dat tot nu toe nog alle wedstrijden in winst had omgezet, behaalde ook nu een 6-0 overwinning op Cadushi IV. Met een mooie voorsprong en een zeer mooi partij-gemiddelde van 50 gewonnen en slechts 10 verloren partijen, werd Animo I, bestaande uit: Mimi Smit, Lucie Gosilio, Dennis Martien en Eugène Martis, kampioen in de eerste klasse en promoveert hierdoor naar de hoofdklasse. Dit is te meer een zeer mooie prestatie, daar dit Animo I ook vorig jaar ongeslagen kampioen werd en toen promoveerde van de tweede naar de derde klasse,

Ook de nummer twee, Flying Shuttle I, behaalde een 6-0 overwinning. Hun tegenstander was SOVO, dat hierdoor op de laatste plaats is blijven staan en dus degradeert naar de tweede klasse,

In de hoofdklasse en de tweede klasse gaat de strijd nog steeds door. Cadushi III (hoofdklasse) moest tweemaal achter elkaar (vrijdag 29-1 en dinsdag 2-2) aantreden tegen Zeemacht I, maar kon beide keren niet met de overwinning naar huis terug keren. Vrijdag lukte het hen nog één partij te winnen, maar dinsdag werden ze met 6-0 verslagen. Met nog maar één wedstrijd te spelen, ziet het er niet zo mooi uit voor Cadushi III, te meer daar die laatste tegenstander ook nog Asiento I is, dat erg hoog in de ranglijst staat.

Verder werd er in de hoofdklasse nog voor een verrassing gezorgd door Asiento II, door met 4-2 te winnen van Tampanja I. In de tweede klasse behaalden de nummers één en twee, respectievelijk Flying Shuttle II en Animo II, beiden de overwinning. Flying Shuttle II won met 5-1 van Cadushi VII, terwijl Animo II Zeemacht II met 4-2 versloeg. Vooral de dames van Zeemacht maakten het Animo niet gemakkelijk.

Aanstaande dinsdag zullen Flying Shuttle II en Animo II elkaar ontmoeten en het beloofd een spannende wedstrijd te worden.

UITSLAGEN
HOOFDKLASSE
Tampanja I-Asiento II 2-4; Zeemacht I-Cadushi III 6-0.

EERSTE KLASSE
Flying Shuttle I-SOVO 6-0; Cadushi IV-Animo I 0-6.

TWEEDE KLASSE
Animo II-Zeemacht II 4-2; Animo IV-Cadushi VI 4-2; Cadushi VII-Flying Shuttle II 1-5.

STAND

HOOFDKLASSE						
Cad.I	10	10	0	0	20	52- 8
As.I	10	8	1	1	17	47-13
Tam.I	10	6	0	4	12	38-22
Zee.I	10	5	0	5	10	31-29
As.II	10	3	1	6	7	24-36
Cad.II	11	2	0	9	4	13-53
Cad.III	11	1	0	10	2	11-55
EERSTE KLASSE						
Ani.I	10	10	0	0	20	50-10
Fl.Sh.I	9	6	1	2	13	39-15
Cad.IV	10	5	1	4	11	30-30
As.III	8	4	0	4	8	27-21
Tam.II	9	1	1	7	3	12-42
SOVO	10	0	1	9	1	10-50
TWEEDE KLASSE						
Fl.Sh.II	10	8	2	0	18	47-13
An.II	10	8	1	1	17	41-19
Cad.VII	11	4	3	4	11	34-32
Cad.V	10	3	4	3	10	33-27
Zee.II	10	2	3	5	7	28-32
Ani.III	10	3	1	6	7	21-39
Cad.VI	11	0	2	9	2	12-54

Veel problemen rond GP van Argentinie

PARIJS — De president van de FISA, Internationale Automobiel Sportfederatie, Jean-Marie Balestre, heeft gisteravond in Parijs verklaard dat hij zichzelf 48 uur geeft om een oplossing te vinden voor de problemen rond de Grote Prijs van Argentinie, zodat het evenement volgens schema op 7 maart alsnog doorgang kan vinden.

Indien Balestres pogingen de Argentijnen zekere garanties te bieden, falen, zal de Formule één-commissie moeten besluiten of de Grote Prijs van Argentinie nader wordt vastgesteld op een latere datum of in zijn geheel wordt geschrapt. Bovendien zal de commissie zich moeten buigen over de gevolgen voor de race om de Grote Prijs van Brazilie, die voor 21 maart op de kalender staat.

Bernie Ecclestone, voorzitter van de FOCA (Associatie van Constructeurs) en organisator van de Grote Prijs van Brazilie, is van mening dat de race in Argentinie niet meer wordt gehouden. "Voor mij is die wedstrijd afgevoerd", klonk het gisteren beslist, "Ik stel alles in het werk om de Grote Prijs van Brazilie te redden, maar makkelijk is dat niet".

Inmiddels is bekend geworden dat de coureurs, behorend tot het Formule één-circus, zondag vergaderen over de tegenstellingen die zijn ontstaan. De plaats van samenkomst is echter geheim gehouden.

ROME — Gisteren werd bekend dat de doelman van AS Roma, Franco Tancredi, voor de competitiewedstrijd van afgelopen zondag tegen Cesena een anonieme dreigbrief heeft ontvangen. Daarin kreeg Tancredi de mededeling dat elk ander resultaat dan een overwinning voor Cesena zijn dood en die van zijn familieleden tot gevolg zou hebben. AS Roma verloor inderdaad met 0-1, maar niemand gaf de bedreigde goalie de schuld.

Tancredi had de brief op zaterdag voor de wedstrijd ontvangen en onmiddellijk de voorzitter en manager van zijn club op de hoogte gebracht. Daarop werden ook de leden van de commissie, die het omkoopschandaal van 1980 moeten onderzoeken, ingeschakeld.

EK basketbal

ATHENE — Maccabi Tel Aviv heeft gisteren in Athene een basketbalwedstrijd voor de finale-groep van het toernooi om de Europese beker voor landskampioenen (heren) tegen Panathinaikos met 86-78 gewonnen. Bij de rust stonden de Israeliers al met 52-38 voor.

De stand in deze groep is nu: 1.Maccabi Tel Aviv 6 gespeeld, 6 gewonnen 568-522; 2.Cantu 6, 4, 545-475; 3.Partizan Belgrado 6, 4, 581-539; 4.FC Barcelona 6, 2, 522-553; 5.Den Bosch 6, 1, 493-558; 6.Panathinaikos 6, 1, 515-575.

Theoriecursus voor voetbaltrainers

ORANJESTAD — In de eerste helft van de volgende maand zal sportinstituut Idefre zijn tweede cursus houden voor voetbaltrainers. In de eerste cursus werd het accent gelegd op de practische kant van de voetbalsport, terwijl in deze tweede cursus de theorie aan de beurt komt. In deze cursus zal ook aandacht worden besteed aan eerste hulp en massage in de sport.

Tot deze tweede cursus worden toegelaten degenen die de eerste cursus gevolgd hebben of zij die als trainers fungeren van een van de bij de AVB aangesloten voetbalvereniging. Inschrijfformulieren voor deze cursus zijn verkrijgbaar bij Idefre. De laatste dag voor indiening van het ingevulde formulier is 25 februari.

Connors in Toronto uitgeschakeld

Internationale tennistoernooien

TORONTO — Jimmy Connors heeft de halve finales van het toernooi in Toronto, waar acht spelers in twee groepen van vier strijden om een prijzenpot van ruim 800.000 gulden niet gehaald. Connors verloor gisteravond tegen een grieperige en koortsige Ivan Lendl zijn tweede wedstrijd.

De uitslagen van gisteren in Toronto zijn:
GROEP A: Lendl (Ts)-Connors (VS) 6-4, 6-3.

De stand is: 1. Lendl en McNamara (Aus) 2 gespeeld, 2 gewonnen; 3. Connors en Teltscher (VS) 2-0.

GROEP B: McEnroe (VS)-Gerulaitis (VS) 7-6 (7-1), 7-5, Tanner (VS)-Panatta (Ita) 6-2, 7-5.

De stand: 1.McEnroe 2-2; 2.Gerulaitis 3-2; 3.Tanner 2-1; 4.Panatta 3-0.

DENVER

Phil Dent, de 31-jarige Australier die in de eerste ronde van het WCT-toernooi van Denver de als tweede geplaatste Gene Mayer heeft uitgeschakeld, werd in de tweede ronde zelf verrast door de Amerikaan van Winitsky.

De uitslagen van de partijen uit de tweede ronde van dit WCT-toernooi met 520.000 gulden prijzengeld, zijn: Sadri (VS)-Lapidus (VS) 6-3, 6-2; Warwick (Aus)-Nastase (Roe) 4-6, 6-3, 6-4; Fibak (Pol)-Manson (VS) 6-1, 6-4; Winitsky (VS)-Dent (Aus) 3-6, 7-5, 6-3.

BUENOS AIRES

De Oostenrijker Peter Feigl, die door bondscoach dr Hauer niet in aanmerking werd gebracht voor het Koningsbekerteam wegens verjongingsplannen, heeft in de tweede ronde van het WCT-toernooi van Buenos Aires de Paraguayaan Victor Pecci uitgeschakeld. De belangrijkste uitslagen uit de tweede ronde in Buenos Aires zijn: Feigl (Oes)-Pecci (Par) 6-4, 7-6; [illegible] Manuel Orantes (Spa) 6-4, 6-4.

DETROIT

Andrea Jaeger, Ann Smith, Wendy Turnbull en Dianne Fromholtz hebben de kwartfinales bereikt van het damestoernooi in Detroit. De uitslagen van de partijen uit de tweede ronde zijn: Andrea Jaeger (VS)-Wendy White (VS) 6-2, 6-4; Ann Smith (VS)-[illegible] (VS) 6-1, 6-3; Dianne Fromholtz (Aus)-Ann Kyomura 7VS) 6-0, 1-6, 7-5.

Vanwege juridische problemen

Twijfels over plankzeilen in OS Los Angeles

LOS ANGELES — Het plan plankzeilen op te nemen in het programma van de Olympische Spelen 1984 in Los Angeles zal vrijwel zeker niet kunnen worden uitgevoerd. Monique Berlioux, directeur van het International Olympisch Comité, verklaarde gisteren tijdens een persconferentie in Los Angeles dat het dagelijks bestuur van het IOC besloten had voorlopig het plankzeilen van het Olympische programma te schrappen.

De moeilijkheden rond het plankzeilen liggen in de sfeer van patentrechten. De internationale windsurforganisatie heeft voor de wedstrijden van Los Angeles de van origine Westduitse windsurfer als wedstrijdplank aangewezen. In de Verenigde Staten bezit echter de fabrikant van de windglider het monopolie voor de fabrikage van zeilplanken.

"Het is dus", verklaarde mevrouw Berlioux, "door juridische problemen onmogelijk de wedstrijden te doen plaats vinden, tenzij de Amerikaanse fabrikant en de organisatie van plankzeilers tot overeenstemming komen. Wanneer dat zou gebeuren voor de vergadering van het IOC te Rome in mei, dan zou het plan windsurfen voor het eerst op te nemen in het programma van de Olympische Spelen nog kunnen worden uitgevoerd".

Race om de wereld

Belgisch jacht als vermist opgegeven

LONDEN — Het Belgische jacht "European University Belgium", dat als enige nog niet de derde etappe van de race om de wereld heeft beeindigd, is als vermist opgegeven. Volgens een mededeling van de organisatoren heeft schipper Jean Blondiau zich voor het laatst op 23 januari gemeld. Hij bevond zich toen 1000 zeemijl ten westen van Kaap Hoorn. Alle schepen in die omgeving is verzocht uit te kijken naar de Belgen.

In de tweede etappe kampte de "European University Belgium" ook al met moeilijkheden toen men de mast verspeelde. Toen nam een vissersboot het jacht op sleeptouw naar Bicheno op Tasmanie. Na de nodige reparaties ging het schip op 9 januari van start voor het derde traject, dertien dagen na de rest van de vloot.

HISC-bestuur

ORANJESTAD — Onlangs werd een nieuw bestuur gekozen voor de Holiday Inn Social Club (HISC). Dit bestuur heeft de volgende samenstelling: Voorzitter Edwin Geerman, vice-voorzitster Raquel Acosta, secretaris Piet Christiaans, penningmeester [illegible] Navas, [illegible] nandez, fundraising Violeta Frans en public relations Raymundo Eckmeyer.

Waterpolovereniging Baracuda te gast bij Sithoc

WILLEMSTAD — Gedurende het komende weekeinde is de Arubaanse waterpolo vereniging Baracuda te gast bij Sithoc op Curaçao. De komst van de Arubaanse vereniging is op stand gekomen in verband met de visite van Sithoc het afgelopen jaar op Aruba.

Tijdens hun verblijf op Curaçao zal Baracuda op zaterdag en zondag enkele trainingswedstrijden spelen tegen Sithoc in het bad van Sentro Deportivo Korsou en het Rif zwembad. Op morgen — zaterdag — worden er twee wedstrijden gespeeld, het eerste gedeelte begint om half tien 's morgens en zal duren tot een uur of twaalf. Het tweede gedeelte van het programma van morgen begint om half zes ook in het bad van Sentro Deportivo Korsou. Op zondag wordt er vanaf half elf 's morgens gespeeld in het Rif-zwembad. Omstreeks kwart voor zeven vanavond arriveert Barracuda vanuit Aruba.

Amerikaanse lof voor Juan Maduro

ORANJESTAD — De bekende basebaltrainer en [illegible], Juan Maduro, is op Aruba teruggekeerd. na gedurende een maand in Los Angeles, in California, de coaches van het Whittier College, Hugh Mendez en Andy Castillo, te hebben bijgestaan. Uit brieven van de heren Mendez en Castillo aan Idefre-directeur Roy van Putten, blijkt dat Juan Maduro een uitstekende indruk heeft achtergelaten zowel bij voornoemde [illegible], de leiding van het [illegible] bij de studenten. De kwaliteiten en inzet van Juan Maduro worden in de twee brieven volop geprezen.

Eind mei in Panama

Benedenwinden gaan naar secretaressen-congres

WILLEMSTAD — De secretaressen organisaties van Aruba, Bonaire en Curacao gaan naar het zevende Interamerikaanse congres van Secretaressen (CIS), dat van 23 tot 29 mei wordt gehouden in Panama, georganiseerd door de Interamerikaanse federatie van secretaressen organisaties (FIAS). Op de CIS-bijeenkomst wordt een van de leden van de Curacaose organisatie (welke verwarrend genoeg zich de Antilliaanse secretaressen organisatie, ASV noemt, red) kandidaat gesteld voor het vice-voorzitterschap van zone 11 waartoe de Antilliaanse organisaties horen. Zo'n CIS-congres, waaraan 21 landen deelnemen en meer dan twaalfhonderd secretaressen wordt om het jaar gehouden. Er gaat een algemene vergadering van de FIAS vooraf, waarop het financiele- en activiteiten verslag wordt besproken en ook de verkiezing van het federatie bestuur gehouden wordt evenals die van de zone-voorzitters, de zetel van de regionale vergaderingen wordt bepaald en de plaats waar VIII CIS wordt gehouden.

Een coktail party op 24 mei is het begin van het congres; aan de orde komen dan verder onder meer de verkiezing van de Interamerikaanse secretaresse, discussie over het door alle verenigingen doorgeprate onderwerp Administracion secretarial en verder seminars over bv de automatisering en zijn gevolgen, de vorming en de toekomst daarvan, de secretaressen, de vrouw en de socio-economische veranderingen. In het communique van de ASV wordt de bestuursperiode van de Arubaanse Chia Croeze als vice voorzitster van zone 11 succesvol genoemd. Degenen die belangstelling hebben om het CIS congres bij te wonen kunnen contact opnemen met Joyce Varlack (tel. 612844). Sluitingsdatum daarvoor is 15 februari.

Marihuana-aanhouding

WILLEMSTAD — Een man, die met een ALM-vlucht op Sint Maarten aankwam, werd aangehouden omdat hij in het bezit was van marihuana. Hij werd ingesloten in verband met het verdere onderzoek.

Harpoenen gestolen

WILLEMSTAD — Een viertal jongelui is door de Sintmaartense politie aangehouden wegens het stelen van harpoenen en duikbrillen uit de Sint Maarten beach club. Een bewaker trof de jongens aan in het bezit van deze spullen en waarschuwde de politie. Ook bij Bobby's Yacht Service blijken zij actief geweest te zijn. Zij zijn overigens ook bekenden van de politie. Deze heeft hen streng onderhouden en toen weer aan hun ouders overhandigd.

Personalia

VANUIT BELGIE komt het verzoek om te corresponderen met Antilliaansen, ongeacht hun leeftijd. Op bloemetjespapier heeft Gil van Mol dit verzoek gedaan.

Hij beperkt zich wel tot correspondentie met meisjes. Hij is een jongeman van 23 jaar, is 1,73 meter lang en hij heeft donkerbruin haar. De correspondentie kan in het Nederlands, Frans, Engels en Duits gebeuren. Zijn hobbies zijn voetballen, tennis, corresponderen, vrienden hebben enz. Het adres: Overhemstraat 32 A 3320 Hoegaarden, Brabant, Belgie.

DAVID MATTHEW van Curacao is dinsdag 9 februari de pianist tijdens een concert van originele [illegible] in de Berklee recitalhall in Boston.

David Matthew wiens ouders wonen in de Deventerstraat studeert aan genoemd muziek college. Het concert wordt gegeven door een band van acht man. Op het programma staan onder meer funk composities.

Voorlopige surseance voor Van Velzen

WILLEMSTAD — Van Velzen Bouw nv heeft surseance van betaling aangevraagd, zo blijkt uit een aankondiging in de Curacaosche Courant van 29 februari. [illegible] schrijven van 20 januari door mr J.A. van 't Hoog aan welk verzoek op 22 januari door het Gerecht in eerste aanleg voorlopig werd voldaan. Toen werd advocaat mr J.[illegible] tot bewindvoerder benoemd. Alle schuldeisers van dit aannemersbedrijf moeten op vrijdag 19 februari 's morgens om acht uur present zijn in het Stadhuis om te worden gehoord in verband met het verzoek tot surseance. Daarna wordt daarover definitief beslist.

Dezelfde stok

WILLEMSTAD — Een te French Quarter wonende dame kwam zich bij de politie beklagen over het feit dat zij door haar man C. met een stok was mishandeld. Deze woont ook te French Qaurter. Toen de politie zich bij de man meldde, gaf deze toe dat hij zijn vrouw met een stok had geslagen. Hij voegde er aan toe: "Het is dezelfde stok waarmee zij ons vijfjarig kind steeds slaat. Ik heb het haar verteld dat zij dat kind niet zo hard mag slaan. Zij luistert echter niet. Daarom heb ik haar met die stok geslagen, zodat zij het nu zelf heeft gevoeld". Tot zover ongeveer de verklaring van de vader en echtgenoot.

Nummerplaten gestolen

WILLEMSTAD — Een automobilist deed aangifte van diefstal van de nummerplaten van zijn auto. Het gaat om nummer C 18960.

CPV bijeen op 11 februari

WILLEMSTAD — De maandelijkse bijeenkomst van de Curacaose postzegel vereniging (CPV) is op donderdag 11 februari in het Tamarijn gebouw te Mahaai.

De aanvang is half negen, de zaal is open vanaf half acht voor ruilen en kopen. Belangstellende niet-leden zijn ook welkom. Sluitingsdatum voor het betalen van de contributie der jeugdbijeenkomst leden is 1 maart.

WILLEMSTAD — Binnenkort zal er een scheepsverbinding komen tussen Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius, zo heeft gezaghebber mr ing. Ralf Richardson verklaard tegenover het Sintmaartense blad New Age. Er is daartoe al een maatschappij opgezet en men heeft ook al een schip aangekocht. Dit zal passagiers en vracht kunnen vervoeren; er is een capaciteit van ongeveer twintig passagiers aan boord terwijl de boot driehonderd ton vracht kan vervoeren. De vaartijd tussen Sint Maarten en Saba schat men op ongeveer een uur bij een snelheid van 35 mijl per uur.

WORLD IN A NUTSHELL

W YORK — Prices were at the close of the New stock exchange Thursday ive trading, thanks to a rally. The Dow Jones trial average, down more 6 points late in the session ing Wednesday's 7.52- slide, was ahead 2 points 47.04 shortly before the E closed. Declines led nces by an 8-6 margin g the 1,850 issues crossing New York stock exchange at 4 PM EST. NYSE me amounted to about 0,000 shares, up from the 0,000 traded Wednesday. were mixed in moderate of American stock ex- issues.

ITED NATIONS — The al Assembly is expected prove a resolution today g punitive measures t Israel and opening the for its possible ejection the world body.

SHINGTON — The State tment said the top Soviet ry attache in the United , Major General Vasily v, was expelled on nesday for activities nsistent with his diploma- atus".

SHINGTON — President Mubarak, ending a four- isit, has given the Reagan nistration assurances of 's commitment to the David accords as a basis iddle East peace. The US would continue economic Egypt at the current one- -dollar annual level.

S — Visiting Polish Minister Josef Czyrek was quoted as saying most restrictions on Poles would go by the end of the month, though not necessarily martial law.

VATICAN CITY — Polish Roman Catholic Primate, Jozef Glemp, holds more talks today to map out church strategy in Poland after seeing the Pope yesterday, Vatican sources said.

WASHINGTON — The White House rejected a proposal by Soviet President Leonid Brezhnev that the United States and the Soviet Union reduce their arsenals of medium-range nuclear weapons in Europe by two-thirds by 1990.

MADRID — Concern rose about renewed violence in Spain's Basque region following apparent word from a Basque guerrilla group that it was returning to combat after a year's truce.

FRANKFURT — Poland is expected to complete interest repayments estimated at 200 million dollars on its 1981 commercial debts by the end of next week, the latest deadline agreed between Polish officials and western banks, banking sources said.

ISTANBUL — The Bosphorus Straits were closed to all shipping after two Soviet cargo vessels collided in a blizzard in the busy waterway, state television reported.

FRANKFURT — The Soviet Union has been drawing heavily on its foreign currency deposits with West German banks and wants to delay paying money it owes to German textile firms, banking and industry sources said.

BONN — Chancellor Helmut Schmidt was sure of a comfortable victory in a parliamentary confidence vote set for tomorrow but the future of his job-creation programme was less certain. The Conservative opposition said the 12.5 billion Mark (5.3 billion dollar) programme would face a tough battle in the Bundesrat (Upper House).

DAVOS, SWITZERLAND — Central bankers of Switzerland, Japan and Italy have urged the United States to join in concerted central bank intervention to prevent present wide fluctuations of the dollar, but a US official indicated their pleas were unlikely to be heeded.

BRUSSELS — The European Economic Community commission has proposed that its monopoly over the supply of uranium for the EEC nuclear industry be ended, industry commissioner Etienne d'Avignon said.

SAN SALVADOR — Salvadorean government forces fighting leftists said they had regained control of a guerrilla stronghold in Usulutan province. A guerrilla radio report denied the claim.

WASHINGTON — US President Ronald Reagan said Thursday he has presented the USSR with a draft treaty embodying his zero option plan for eliminating medium-range nuclear missiles in Europe and urged the Kremlin to join in serious negotiations.

UNITED NATIONS — The US threatened to cut funding for the UN if it tries to oust Israel, but Arab nations pressed ahead Thursday with a resolution condemning Israel.

GENEVA — US and Soviet [illegible] negotiators [illegible] but refused to comment on a call by Soviet President Leonid Brezhnev for both sides to reduce medium-range nuclear forces in Europe by 1990.

TEL AVIV — Israels Defence Ministry gave the go-ahead Thursday for construction of the Lavie fighter bomber, which will be Israels second domestically produced jet warplane.

WARSAW — A total of 101 participants in last Saturday's street riots in the Baltic port of Gdansk have been sentenced to jail terms of between one and three months and investigations into the leadership of the disturbances are still under way, the official Polish news agency PAP said.

KINGSTON — The Jamaican government has closed the island's only agricultural school and expelled the more than 160 students. The action has brought sharp criticisms from the trade union movement and political parties which declared that it was a backward step when the government was calling for increased production in the country. The Minister of Education Dr Mavis Gilmore, said investigation of the functions of the school revealed that it did not have the facilities for it to continue. In addition the staff was not fully qualified. But opponents of the decision said that instead of closing the school the government could have closed it temporarily and then rehabilitate it.

PLYMOUTH — More than 200 West Indians living in England have applied to a prominent charity group in London to assist them in their efforts to return to their homeland. Reports reaching Montserrat said the West Indians need more than dlr. 6 million (US) in air fares and grants to assist them in their efforts at repatriation. In confirming this report director general of "Caribbean House" Ashton Gibson said that many West Indians have been victims of increased racial discrimination in Britain. "Caribbean House" is an organisation which looks after the interest of West Indians in Britain. A study conducted last year revealed that West Indians were victims of some 7,000 racially motivated crimes comited in Britain each year. The study was conducted by a group of academics.

ersen Centrale Bank

LLAR	77	4.79	1.81
DOLLAR	465	1.485	505
STERLING	3.27	3.325	3385
GLD	[illegible]	69.7[illegible]	[illegible]55
VAR	40.91	41.63	42.43
RANCS	94.81	95.53	96.33
RANCS	--.--	29.88	30.58
GE MARK	75.80	76.52	77.92
GLD	[illegible]	10[illegible]	[illegible]
IRE	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Bruynzeel signs lumber contract with Venezuela

PARAMARIBO — Bruynzeel, Suriname's top lumber company signed a contract for 500 houses with the Venezuelan National Housing Authority in Caracas, valued at dlr. 3.3 million (US), the company announced here. In addition, the company also signed another contract for 700,000 metres of plywood with another group in Venezuela valued at dlr. 1/4 million (US). The december 3 deal was the second to have been clinched by Bruynzeel in Venezuela. The first was in 1979 following the visit of former President Carlos Andrés Péres to Suriname. A company spokesman explained that the new deal was first discussed in 1979 but due to the political developments of 1980 its implementation was delayed. A press release from Bruynzeel said that the new deal was realised due to considerable support from the Suriname government, in particular from the Ministry of Foreign Affairs. The houses are to be supplied during the course of next year. This order will enable the company to get rid of part of its enormous stocks, the spokesman added.

TONACATAPEQUE, EL SALVADOR — Leftist guerrillas, stepping up their bid to topple the US-backed government, attacked towns and army positions around the country.

English Companion

Beetle Bailey — By Mort Walker

WELL...

DON'T WORRY, CHAPLAIN...

I'LL TURN OVER HIS LEAF FOR YOU

Walt Disney's DONALD DUCK

by Jack Tippit

MOON ROCKS

Jeugdbijeenkomst Postzegelvereniging

WILLEMSTAD — De bijeenkomst van de jeugd van de Curacaose postzegel vereniging (CPV) is op zaterdag 20 februari in het Tamarijn centrum te Mahaai. Deze jeugdbijeenkomsten worden elke derde zaterdag van de maand gehouden, tussen tien en half twaalf s morgens.

Bomenfestival in Israel

WILLEMSTAD — Op maandag 8 februari wordt in Israel het Tu bishvat festival gevierd, het feest van de bomen. Op die dag gaan alle schoolkinderen in Israel een boom planten. Het festival is bedoeld als een dag om de waardering te uiten voor alle goeds dat men er van trekt. Op Curacao en Aruba bestaat de mogelijkheid daaraan deel te nemen, aldus een ontvangen communique. Men kan namelijk bomen laten planten in het Nederlands Antilliaanse bos, waarvan de aanplant vele jaren geleden begon. De suggestie wordt gedaan het rustig aan te pakken met bv een boom per kind en twee bomen voor iedere volwassene. Men kan zich daartoe in verbinding stellen met Rivka, de echtgenote van de rabbi (tel. 36399) op Curacao en met Martha Lichtenstein (tel. 23468).

AWE SI TA'WE. Dia ku nos tur ta bai stadion di SUBT o skucha radio o wak televishon pa nos sa ken ta bira Rei di Tumba 1982. Pa haña sá tambe kua tumba lo sali komo roadmarch di nos gran marcha di dia 21 di februari. Yen kurason ta kuminsa bati foi di awor pe final di festival di tumba awe nochi.

* * *

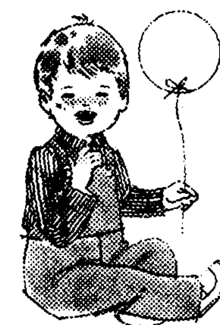
E FINAL DI festival di tumba ta programá pa kuminsa och'or awe nochi, pero pa motibu di transmishon bibu i direkto via TeleCuraçao a kambia esei pa mitar di nuebe. E klausura ta programá pa diesdos'or, pero esei muy probablemente tambe lo bira mas lat.

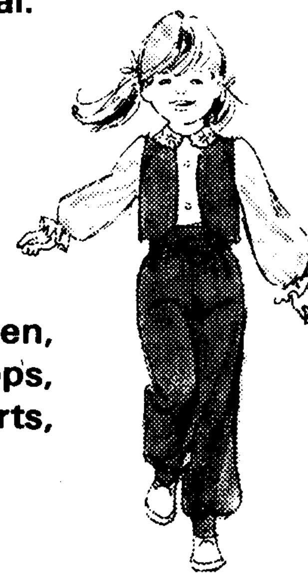
AJERA NOS a hasi menshon di mas problema ku miembronan di Komité di Karnaval ta enfrenta. Pero e ultimo aki en todo kaso a keda reglá kaba. Ajera Sterling Isenia di Komité i reina di karnaval di aña pasá, Vivian Calmes, a drecha ku otro. Esei ta pone tambe ku Vivian lo koroná tòg su susesora majan anochi, na elekshon di reina di karnaval pe aña aki. Imaginabo ku no tabata asina. Ta pesei nèt ela bin te foi Hulanda pasobra ta aja den friw ela bai biba mientras tantu.

DI E DIFERENTE kandidatanan ku ta partisipa majan pe titulo di Reina di Karnaval, Antonia Pieters a keda skohe ajera den Fort Nassau komo Mis Talento. Reina di Karnaval di aña pasá, Vivian Calmes, a pega e sinta ku ta koresponde ku esei.

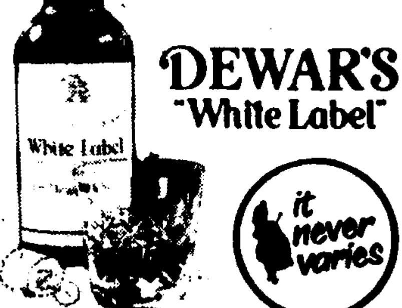

Bontoc, waar het begrip emancipatie volkomen vreemd is en waar de mannen de kinderen opvoeden en verzorgen, terwijl de vrouwen het zwaarste werk verrichten op akkers en rijstterassen. Een totaal andere maar fascinerende wereld.

Zoenoffer voor een dood kind

OU DE DOOD met een scherpe speer hebben geriskeerd wan- ik een foto had gemaakt van de uitvaart van de knaap, die na l uit een kokosboom was overleden. Rechtop zittend in een van bamboe, waarbij het hoofd door enkele lianen in "be- " werd gehouden, werd het lijk door zijn vrienden naar de ieve tempel in het midden van het Bontoc dorp gebracht. agende vrouwen en meisjes stonden langszij en de mannen van derzetting hadden zich opgetuigd in oorlogstenue. Speren in de g en hoeden uit samen gevouwen bananenbladeren sierden het terwijl de vader van het slachtoffer vele kralensnoeren om de orste.

DIT ARTIKEL is geschreven door Wilko A.G.M. Bergmans, die na veel omzwervingen op de Philippijnen terecht kwam bij de Bontoc stammen in de bergprovincie van Luzon. In deze ruige contrijen beleefde onze reporter de begrafenis van een dood kind, waarbij de vader zijn treurende gasten, het veld invoerde waar hij bij wijze van zoenoffer, twee dode wilde zwijnen liet roosteren en oppeuzelen. Dood en eten gaan in de wereld overal hand in hand, maar nergens komt dat zo duidelijk naar voren als in de samenleving der Bontocs.

onge moeder gaat naar de fer plechtigheid.

het niet je camera te en wanneer de dode ij komt. De Bontocs n, dat, wanneer er een n het stoffelijk overschot gemaakt de ziel van de dene nimmer tot rust en eeuwig zal blijven len. Blijf van de dode oor de rest mag je eren wat je wilt", zo en engels sprekende met wie ik naar de enis was getrokken, mij schuwd. Uit pieteit en oud heb ik bij het voor- ken van de zittende dode otas gesloten gehouden, oen de priester eveneens een baldakijn van hout en els naderbij kwam, had d bezwaar tegen mijn etie en zo kwam deze kiek tot stand. Lang en

riomf wordt het varken an gedragen.

ver had ik moeten reizen om bij de beroemde wilde Bontocs der Philippijnen te komen. Eerst per Sasjet vanuit Kopenhagen dwars over Rusland met een tussenlanding in Tashkent de Kirgiezenstad. Slechts een half uur duurde deze weinig sensationele stop aan de voet van het Hymalayagebergte en toen trok de straal weer omhoog om via Afganistan in Siam te belanden, waar de dorstige straalmotoren opnieuw "sap" inzogen, waarna werd gestart in de richting Manilla. Zeventien uur was ik onderweg van de kilte in Europa naar de tropen van Zuid Oost Azie. Maar de grote toer moest nog beginnen en ik merkte pas goed toen ik de luchthaven van Manilla achter mij liet, hoe oneindig groot en gevarieerd de aardbol is. Het vliegtuig overbrugt alle afstanden in korte tijd maar alle contrasten blijven bestaan om van klimaatverschillen niet eens te spreken.

De Philippijnen omvatten zevenduizend eilanden en de omtrek van de kruimels in de warme zee is vele malen groter dan die van de aarde. Een geweldig land dit eilandenrijk, waar wilde mensen nog de bergprovincies bevolken en leven zoals eeuwen geleden hun voorvaderen, dat ook deden. Om daar te komen moest ik langer reizen dan van Kopenhagen naar Manilla, maar het was een boeiende en unieke tocht vol met gevaren en verrassingen.

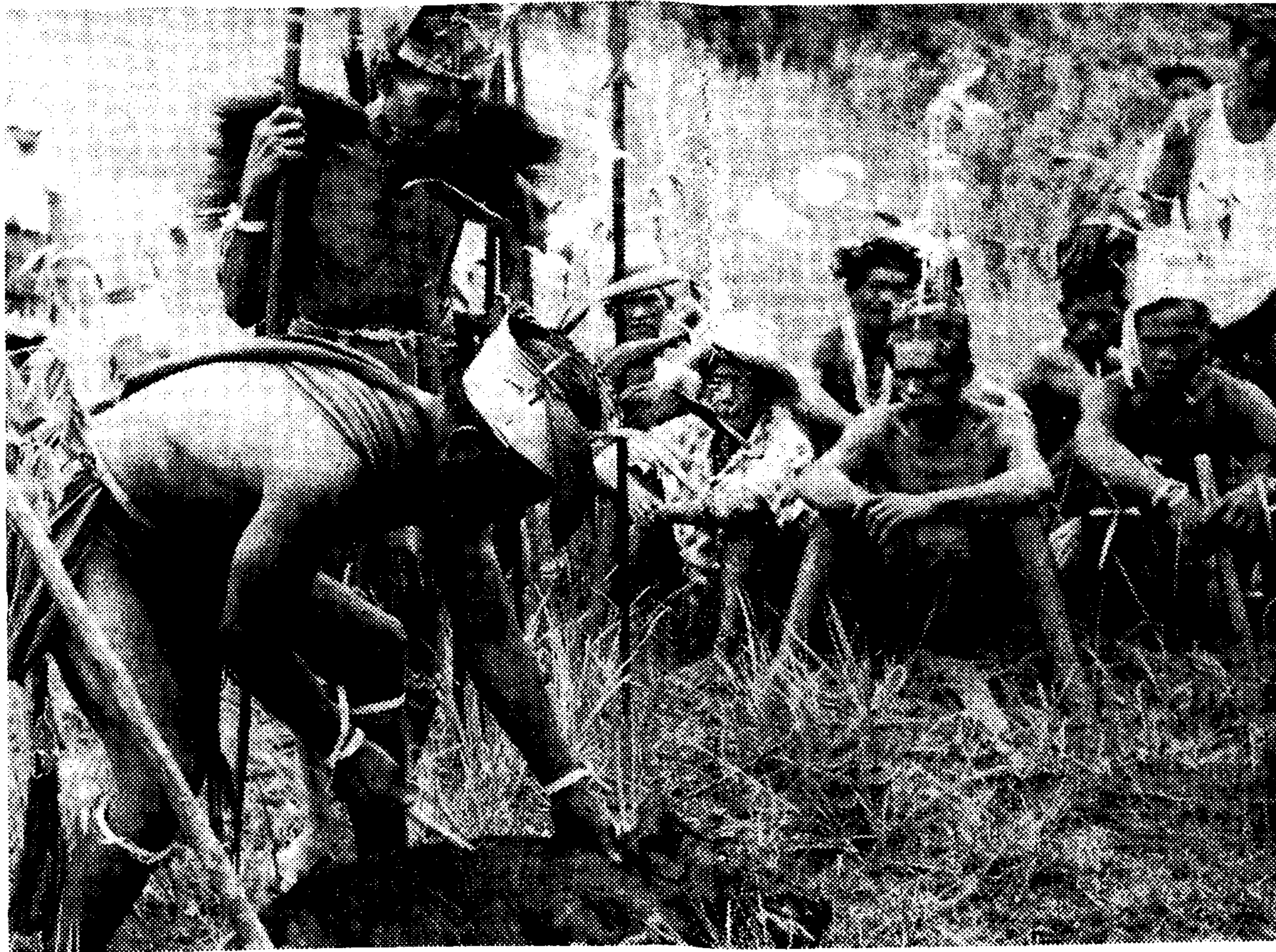
Per klein-vliegtuig naar Baquio en toen zeventien uur in een jeep over modderige wegen en serpetinepaden langs sawa's en afgronden. En dan Bontoc, waar het begrip emancipatie volkomen vreemd is en waar de mannen de kinderen opvoeden en verzorgen terwijl de vrouwen het zwaarste werk verrichten op akkers en rijstterrassen. Een totaal andere maar fascinerende wereld. Ik was blij er verzeild te zijn geraakt. Drie dagen heb ik er mogen rondkijken en luisteren naar de mensen en de geluiden uit de omringende bossen. Drie dagen was ik de gast van Raul Nipporio de stamoudste van Bontoc, die mij in de gelegenheid stelde een droeve gebeurtenis - een uitvaart - van zeer nabij mee te maken. Een rappe maar té ijverige jongeman was 's morgens uit de klapperboom gevallen. Met het hoofd omlaag. Met verpletterde schedel werd hij opgenomen en enkele uren later kwam de stamraad bijeen om de begrafenis te bespreken. In de vroege ochtend van de volgende dag zou de jongen begraven worden en worden bijgezet in een van de graven terzijde van het dorp.

Besloten werd, dat ik aanwezig mocht zijn bij het begrafenismaal en bij de jacht op de wilde varkens, die tot zoenoffer zouden dienen. Maar ik zou een vijand van het Bontocvolk worden wanneer ik de dode zou fotograferen. Ik had eerbied voor dit wijze besluit en ik besloot zelf, niet het risico te nemen stiekem toch opnamen te maken. Ik was op de hoogte van de onverzoenlijkheid der Bontocs op dit gebied. Terwijl vrouwen uit het dorp de dode de ogen sloten en hem opbaarden op zijn lijkenzetel, gingen de vader van de knaap met nog enkele mannen gewapend met speren en enkele karabijnen de heuvels in om de varkenzoenoffer neer te leggen.

Ik mocht mij bij hen aansluiten en nimmer zal ik de jacht op de kolossale wilde zwijnen, die erg agressief waren, vergeten. Ik behoorde bij de drijvers en al gauw waren we een stel snelle everzwijnen op het spoor. De vader van de dode velde de eerste kolos met een welgerichte speer, die de vechter met de korte slagtanden velde maar niet doodde.

Enkele mannen renden naderbij en wisten het dier te knevelen. Een tweede reus uit het woud kwam te vallen en nog geen half uur later sneuvelde nummer drie. In triomf brachten de jagers de buit naar beneden naar het dorp, waar vlak voor de schemering viel, de dans om de dode dieren begon tot zoenoffer van de jongen der Bontocs, wiens leven nog maar net begonnen was en die was voorbestemd om eens stamoudste te worden. De diep bedroefde vader, die een hoofdtooi van geverfde bananenbladeren droeg en die zijn schouders had getooid met de stekelige staartharen van de zoenoffers, nam een vlijmscherp mes en opende de buik van het door hem gevelde everzwijn. Hij legde een handdoek over het offerdier en hief toen de handen ten hemel en begon de zgn. ar-archog te zingen...een lijkezang, waarbij de vrouwen op de achtergrond dansbewegingen maakten. Een erg macaber schouwspel, dat spoedig door de donkerte van de snel invallende avond werd opgeslokt. Toen gingen de vuren aan en de varkens werden aan spitten gespiesd en gebraden. Een heerlijke braadlucht vervulde de lucht, maar niemand raakte aan de spijzen. Pas na de uitvaart van de volgende dag zou het begrafenismaal worden genuttigd.

De zon klom snel naar het hoogste tropenpunt toen de ongelukkige knaap - voor de laatste maal in het openbaar ten toon gesteld, werd rondgevoerd. De priester, die de uitvaart leidde zong en zegende en toen verdween het stoffelijk overschot in de dik houten kist van teakhout, waaraan timmerlieden uit de gemeenschap de hele nacht door hadden zitten werken. Op een zacht vuurtje sudderden de varkensboutjes....de zoenoffers! Nog geen uur na de begrafenis was alles afgekloven tot op het been en in de hoge klappers waarin de rijpe vruchten wilden worden geplukt, tierelierden onvervaarde andere Bontoccers...het leven gaat door, ook en wellicht vooral in deze verre ongecompliceerde wereld der Philippijnse eilanden.

De dodelijke steek van de stamoudste.

2. De vader heeft zijn jongste spruit getooid met een zwart kruisje als afweermiddel tegen de duivel. Let op het bankbiljet in de hand van het kindje. Dit zal mee verbrand worden.

KARIKARI

341 - „Kun je daarboven er niet voor zorgen, dat die andere man bij ons thuis wegblijft?" Verzoek gedaan aan een lijk bij een dodegehuil.

342 - „Zeventig jaar geleden trokken wij naar het Spaanse Water om op de eilandjes bubie-eieren te verzamelen".

343 - „De kwaadste ficho-betaler voor houtskool lossen was de Amerikaan Smith, de man die een brug en licht bracht op Curacao".

344 - Een jong aloëplantje ophangen in huis houdt de lucht zuiver van ziektekiemen; het blijft lang goed.

345 - De mondelinge overlevering maakt zich nooit druk om preciese benamingen. „De laatste eigenaar van Fontein was Rosjemon Henry, gehuwd met Theoline, genaamd Cholina".

346 - Indianen die na de vrijmaking van het vasteland naar hier gehaald werden om te werken, vooral in huis, noemt men Indjan bini, overgekomen Indianen.

347 - Om een huis degelijk uit te roken, gebruikt men bij voorbaat gevaarlijke kruiden: bai no bolbera, puta luango, jerba stinki, stengow.

348 - Doodgraver Chali heeft een kleine bijverdienste. Hij stopt zwarte kippen in de grond, die opgevuld zijn met.. „nou ja, laten we erover zwijgen".

349 - „Een nette alleenwonende dame mag geen Antoniusbeeld in huis hebben, want Antonius trekt mannen".

350 - „Als iemand sterft, verdwijnt hij niet volkomen. De mens blijft na zijn dood voortleven; je merkt het".

351 - Een man kocht een knoek met een huis, maar wat overhaast. Toen hij daarna rustig ging kijken ontdekte hij een doodkist in het huis. Even overhaast verkocht hij knoek en huis.

352 - Petriké, de meest zuidelijke zoutpan van Bonaire, is genoemd naar een opzichter die Pedro Keli heette.

353 - Bij volle maan is heel de natuur gesloten, tur kos ta será; het hout geeft noch worm noch kommegein toegang.

354 - De jongeman verdient goed. Maar heel zijn salaris gaat naar zijn moeder, die alles nodig heeft om bruamensen te raadplegen voor haar kwalen.

355 - Op Noord Sapaté zie je nog enkele velden vol agaven staan, van de soort waarvan men kuki di indjan maakte.

356 - In San Bicento noemde men een put Pos Ondankbá, omdat men bij het graven erg veel rostsgrond ontmoette.

357 - Nee, niet verwarren: palu di lechi is de melkboom, een boom dus; bara di lechi is de melktwijg, die lastige slingerplant; jerba di lechi is melkkruid, een nietig liggend plantje.

358 - Koorts? Bind brood zonder korst onder de voetzolen en houdt het onder de armen, drie of zes uren achtereen; geef dat brood aan een hond, die neemt de koorts mee.

359 - Heb je thuis water staan en iemand spreekt slechte taal, bedek dan het water, anders bederf het: tapa mi awa!

360 - Gené is: Saíta nora, houd je mond; avú babè, je liegt; dáma siwela, de zee is ruw. Geheel in onbruik.

PAUL BRENNEKER

FASILIDAT NOBO LO SER KONSTRUI NA WATERLOO

Na bienestar di nos ekonomia

Hipismo lokal ta priminti hopi pa futuro

WILLEMSTAD– Deporte di hipismo ta priminti masha hopi pa futuro. For di aña pasa kaminda ela ser introdusi di un forma mas organisa aki na Korsou, por bisa ku e deporte a konoce un adelanto bastante rigoroso. Tantu pa ekonomia di Korsou, pa mas kupo di trabou i komo un forma di distraishon sano e deporte di hipismo ta priminti hopi. Tur esakinan i hopi mas por ser logra si e Fundashon pa Promoshon di Hipismo Kurazoleño, ku ta enkarga ku organisashon dje karedanan, sigi traha na benefisio dje deporte. Algu ku sin duda den poko tempu nan a bin ta demonstra kabalmente.

For di tempu ku señor Lucio Victoria huntu ku señor Erik Kleinmoedig huntu ku otro miembronan di direktiva di e organisashon ariba menshona a tuma na nan enkargo pa promove e deporte di hipismo, por bisa ku esaki a konose un adelanto tambe. Komo sitio di kareda ta fungiendo aktualmente e hipodromo na Koraal Tabak, kaminda ku basta aña pasa defuntu Hugo Bakhuis tambe kier a inisia ku promoshon dje deporte hipiko pa kua tin basta interes aki na Korsou.

KAMBIO

Den e poko tempu ku Fundashon pa Promoshon di Hipismo Kurazoleño a bin ta funkshona ya nan a introdusi bastante kambio tantu n'e sitio di kareda, komo den e propio organisashon di e eventonan. Tur kos a kuminsa kana di un forma mas organisa i sistematiko. Sinembargo pa hiba e deporte kaminda e mester ta i kaminda e por duna kompetensia ku otro organisashon nan den nos region ainda ta falta hopi. Kon ku bai bin ta un echo ku nada no a kuminsa na grandi.

Varios kambio a ser introdusi tantu n'e pista mes, komo tambe n'e reglamentunan ku awor ta di un forma mas rigoroso. E dos faktornan aki ya a ser trata basta amplio durante publikashonnan den korant.

Un di e problemanan ku e organisashon ta sinta diariamente kune ta vandalismo. E kantidat di destrukshon ku ta tuma luga n'e sitio na Koraal Tabak ta konsiderabel, apesar di ku hopi hende ta kere ku no tin hopi kos pa destrui. Entre otro varios doño di kabai kende kier a duna e sitio un bista diferente plantando algun palu di koko mester a konstata un dia despues ku tur a disparse.

Fasilidatnan di baño ta ser destrui inesesariamente, perhudikando esnan pa kua e fasilidatnan aki ta nesesario na momentu ku nan bin presensia e karedanan. Esaki tin komo konsekuensia ku difisilmente algu nobo por ser konstrui.

EKONOMIA

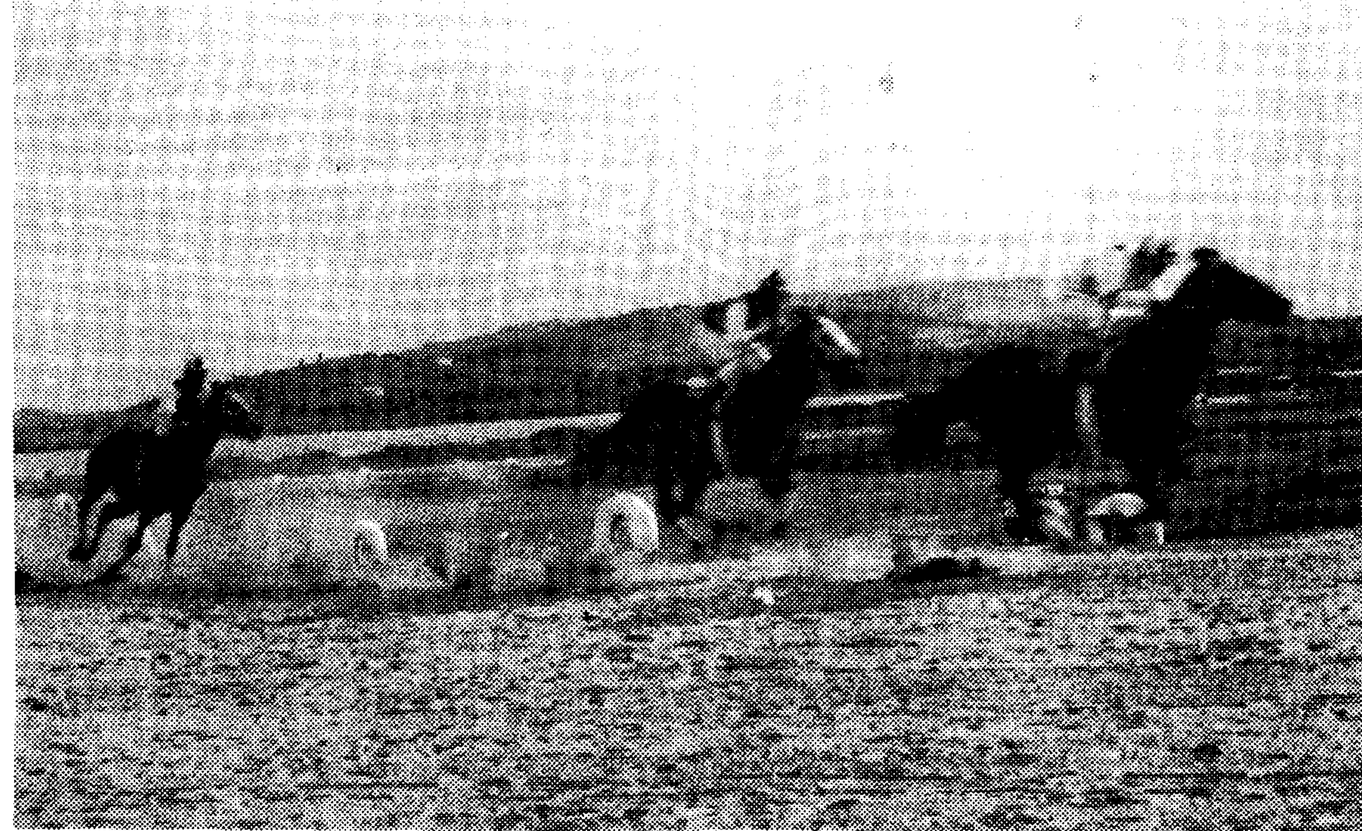
Pa ekonomia di Korsou e deporte di hipismo tambe por perkura pa un entrada formal, sigur si tene na konsiderashon kuantu mil florin tur siman ta sali for di nos pais rumbo pa Venezuela enkonekshon ku trahamentu di kuadro! Algu ku den futuro serkano por tuma luga aki nan mes di moda ku e ganashi por ser introdusi den nos propio ekonomia.

PISTA NOBO

Fundashon pa Promoshon di Hipismo Kurazoleño aktualmente ta trahando duru na konstrukshon di nan propio hipodromo i si tur kos sigi manera nan ta kanando aktualmente dentro di un par di aña Korsou por ta posee un hipodromo internashonal ku tur e fasilidatnan nesesario. Esaki ta trese kune ku varios hende por hanya un kupo di trabou via dje deporte, ya ku entre otro ta un gran kantidat di hende lo tin mester pa mantenshon dje fasilidat.

Aktualmente e Fundashon tin opshon riba un tereno na Waterloo, ku ya ta kla pa kuminsa ku e konstrukshon. Sigun splikashon di tantu señor Kleinmoedig komo señor Victoria ta trata aki di un invershon basta grandi di moda ku ainda nan mester traha duru pa hanya mas entrada. Di e forma aki nan por traha di un forma kontinuo riba e fasilidat nobo, ya ku ta e intenshon pa hasi esaki via di nan propio medionan.

WILLEMSTAD– Riba e kombinashon di potret nos lektornan por hanya un bista dje prome dia di kompetensia kua a tuma luga n'e pista na Koraal Tabak.
Poko poko pero ku pasenan firme e deporte di hipismo lokal ta kanando den un direkshon masha positivo.

Bridge

Verzorgd door:
H. Dorsman

WE SPEELDEN tegen het Curacaose team in Santo Domingo, en dat bleek tevens het sterkste te zijn want zij wonnen ongeslagen het viertallen toernooi. Er zijn dan van die spellen, die je nachten wakker houden omdat je ze verkeerd blijkt aan te pakken. Aan de tafel is het meestal moeilijker om de juiste beslissing te nemen als in de huiskamer.
Maar hier is de hand:

Sch. A.K
Ha. K Q J 8 4
Ru. A 6 5 4
Kl. J 7

Sch. Q 10	Sch. 9 8 6 5 3 2
Ha. 10 9 6 2	Ha. A 7
Ru. J 10 2	Ru. K
Kl. Q 10 5 2	Kl. A 9 8 6

Sch. J 7 4
Ha. 5 3
Ru. Q 9 8 7 3
Kl. K 4 3

Noord opende de bieding met een kunstmatige 1 Kl. (16+) Oost, Ad v.d. Pol volgde met 1 schoppen, waarover later enige discussie met zijn partner ontstond, en Zuid doubleerde, waarmee hij volgens het systeem 5-7 punten aangeeft. West past, Noord biedt 2 Harten. Als Zuid bood ik 2 Sa waar Noord 3 SA van maakte. De uitkomst van Schoppen vrouw, voor Noords Aas. In welke kleur moest ik mijn aanval inzetten? Meestal is de langste, de beste. Ik nam daarom Ruiten Aas en zag rechts van me de Ruiten Heer vallen. Dat betekende dat Siem van de Ende, aan mijn linker kant op het verkeerde moment aan slag komt, n.l. gedurende mijn aanval op de Ruiten, d.w.z. hij is dan nog in het bezit van een schoppen. Ik speelde daarom eerst nog harten heer, die Oost dook en........ toen zat ik in de moeilijkheden, want ik verlies mijn verbinding met de tafel mits ik nu een kleine harten durf door te spelen. Dit deed ik niet, ging er via ruiten boer uit, Schoppen terug van Siem, waarna ik nog wel twee ruiten slagen kan maken maar vanuit de hand mijn klaveren moet spelen.

Beerman, van Curacao maakte het contract wel, maar moest de hand van Noord uit spelen, waardoor Harten heer direct genomen werd, de schoppen voortgezet, weer harten door en op de juiste ogenblik West aan slag gebracht met de vier Harten, die toen klaveren aan ging vallen. Indien Oost nu klaveren doorspeelt en geen schoppen, haalt Beerman het nog niet, maar dit was te veel voor de Puertorikeinse dames en Beerman maakte zelfs een overslag. 14 punten voor Curacao.

Postzegels

ER WAS EENS...! De vorige week over de rode en de blauwe Mauritius. Vandaag over de rode Dreier Sachsen of Sachsen Dreier, uitgegeven op 29 juni 1850, de wensdroom van elke oprechte Duitsland-verzamelaar! Een doodgewone krantenzegel van 3 Pfenning met een vrije grote oplage, waarvan slechts weinig exemplaren de strijd van het dagelijkse leven hebben overleefd! Waarom? Wel, het was een krantenzegel en werd meestal half op het adresbandje en half op de krant zelf geplakt om te voorkomen dat de band ging schuiven en losraakte. De geadresseerde trok gewoonlijk niet al te zachtzinnig - niet iedereen is postzegelverzamelaar - het bandje van de krant en in 99 van de 100 gevallen sneuvelde daarbij de zegel! Het nu nog overgebleven aantal Sachsen Dreier's moet ergens tussen de 5000 en 6000 exemplaren liggen. Er is zegge en schrijve slechts één kompleet vel van 20 ongebruikte Sachsen Dreier's bekend. Over de ontdekking van dit unicum zo omstreeks 1875 in het dorpje Eibenstock circuleren twee verhalen. Het postkantoor van Eibenstock was ondergebracht in een logement. Dit kantoor was circa 1875 aan een grote opknapbeurt toe en toen ontdekte men, dat op een paal, die de zoldering ondersteunde, een vel van de Sachsen Dreier geplakt was. Op nogal ondeskundige wijze weekte men het vel los, waarbij de velrand de nodige beschadigingen opliep. De Weense postzegelhandelaar Siegmund Friedl kocht het vel op en liet het restaureren. Dat is vrij aardig gelukt. In 1960 verscheen het op een veiling in Frankfurt en veranderde voor de respektabele som van 620.000 DM van eigenaar. Volgens kenners was dit een prijs, die de werkelijke waarde ver en ver te boven ging. Deze taxatie bleek juist te zijn, want toen in 1971 het gerepareerde bloc van 20 zegels opnieuw in een veiling opdook, ditmaal in Hamburg, haalde het met moeite slechts 228.000 DM!

De tweede versie van het Sachsen Dreier-verhaal wil, dat de postdirekteur van Eibenstock bij het opruimen van een aantal oude papieren het vel tegenkwam. Op dat moment was de Sachsen Dreier al drie jaren aan het postverkeer onttrokken. Bedoelde postdirekteur had in zijn kantoor een kachel staan met een scheur in de naar de schoorsteen leidende pijp. De direkteur zou het vel ongeldige zegels om de kachelpijp geplakt hebben om van de hinderlijke rookontwikkeling af te zijn! Twee echte verhalen van: Er was eens ...! Welk van de twee is echt of zijn het allebei sprookjes? Wat er ook van zij, de 20 Sachsen Dreier's zullen wel nooit in uw of mijn kollektie belanden, daar is uw en mijn hobby-budget niet toereikend voor!

M. ARVIS

PEON

Entrega nr. 59

Kon a bai ku é máté-pastor, é ta rapidó no? Si bo trén é bon, sigiyendo é movidanan ku nos a mustra, bo por hunga bo promé partido di ajedres i gané. Pero wak bon, pasobra PRETU tambe por duna BLANKU un "máté-pastor"!!

Lo bo'n kéré no, pero tuma esaki komo regla: TUR LOKE BLANKU POR HASI KU PRETU, PRETU TAMBE POR HASI KU BLANKU! Hustamente esaki ta é klave di ajedres, pasobra tur dos tin mes tantu piesa, i tur é piesanan tin mes balor. Pwes si BLANKU por, PRETU tambe.

Ban wak awor kon PRETU por duna BLANKU un "máté-pastor".

Pone tur piesa riba tablero na nan lugá original i nos ta ban kuminsa un partido. BLANKU ta hasi su promé movida i ta hunga 1. Peon e2 ta bai e4; PRETU ta hasi su promé movida kontestando 1. ....., Peon e7 ta bai e5; BLANKU ta hunga awor su di dos movida: 2. Kabai di b1 ta bai c3, mientras PRETU ta respondé ku DAMA di d8 ta bai f6, atakando é Peon di f2 di BLANKU.

Bo ta korda ku meskos ku é Peon di f7 di PRETU, BLANKU su Peon di f2 tambe ta debil? Pesey PRETU tambe por disidi na ataká é Peon debil aki di BLANKU, i purba duna é REY BLANKU doló di kabes. Awor BLANKU tin di mira é peliger pa su Rey ta bin, pero si é no miré anto é ta hunga por ehempel su di tres movida: 3. Peon di d2 ta bai d3. PRETU ta mira ku Blancu no ta hasi su mihó movida i mesora ta hunga: 3. ....., Alfil di f8 ta bai c5. E movida aki ta indiká ku é REY BLANKU ta seriamente den peliger, ya ku é Peon di f2 ta ataká awor pa é DAMA Pretu i é ALFIL pretu, ke mén dos biaha, anto ta é REY Blanku solito ta defendé é PEON aki.

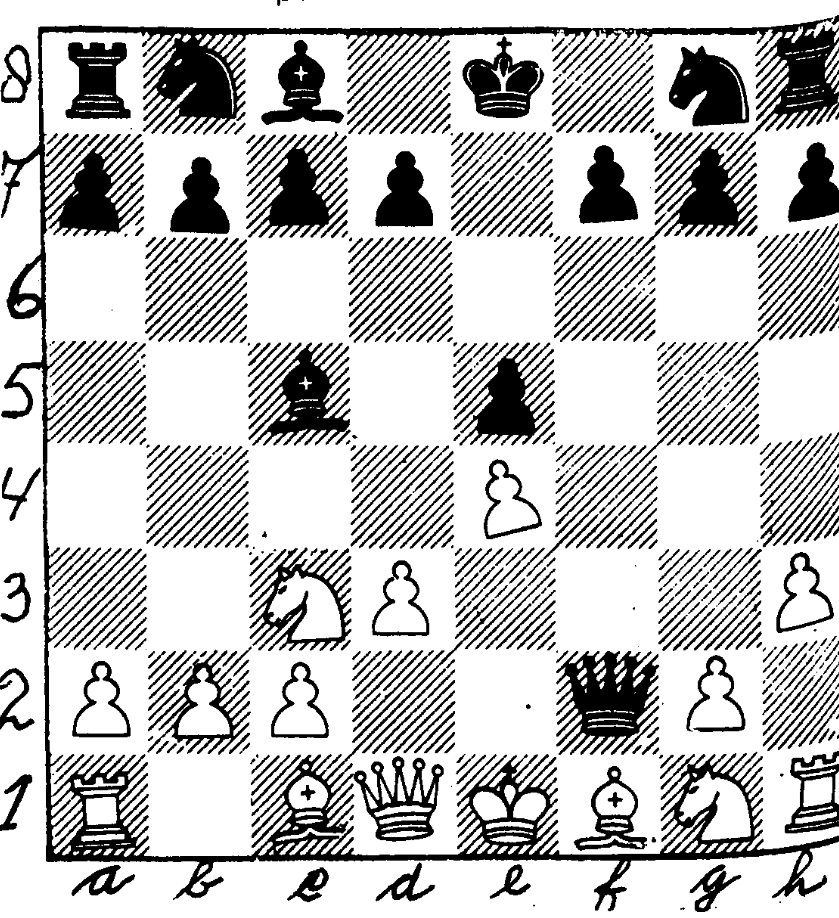
Aparentemente BLANKU no ta ripará esaki mes, i ta hunga 4. Peon di h2 ta bai h3 ku kual movida é no ta defende su Peon di ningun manera. PRETU na su turno ta probecha di BLANKU su fayo i na di kwater movida PRETU ta hunga 4. ....., DAMA di f6 ta kóme PEON di f2, dunando é REY háké, i alabes "máté" pasobra é REY BLANKU no por kóme é DAMA, kwal ta bon defendé pa su ALFIL na c5, ni é REY no por kóre bai. E máté aki ta un "máté-pastor", duná pa PRETU.

Kiko nos ta mira atrobe? E REY ta haña un mate, promé ku é enroka, despwes ku é DAMA sostené pa un ALFIL ta ataká i mata é REY.

Konluyendo nos a saka for di é splikashon aki ku é REY ora é no a enroká, tin un punto masha debil mes na é Peon di f2 pa BLANKU of f7 pa PRETU, i ku kwalkier atáke di un DAMA kombina ku ALFIL, por resulta fatal.

Ta pesey asina bo mira un movida dje DAMA ku ta ataká é REY direktamente of é PEON debil, sin ku é REY a enroká, paga hopi tinu, pasobra é DAMA su atáke por bira peligroso!!!

Wak riba é tablero aki bou kon PRETU ta duna BLANKU "máté-pastor".

Purba hungé bo so awor, un bia pa BLANKU despwes pa PRETU i te otro biaha.

Stekeltje en Prikkeltje

[H]ET WAS EEN moeilijke mid[da]g geweest op de vorstelijk gro[te] ruit in het huis op Malmok [wa]ar ze een paar dagen gele[de]n – waren het er nu twee of [drie]? – naar toe gevlogen wa[ren]. Dat de bewoners bij hun [aan]komst niet thuis bleken had[den] ze eerst helemaal niet erg [gev]onden, dat gebeurde zo vaak, [maa]r dat ze er nu nog niet wa[ren] maakte de toestand toch wel [moei]lijk. Prikkeltje was namelijk [in] verwachting en kon onmoge[lijk] meer door het gaatje in de [...] terug, ze had er zich op [...] heenweg al met zoveel moei[te d]oorheen gewrongen. Wat ook [een] beetje tegenviel was de stilte [om] hen heen.

[Ee]n paar dagen met z'n tweeën [is] leuk, maar [er] moest [toch] [...]lijk eens iemand langskomen. [Ste]keltje herinnerde zich dat [vro]eger, toen ze nog vlakbij in [...]cotoro woonden, altijd vrien[den] kwamen langsvliegen, en hoe [gez]ellig en spannend ze dan op [...] bloedjacht gingen. Maar nu [zag]den ze al in dagen niemand [...]ien, en daar begreep hij niets [van]. Wel kwamen er totaal on[be]kende muggen voorbij hun [...]s vliegen, die heel arrogant [...]r binnen gluurden, maar die [...]zelf kennelijk zoiets hoogs [...]parts vonden, dat ze Prik[kelt]je en hem geen woord waar[dig] keurden. 'Allemaal kale [...]", zei Prikkeltje dan, "moet [je z]ien hoe mager ze zijn, wat [verb]eelden ze zich wel?"

[O]ok herinnerde hij zich dat zijn [vrie]nd Priem venijnig had opge[mer]kt: "Zozo, Stekeltje en Prik[kelt]je vinden de stad niet goed [gen]oeg hè, ze zoeken het hoger [op] toe maar, naar Malmok nog [wel]. Julie moeten het zelf we[ten], er zijn anderen die het voor [jul]le geprobeerd hebben, maar [gee]n is ooit teruggekomen om te [vert]ellen hoe het er was. Mij zul je er in ieder geval nooit zien, ik drink liever bloed van een gewoon mens ergens uit de knoek, dan een slap aftreksel van iemand uit de dure buurt. Geloof mij nou maar, hoe meer geld de mensen aan hun huizen, hun tuinen, hun zwembad en hun auto uitgeven, hoe minder geld ze overhouden voor hun eten en drinken. Om nog maar niet te spreken over de airco, want als iets het leven voor ons muggen verpest heeft, is het wel de afschuwelijke kou die uit die vierkante dozen de kamers wordt ingeblazen. En wie wordt van dat alles de dupe? Natuurlijk, wij muggen.

Stekeltje en Prikkeltje zijn toch gegaan.

In de eerste plaats omdat Stekeltje er wel eens uit wou, in de tweede plaats omdat Prikkeltje wilde dat haar kinderen een beetje op stand geboren zouden worden – ze had nog steeds een minderwaardigheidscomplex dat ze zelf in een eenvoudig houten huisje in San Nicolas ter wereld was gekomen – en in de laatste plaats omdat ze allebei avontuurlijk van aanleg waren. Daar kwam bij dat Priem altijd tegen de draad in was, uit koppigheid ging hij nog steeds niet mee als er een schip met toeristen aankwam, hoewel iedereen wist dat er dan het friste bloed te prikken viel.

Langzaam maar zeker begonnen Stekeltje en Prikkeltje steeds meer dorst te krijgen, maar gelukkig, zojuist op een vermoeiende tocht naar Zuiger, had deze aan Stekeltje verteld dat een vliegtuig vol Hollanders in minder dan twee uur op Beatrix luchthaven zou aankomen. Dat was een heerlijk vooruitzicht!

Blij vloog Stekeltje naar huis, dromend van al die witte nekken die nu nog nietsvermoedend boven de blauwe zee vlogen. Hij was dol op nekken, maar Prikkeltje gaf de voorkeur aan knieholtes.

"Prikkeltje", riep hij haar toe nog voor het binnenkruipen, "ik heb goed nieuws, er komt een vliegtuig vol witte Hollanders aan, misschien zitten er ook wel Amerikanen in. Dus nog even volhouden en we hebben bloed voor dagen. Blijf jij rustig op me wachten, want in jouw toestand is het veel te ver, helemaal naar het vliegveld".

"Ga maar gauw", antwoordde Prikkeltje, "ik wacht op het voorraam rechts boven. Misschien komen de mensen die in dit huis wonen ook met dat vliegtuig aan, dat zou fijn zijn. Dan kunnen onze kinderen toch een gezonde jeugd hebben. Stekeltje wat ben ik opgelucht, ga maar gauw. En denk er aan, voorzichtig zijn, want je bent bijna vader!"

Lachend vloog Stekeltje weg, het hele eind naar het vliegveld. Maar hij was zo vrolijk dat hij geen moeheid merkte. Hij was keurig op tijd, de trap naar het vliegtuig werd net aangereden. Hij herkende het vliegtuig direct, een DC-10, daar kwamen de Hollanders bijna altijd mee. Uit kleinere toestellen kwamen meestal Venezolanen, ook lekker bloed, maar bij lange na niet zo lekker als van de Hollanders. Hij vloog dichterbij en zette zich afwachtend op de pet van een ALM-meneer. Daar ging de deur open.

Voorop een lange Amerikaan, die herkende hij onmiddellijk; alleen Amerikanen takelden zich zo toe. Een groene pet, een geel overhemd met een rode vogel erop, en een rood-blauw geruite korte broek. "Come on baby, this is Kjurakouw", riep hij. "De stommerd", dacht Stekeltje, "die weet niet eens dat hij op Aruba is. Maar hij had wel een schitterende nek! Met zo'n diepe bewondering zat Stekeltje te kijken, dat hij helemaal vergat naar de man toe te vliegen en hem eens goed welkom te heten op 'Kjurakouw".

Juist toen hij van plan was tot actie over te gaan viel zijn oog op een klein dik vrouwtje, met een kort geschoren kop en een prachtige, dagelijks geboende, roodwitte nek. "Die moet ik hebben", juichte Stekeltje, en hij vloog op haar af. Hij landde op haar nek en dronk naar hartelust.

"Mijn hemel", zuchtte hij, 'wat is dat heerlijk vers middelbaar vrouwenbloed, daar kan ik liters van op. Maar niet te gulzig zijn Stekeltje, anders gaat het ouwtje nog slaan ook en dan is alles voor niets geweest".

"O Leopold", hoorde hij haar roepen, "ik ben gestoken, ik wil hier onmiddellijk weg, wat een afschuwelijk eiland, het stikt hier van de horzels".

'Ach mens zeur niet", antwoordde Leopold, een uitgedroogde zestiger. "Het zweet gutst van me af, ik heb wel andere zorgen dan een steekje van een eenvoudige mug".

"Wat zullen we nou beleven?" riep Stekeltje, "de een noemt me een horzel en de ander een eenvoudige mug, dat zal ik je betaald zetten, zuurpruim. Ik zal jou leren dat hier op Aruba de beste muggen ter wereld zitten, ik zal je een prik geven die je nooit van je leven meer vergeten zult, alsjeblieft meneer Leopold!" En Stekeltje gaf hem namens de gehele Arubaanse muggenstand een prik die de grijsaard een halve meter de lucht in deed springen. "Sodeju", riep Leopold, "dat kreng heeft mij ook te pakken genomen".

"Dat was zeker ook geen horzel, hè schat", riep zijn vrouw.

Stekeltje keek zoekend om zich heen.

Wacht eens even, wie kwam daar de trap af? Een spierwitte kerel, met een glimmende kale kop en een nog glimmender dikke nek. Zoiets moois had Stekeltje nog niet vaak gezien. "Die steek ik boven op z'n knar, daar zit heerlijk bloed en het is moeilijk raak te slaan".

Blij stak hij in de overheerlijke schedel. "Ik zal eens voor de hele aanstaande familie mijn best doen", dacht hij. Wat krijgen we nou? De man zette z'n hoed op, welke idioot zet nou midden in de tropen een hoed op? En niet een dun hoedje met gaatjes waar hij makkelijk door kon kruipen, maar een zwarte, dikke hoed. Het is zeker een Hollandse dominee, of een minister. Stekeltje zag geen barst, en werd misselijk van de afschuwelijke briljantine stank. Er bleef hem niets anders over, zachtjes bood hij z'n excuses aan. "Het spijt me voor u dominee, of excellentie", en daar stak hij met volle kracht in de tere hoofdhuid. "Had je die rot hoed maar niet op moeten zetten", mompelde hij nog. De man greep vertwijfeld naar z'n hoed, en de taal die hij uitsloeg deed Stekeltje met zekerheid vaststellen dat hij beslist geen dominee had geprikt.

Weer vrij gekomen realiseerde hij zich dat hij ruim voldoende bloed had voor een hele week, en juist was hij nu echt van plan weg te vliegen, toen..... nee, dat pinnige wijfje, daar achteraan, dat kon hij niet voorbij laten gaan.

Hij bedacht zich geen seconde meer en vloog op haar af. Voor deze ene keer niet de gebruikelijke nek behandeling, maar een goed geplaatste steek tussen duim en wijsvinger. Stekeltje wist dat hij voorzichtig moest zijn, dat geen plek zogevaarlijk was als juist de hand van een neus, maar hij wist ook dat zich tussen de vingers het lekkerste bloed bevond. Voor alle zekerheid vloog hij nog één keer om haar heen, en eigenlijk was hij van plan toch verstandig te zijn en naar huis te vliegen, toen het stuk verdriet het in haar hoofd haalde naar hem te slaan. Met kleine, wrede oogjes keek ze hem vanachter dunne brilleglazen aan.

Hij had nu aan Prikkeltje moeten denken, die op het raam rechts boven op hem zat te wachten, hij had aan de babies moeten denken, hij voelde dat de toestand zeer gevaarlijk was ... maar hij moest op twee lange vingers af, hij moest haar straffen, al wist hij helemaal niet waarvóór. Meer mensen hadden naar hem geslagen, hij had geen dorst meer, dus er was geen enkele reden om risico te nemen, maar die oogjes achter die dikke glazen maakten hem uitzinnig van haat en drift.

Met één vinnige klap doodt ze hem met een glimlach. Stekeltje had geen pijn, hij had een mooie, snelle dood. De vrouw had bloed op haar hand, dat ze met de punt van haar zakdoek wegveegde.

Prikkeltje deed er langer over. Nog een volle dag heeft ze op Stekeltje gewacht, op het voorraam rechts boven, zoals ze met hem had afgesproken. Dan begrijpt ze dat hij nooit meer zal komen. Uitgeput liet ze zich vallen. Ze heeft nog veel pijn gehad.

*****

Inderdaad kwamen de bewoners van het huis met datzelfde vliegtuig op Aruba aan. Ze zetten hun koffers op de porche en keken om zich heen. Toen riep de vrouw: "Jan wat ben ik blij met die horren! Twee maanden zijn we weggeweest, en er is geen mug doorheen gekomen. O nee, kijk, alleen hier ligt er eentje op de grond.....

TIJDENS DE TIEN dagen die Dolf de Vries op Aruba doorbracht, en waarin hij een zeer succesvolle voorstelling in Kas di Kultura gaf, maar ook nog het Colegio Arubano en de APA bezocht, schreef hij het verhaal "Stekeltje en Prikkeltje", dat hij als herinnering aan een gelukkige tijd op Aruba achterlaat. Hij heeft het opgedragen aan de vele vrienden die hij hier heeft.

Een kijkdoos

HEB JE NOG ERGENS een oude schoenendoos liggen? Dan kan je daar een mooie kijkdoos van maken. [J]e hebt er voor nodig: fotokarton, oude tijdschriften [o]f kleurboeken of ansichtkaarten, paperclips en gekleurd cellofaanpapier.

[M]aak van het fotokarton een paar losse bodems, die [in] de schoenendoos passen. Je kan natuurlijk beginnen met het maken van maar één bodemplaat, die je [m]et figuurtjes beplakt. Maar het is veel leuker, als je [er] meer maakt, zodat je elke keer een andere voor[ste]lling in je kijkdoos kan zetten.

[K]nip leuke gekleurde figuurtjes (mensen, dieren, [pla]nten en bomen) uit de tijdschriften, ansichtkaar[ten] of kleurboeken en plak die op stevig fotokarton. [Ver]geet niet er een voetje aan te knippen. Dit vouw je [naar] achteren, zodat je hiermee de figuurtjes op de [bo]demplaten kan plakken.

[K]nip uit het deksel twee grote vierkanten en zet met [pape]rclips een vel gekleurd cellofaanpapier om het [deks]el vast. Als je verschillende kleuren cellofaanpa[pier] hebt, kan je voor elke bodemplaat zijn eigen "be[lich]ting" maken. Bijvoorbeeld groen voor een bodem[pla]at met uitgeknipte bomen en dieren. Dan lijkt het [op] een echt bos. En geel voor een strand met bolle [me]nsen in badpak.

[Tot slot] [illegible] je met een prikpen een klein [illegible] gaatje uit de voorkant van de doos. Daardoor [kunnen] [illegible] vrienden en vriendinnen naar de voorstelling kijken.

Coordi-
nashon:
Pòpi Muze

E PAGINA AKI e [illegible] tin un toke diferente pa motiba [illegible]

Puzzel en win een prijs

WINNARES van de puzzel van de vorige keer is:

C. [illegible]
[illegible] 19
[illegible] Curaçao

[illegible] kan [illegible] (redaktie Amigoe, Schenpenheuvel) om haar waardebon (fl. 15,–) van Augustinus boekhandel op te halen.

OPLOSSING:

SNEE
NEER
EEUW
ERWT

HORIZONTAAL: 1. [illegible]; [illegible] Ve[illegible]; Ho[illegible] 11. and[illegible] Riv[ier]tje in Gelderland; 13. Oude maat; 14. Adem halen; 16. Blos; 18. Ledematen; 20. Bewoner van Estland; 22. Geluid van afkeer; 23. [illegible]; 27. [illegible]; 29. Deel van een mast; 30. [illegible]; 32. Traag; 34. [illegible]; 36. Modder; 37. Oom; 38. Deel v.d. mast; 40. [illegible]; 42. Anno Domini (Afkorting); 43. Meisjesnaam; 44. Stekelig dier; 46. Eerstvolgende; 49. En dergelijke (Afk.); 50. Regelmaat; 51. Groot water; 53. Deel van het lichaam; 55. [illegible]; 57. Verwoesting; 58. Muziekinstrument.

VERTIKAAL: 1. Kindertand planten; 2. Meer dan nodig; 3. Het zij zo; 4. Pakken; 5. Uitroep van afkeer; 6. Klein; 7. [illegible]; 8. Vóór alle anderen; 9. Protestantse godsdienst (Afk.); 11. Voegwoord; 12. Aan de ene kant; 17. Muzieknoot; 19. [illegible]; [illegible]; 24. Dikwijls; 25. [illegible]; 26. Klaar; 28. Bezittelijk voornaamwoord; 31. Legt een kip; 33. Schittering; 35. 100 m2; 39. Iedere; 41. Papa; 43. Wereld; 45. Overheid; 47. Deel van de mond; 48. Wrede Romeinse keizer; 49. Voegwoord; 52. Een of andere; 54. Kade; 55. Onder andere (Afk.); 56. Slee.

De oplossing en de gelukkige winnaar(es) zullen op de Kinderpagina van [illegible] worden bekend gemaakt.

Kinderen die de puzzel hebben opgelost kunnen die vóór [illegible] februari 1982 opsturen naar de Amigoe – Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577, Aruba – Nassaustraat 110, Bonaire – de heer H. Linkels, P.O.B. 122, Bonaire.

Onder de goede oplossingen zullen we [illegible] van vijftien gulden van boekhandel Augustinus [illegible].

Duidelijk op de enveloppe vermelden: KINDERPUZZEL.

Buurman Spin

(Door Nel Basilio)

HERINNER JE JE Buurman Spin nog? Poetsje, kabouter Brr en Pinkie gingen veel bij hem op bezoek. Dan babbelden ze over ditjes en datjes. En als Buur Spin hen een lekker vliegje aanbood, zeiden ze [illegible] ze al gegeten [illegible] Spin ook [illegible] op [illegible] hij in de struik voor hun huisje, spon een lange draad en bengelde [illegible] voor hun neuzen heen en weer. En als Poetsje hem een stukje dadeltaart aanbood, zei hij nooit, dat hij net gegeten had. Want dadeltaart vond hij even lekker als een vliegje of een mug.

OP EEN DAG keek kabouter Brr de spin eens aan en zei: "Hoe heet je eigenlijk? We noemen je altijd Buurman Spin, maar je zult toch wel een naam hebben?" Verlegen schommelde de spin heen en weer. "Eh ja, weet je. Ik heb geen naam". "Hoe kan dat nu?" riep Poetsje uit. "Tja, iedereen is toch altijd bang voor me", legde de spin uit. "Niemand praat tegen me, dus heb ik ook geen naam nodig". "Maar wij praten wel met je", zei Poetsje "En we gaan een mooie naam voor je bedenken. Wat denk je van Karel?" "Wel eh, nee" schudde de spin met zijn kop. "Ik wil graag een deftige naam. Je weet wel, zo'n hele lange". "Oh ja", begreep Poetsje. "Zoiets als Adelberto" "Ja ja", knikte de spin blij. "Dat is een prachtige naam".

DE VOLGENDE DAG kwam Adelberto [illegible]

[illegible] "Ja, zeg het maar", lachte kabouter Brr, "Ik zie, dat je iets op je hart hebt". "Ja ja", knikte de spin. "Ik zat gisteravond in mijn web en ik kon maar niet [illegible]

staan kijken. Op de bank naast kabouter Brr, stonden zes mooie nieuwe schoenen. Opgewonden trok hij ze aan: ze pasten precies!

"OH, IK GA er even een wandelingetje door de mondi mee maken", juichte hij, "Dan kunnen alle dieren mijn schoenen zien. Misschien krijg ik wel dadelijk een heleboel vriendjes". "Ik ga met je mee", zei Pinkie. En daar gingen ze. In het begin struikelde Adelberto telkens over zijn eigen poten. Maar het duurde niet lang, of hij liep keurig netjes naast Pinkie door de mondi. "Hoe vind je mijn schoenen?" vroeg hij aan iedereen, die ze tegenkwamen. [illegible] [illegible]

"HET KOMT DOOR je [illegible]

Regering regeert bij decreet en politie treedt barbaars op

Peru onder burgerbewind vol ”Chileense toestanden”

TOEN IN PERU in mei 1980 een eind kwam aan een periode van twaalf jaar militair bewind, leek dat een hoopgevende ontwikkeling in een continent waar de dictaturen welig tieren. Zo stelde Ivo Postma vast in een beschouwing in De Gelderlander.

Ook was het mooi dat bij de algemene verkiezingen toen Belaunde Terry tot president werd gekozen. Belaunde, leider van de centrum-rechtse Acción Popular, was namelijk dezelfde die bij de militaire staatsgreep van 1968 was afgezet. Dat de Peruvianen in 1980 voor hem kozen, werd door waarnemers geduid als een nadrukkelijke afkeuring van het militaire bewind.

Maar de burgerregering die aan de macht kwam — keurig samengesteld op basis van de verhoudingen in het nieuw gekozen parlement — heeft tot nu toe weinig laten zien waardoor haar bewind gunstig afsteekt tegen dat van de generaals. Het regent wetsdecreten, terwijl het parlement vrijwel wordt genegeerd.

Andrés Luna Vargas, de secretaris-generaal van de Peruviaanse boerenbond CCP, vreest een golf van hevige staatsterreur op zijn Chileens, waarmee de conservatieve regering het verzet tegen haar beleid zal bestrijden. Groeperingen van links en rechts in Perú proberen al tot samenwerking te komen teneinde een dergelijke ramp te voorkomen.

De machtsoverdracht door de generaals aan de burgers was gedicteerd door bittere noodzaak. Generaal Velasco Alvarado, die aanvankelijk in binnen- en buitenland indruk maakte met zijn autoritaire, maar progressieve programma van landhervormingen en nationalisaties, slaagde er desondanks niet in de levensomstandigheden van de 17 miljoen Peruvianen te verbeteren. De groots opgezette hervormingen werden niet ondersteund door technische middelen en het benodigde korps deskundigen, terwijl de behoefte van het buitenlandse bedrijfsleven om in het besmette land te investeren, zienderogen afnam.

IMF

Generaal Morales Bermúdez, die Velasco Alvarado in 1975 opvolgde, achtte zich gedwongen tot een ”tweede fase van de revolutie”, waarin hij de toestand zou stabiliseren. Dit hield in dat de hervormingen stuk voor stuk werden stopgezet, teruggedraaid of helemaal afgeschaft. Dat was overeenkomstig de harde eisen van het Internationaal Monetair Fonds, dat Perú in 1978 onder curatele nam. Het stabilisatie-programma werd begeleid door een reeks van stakingen, landbezettingen en bloedige optredens van het leger.

Nadat Perú aldus aan de rand van de afgrond was geraakt, besloten de militairen dat de burgers het weer mochten proberen. Een democratiseringsproces werd voorbereid en in mei '80 was het zover.

De burgerregering zit nu nog dieper in de problemen dan de militairen in de laatste paar jaren van hun mislukte experiment. In haar pogingen om een economisch herstelplan aan het land op te leggen, is zij steeds meer autoritair gaan optreden. De militairen werd destijds verweten dat ze het volk niet betrokken bij de maatregelen die ze zeiden in naam van het volk te nemen. Maar in feite is het onder het presidentiele bewind van burger Belaunde aanzienlijk erger. Er wordt bij decreet geregeerd en bovendien hebben de grootgrondbezitters en het grote bedrijfsleven weer die invloed op de besluitvorming, die ze voor de staatsgreep van 1968 gewend waren uit te oefenen. De vakbonden worden volkomen genegeerd bij het voorbereiden van economische plannen, die erg veel weg hebben van de economische politiek onder generaal Pinochet in Chili. Er vloeit bloed, met name daar waar grond die door de generaals aan de boeren is gegeven, door de autoriteiten wordt teruggevorderd ten behoeve van de voormalige landeigenaars.

ONTNAASTING

De meeste regeringsbesluiten worden uitgevaardigd zonder dat het parlement erover is geraadpleegd, hoewel de rechtse partijen in het parlement in de meerderheid zijn.

Besluiten verschijnen doodgewoon in de staatskrant en treden meteen in werking. Zeer veel van die besluiten betreffen de teruggave van land aan de vroegere grondbezitters en de ontnaasting van industriele bedrijven, die onder Velasco Alvarado staatseigendom waren geworden. Zo mocht minister van Financien, Manuel Ulloa, weer de twee krantebedrijven, waarvan hij vroeger eigenaar was, van de staat terugontvangen. Ook mocht de minister een stevige vergoeding in zijn zak steken voor de jaren waarin de baten uit deze bedrijven heeft moeten missen.

VERZET

Volgens vakbondsleider Luna Vargas is de teruggave tot dusver nog niet gelukt in sectoren ”waar veel oppositie is”. Hij noemt de hoogovens, de electriciteitsbedrijven en de verbouw van suiker en katoen. Hij zegt: ”Het verwezenlijken van dit economische model houdt gewoon in dat je het parlement niet kunt raadplegen, omdat delen van de regeringspartijen ook tegen veel van de genomen besluiten zijn. Het is een economisch model dat geen rekening houdt met de belangen van het volk en van het land, een model dat slechts het grote bedrijfsleven begunstigt, niet alleen ten koste van de echte armen, maar ook ten koste van de middelgrote handel en bedrijven”.

Het verzet is niet uitgebleven. Er hebben honderden bomaanslagen plaatsgehad sinds de burgers weer aan de macht zijn. Luna Vargas noemt een paar incidenten waarbij volgens hem bewezen is dat het provocaties waren, gepleegd door specialisten van het leger en met het doel de anti-terreurwet te rechtvaardigen die in maart '81 is uitgevaardigd. Dit wetsdecreet maakt zelfs diegene strafbaar die begrip toont voor guerrillastrijders.

Vakbondsmensen in vanouds al onrustige gebieden lopen nog eerder kans van terrorisme beschuldigd te worden. In het zuidelijke departement Ayacucho, waar sinds december 1980 de noodtoestand heerst, zijn honderden mensen gearresteerd. Luna Vargas zegt dat de antiterreurwet in zijn uitvoering vooral is gericht tegen de volksbewegingen en hun leiders, met name op het platteland. Hij toont lijsten van mensen die zijn gearresteerd: achter sommige namen toevoegingen als ”beschuldigd van terrorisme” of ”gefolterd door de geheime dienst”, ”om het leven gebracht”.

In een poging vat te krijgen op de chaos heeft president Belaunde kontakt opgenomen met de grootste oppositiepartij Izquierda Unida (Verenigd Links). Een eerste overleggronde heeft geen tastbare resultaten opgeleverd. Ondertussen heeft de onrust ook de regering zelf bereikt. Ministers zijn de laatste maanden afgetreden. Zo vertrok minister van Binnenlandse Zaken, De la Jara, naar aanleiding van de dood van een studentenbetoger, die in handen van de politie van Cuzco was. Hij is opgevolgd door een generaal buiten dienst van de luchtmacht.

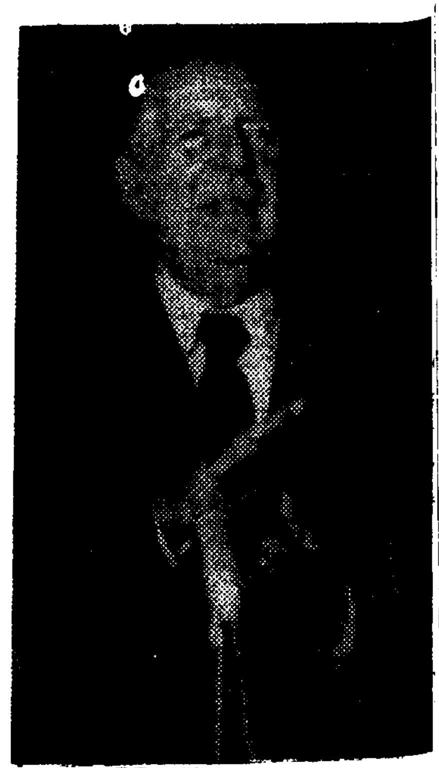
In oppositiekringen in Perú ziet men de toestand snel bergafgaan. Het barbaarse optreden van anti-terreureenheden als het gespecialiseerde ”Bataljon Sinchis” doet hen het ergste vrezen voor de toekomst. De compagnieen van Sinchis hebben in Ayacucho hele dorpen ingericht tot ondervragingscentra. Thans proberen vakbonden en partijen een omvangrijke sociaal verweer op te bouwen tegen de toenemende onderdrukking en een bloedbad te voorkomen.

.....Leve de landhervorming, zo staat te lezen op het spandoek van de Peruviaanse campesinos. Maar dat was wel in betere dagen.....

LINKS EN RECHTS

Andrés Luna Vargas: ”Het economisch model dat we nu in Perú hebben, houdt in dat de politieke structuur steeds meer anti-democratisch wordt. Zodoende is er een parallel met de ontwikkelingen in Chili en Argentinie”. Door voortijdig de wereld te alarmeren, hopen hij en andere leiders de autoriteiten ervan af te houden er een slachtersregiem van te maken, zoals dat van Videla in Argentinie en dat van Pinochet in Chili. Tot zover Ivo Postma in De Gelderlander.

BELAUNDE TERRY
.....anti democratisch....

Schoolstrijd

EEN REGELING VAN het onderwijs, wat de subsidiering van het bijzondere onderwijs betreft zoals deze op de Nederlandse Antillen bekend is, kennen maar weinig landen. Deze wetgeving is evenals dat het geval was op andere gebieden, grotendeels overgenomen van Nederland. Dezer dagen is de kwestie van het bijzonder onderwijs niet alleen op de Antillen in discussie. Ook in Nederland wordt er toevalligerwijs weer het nodige over gezegd en geschreven. De oorzaak daarvan ligt in beide landen weliswaar anders, maar de kern van de zaak blijft toch wel ongeveer hetzelfde: tot hoever gaat de bevoegdheid van het bijzondere schoolbestuur. In de Haagsche Courant verscheen dezer dagen een interessante hoofdartikel over deze materie, dat wij in zijn geheel overnemen hierbij.

BIJ NEDERLAND HOORT de schoolstrijd. De duidelijkste formulering van wat daarbij precies aan de orde is, leverde Kuyper in de beginjaren van deze strijd: „De school niet aan staat, niet aan de kerk, maar aan de ouders”. Die opvatting wordt bij de voorstanders van het protestants-christelijk onderwijs nog altijd onverkort gehandhaafd, men wenst eenheid tussen gezin en school. Kinderen dienen op school in dezelfde sfeer op te groeien als in het gezin en daarom behoren schoolbesturen autonoom te kunnen optreden. Iedere aanval op die autonomie wordt als een aanval op de vrijheid van onderwijs beschouwd en moet met kracht worden afgeslagen, zo meent men in deze kring. Het blijkt nu weer rond het voorontwerp anti-discriminatiewet.

VOLGENS DIT voorontwerp - tot stand gekomen onder het vorige kabinet met als ondertekenaars de staatssecretaris Emancipatiezaken mevrouw Kraaijeveld-Wouters en minister van Justitie De Ruiter, beiden van het CDA - wordt in de toekomst discriminatie op grond van geslacht, homofilie en huwelijkse staat wettelijk verboden. Een commissie van deskundigen zal er op moeten toezien dat er op allerlei terreinen inderdaad van gelijke behandeling sprake zal zijn, op het gebied van werk, onderwijs, beroepskeus, bedrijfsleven en overheid. Inmiddels zijn er bij het ministerie van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk vele bezwaarschriften binnengekomen, voornamelijk uit de protestants-orthodoxe kring. Onder de bezwaarden bevindt zich ook de Besturenraad van het protestants-christelijk onderwijs.

DEZE BESTURENRAAD liet onlangs weten dat hij tegen een dergelijke regeling is. Voor schoolbesturen moet de mogelijkheid openblijven om homofielen en ongehuwd samenwonenden als docent en leerling te weigeren, aldus - in grote lijn - het standpunt van de raad. Een storm van verontwaardiging stak op over deze opvatting. De Nederlandse samenleving is altijd uiterst gevoelig voor sleutelbegrippen die in een periode een belangrijke rol spelen en daar is discriminatie er de laatste jaren één van. Zodra in Nederland ook maar iets wordt gesignaleerd dat op discriminatie lijkt, staan er mensen op die dat verontwaardigd signaleren.

IN DIT GEVAL dreigt er een botsing. Met name in sommige orthodox-protestantse kringen worden sommige opvattingen over bepaalde vormen van samenleven als immoreel of - in het daar geigende spraakgebruik - als „zonde” beschouwd. Deze „zonden” nu zouden - als dit wetsontwerp zou worden aangenomen - in feite worden gelegaliseerd: niet alleen worden ze toegestaan, maar zelfs mogen deze „zondaars” niet meer worden buitengesloten als het om de opvoeding van de kinderen gaat. Deze ontwikkeling leidt tot een merkwaardige discussie: voorstanders van het ontwerp pleiten voor vrijheid, terwijl de tegenstanders betogen dat de vrijheid juist wordt beperkt. Het gaat hier om twee verschillende vormen van vrijheid. In het eerste geval is de vrijheid in het geding van de gediscrimineerde, waarvan beperkingen worden verboden, in het tweede geval gaat het om de vrijheid van onderwijs, die zou worden beperkt.

DE TEGENSTANDERS van het voorontwerp moeten niet zonder meer in de hoek worden gedrukt van onderdrukking en racisme, zoals hier en daar gebeurt. Voor hen gaat het om een reeel gewetensprobleem dat hen in niet geringe mate verontrust. Om zich heen zien zij een maatschappij die zich „afvallig” toont van het christendom en zich daarvan veel verder heeft afgekeerd dan in het midden van de vorige eeuw, toen in de schoolwet van 1856 de door Groen van Prinsterer verafschuwde bepaling werd opgenomen dat het onderwijs dienstbaar moest worden aan de opleiding tot „christelijke en maatschappelijke deugden”. Het woord „christelijk” werd naar het oordeel van de orthodox-protestanten uit die tijd misbruikt. In deze tijd echter is een dergelijke aanduiding zelfs niet meer in discussie.

ZIJ ZIEN EEN maatschappij die naar hun mening zonder meer in afbraak is: abortus is toegestaan, over euthanasie wordt vrijelijk gesproken, homofilie en samenwoningen zijn tot normale levensvormen verklaard en mogen niet meer uit de eigen levenskring - zo beschouwen zij de school - worden buitengesloten. Er spreekt een „tijdgeest” uit, die zij verfoeien en verwerpen. In feite gaat het hier om een botsing van levenssferen en zelfs van grondrechten. In het advies van de Werkgroep bestrijding discriminatie homofilie - het verscheen vorig jaar - werd daar min of meer op gezinspeeld. Er wordt namelijk in opgemerkt dat wettelijke regels ter bestrijding van discriminatie niet de huiselijke en persoonlijke sfeer kunnen raken.

ALS OVERWEGING daartoe wordt genoemd dat een ontwikkeling, waarbij de wetgever gedrag in de strikte privésfeer zou willen regelen „zacht uitgedrukt niet zonder bedenkingen” zou zijn. Het gaat - aldus het rapport - om de bescherming van weer andere grondrechten, zoals het recht op een persoonlijke levenssfeer en de vrijheid van meningsuiting. Voor velen uit de orthodox-christelijke kring behoort de school onmiskenbaar tot die persoonlijke sfeer: „De school aan de ouders”, om Kuypers woord nog eens aan te halen. In de komende maanden zal de discussie daarover nog in hevigheid toenemen, ook binnen de protestants-christelijke kring. Het is namelijk een discussie, waarbij standpunten worden verdedigd die een groot deel van de Nederlandse samenleving achterhaald en onjuist acht.

ER IS DAN OOK een groot verschil tussen de schoolstrijd uit de negentiende eeuw en die van nu. Toen ging het om een opgaande beweging: de „kleine luyden” die zich bewust werden van hun aandracht tot emancipatie en daarvoor ook een eigen school nodig hadden. Nu is die emancipatie voltooid, terwijl in een groot deel van de maatschappij anders gedacht wordt over bepaalde regelen en opvattingen die in de orthodox-protestantse kring leven. Nieuwe groepen eisen nu emancipatie - terecht - en hun roep zal zeker sterker blijken dan het verzet van de schoolbesturen. Voor hen moet het toch wel tekenend zijn dat hun eigen leerkrachten zich vóór het wetsontwerp hebben verklaard: zij vinden dat de vrijheid van onderwijs er niet door in het geding komt. De maatschappijverandering is verder voortgeschreden dan de Besturenraad zich realiseert.

Het bovenstaande commentaar verscheen in de Haagsche Courant, waarvan de schrijver een der hoofdredacteuren is.

Opgang en ondergang van een imperium

Ogem: reus op lemen voeten

ROTTERDAM — Het verhaal-Ogem begint in 1863 als een groep Rotterdamse ondernemers de Nederlandsch-Indische Gas Maatschappij opricht. Doel: de exploitatie van een gasfabriek in Batavia.

Een erg snelle starter was het bedrijf niet, maar in 1895 kwam het roer in handen van de 'alleskunner' O.S. Knottnerus. Hij zorgde voor uitbreidingen in vrijwel de hele Indische archipel. In de jaren twintig en dertig van deze eeuw verkreeg de maatschappij bovendien belangen in het 'gas en electriek' op Curacao en in Suriname.
Zo begon Jost van der Vaart een beschouwing in NRC/Handelsblad.

In 1950 werd de naam van de vennootschap gewijzigd in Overzeese Gas en Electriciteits Maatschappij, ”teneinde meer overeenstemming te bereiken tussen naam en activiteiten”. Maar eigenlijk begon vanaf dat moment het overzeese gas- en elektriciteitsgebeuren juist wat te stagneren.

Na enige touwtrekkerij werden in 1958 alle Ogem-bedrijven in Indonesie door de toenmalige president Soekarno genaast. Pas eind vorig jaar volgden de Ogem-concessies in Suriname - ook na jarenlange ruzies met de regering van dat land.

Omstreeks 1958 besloot de Ogem-leiding verder te diversificeren en de risico's geografisch wat meer te spreiden. Vanaf dat moment begon K. Fibbe zijn stempel op Ogem te drukken.

Fibbe was in de jaren zestig directeur van het technisch installatiebedrijf Croon en Co. in Rotterdam: een 'selfmade man' met ontegenzeggelijk kwaliteiten op ondernemersgebied. Croon en Co. kwam in handen van Ogem en Fibbe klom op naar de top van dat bedrijf.

OPKOPEN

Zijn invloed was enorm. Eenmaal directeur van de inmiddels tot holding omgedoopte naamloze vennootschap begon Fibbe pas goed met het opkopen van een keur aan bedrijven op handels-, industrie-, technisch en bouwgebied. In de roes van winst - want toen máákte Ogem nog winst - kocht de immer expanderende Fibbe niet alleen gezonde, maar ook slecht renderende ondernemingen. En in de nadagen van zijn imperium gebeurde dat meer dan eens met van banken geleend geld.

Fibbe bleef aan tot 1 januari 1978; daarna bleef hij nog tot 1980 commissaris, maar trad toen af in verband met de slechte situatie waarin Ogem was verzeild. Zijn opvolger was de oud-politicus drs B.J. Udink, de man die de Damman-order in Saoedi-Arabie binnenbracht.

Die opdracht - een 'sleutelklaar' opgeleverd bouwproject met een miljardenwaarde - bezorgde het concern naam in het Midden-Oosten, maar daar bleef het dan ook bij: nu nog moet 100 miljoen gulden van de aanneemsom door de Arabieren worden betaald.

Ogem was inmiddels houdstermaatschappij geworden van meer dan 180 bedrijven, in Nederland maar ook wereldwijd actief op het gebied van de handel in technische goederen, de bouw en aannemerij, het leveren en maken van technische installaties, onroerend goed en projectontwikkeling.

Erg veel verband tussen die takken onderling was er niet. De raad van bestuur bleek langzamerhand weinig greep te hebben op de enorme veelheid aan bedrijven en bedrijfjes, die elkaar niet of nauwelijks kenden.

Aandachttrekkende blunders als de mislukte overneming van de Duitse bouwonderneming Beton- und monierbau en de geruchtmakende Nederhorstaffaire bezorgden het Ogem-management een steeds kwalijker reuk.

Toen de economie tenslotte begon te stagneren, traden enkele zwakke plekken bij Ogem snel - en onverbiddelijk - aan het licht: de internationale handelstak Nieuwe Afrikaanse handelsvennootschap was een mislukking en kostte handenvol geld; de onroerend goedsector en de projectontwikkeling zijn nu nóg zo ongeveer de grootste stenen om de nek van Ogem; lang niet alle Stokvisbedrijven bleken even goed te draaien en de bouwsector had door instorting van de markt met onderbezetting te kampen.

Genadeloos werd blootgelegd dat Ogem in feite een reus met lemen voeten was. De winst kelderde van bijna 33 miljoen gulden in 1978 naar een verlies van 24 miljoen in 1979. Na het rekordverlies in 1980 - 119 miljoen gulden - kwam het concern vorig jaar voor zo'n 80 miljoen in het rood te staan.

Om de moeilijkheden het hoofd te bieden stapte de raad van bestuur zomer 1980 naar een aantal banken met het verzoek om aanvullende leningen.
In augustus '80 werd met een 21 banken tellend internationaal consortium een financieringsakkoord bereikt dat erin voorzag de bestaande 'kredietlijnen' met Ogem tot begin 1984 in stand te houden.

Voor hun kredieten - oplopend tot 600 à 700 miljoen gulden - eisten de banken ”zekerheden” in de vorm van hypotheken op in Nederland aanwezig onroerend goed, aanspraken op vorderingen bij debiteuren, voorraden etc. Bovendien moest Ogem per jaar voor een bedrag van circa 150 miljoen gulden desinvesteren bij niet renderende 'dochters'.

Dat lukte maar zeer ten dele en het feit dat er in 1981 voor meer dan enkele tientallen miljoenen bij Ogem-bedrijven werd gesaneerd, gereorganiseerd en verkocht, deed voor de ABN, de leider van het bankconsortium, de deur dicht. Als niet snel orde op zaken wordt gesteld, vragen we het faillissement van Ogem aan, zo dreigde de bank.

TORENHOOG

Zo werden de schulden en de torenhoge rente die Ogem daarover moet betalen de oorzaak van de naderende ondergang van het concern. Want onder druk van de banken en in nauwe samenwerking daarmee, heeft de raad van bestuur nu een plan bedacht waarin de feitelijke ontmanteling van Ogem centraal staat.

De nog gezonde bedrijven worden in een nieuwe BV ondergebracht die tot doel heeft die bedrijven zelf ook weer te verkopen of zelfstandig te maken. De niet renderende ondernemingen blijven voortbestaan onder de Ogem-vlag, maar zullen naar het zich laat aanzien worden geliquideerd of verkocht. Nettoresultaat hiervan ondermeer: gevaar voor het voortbestaan van minimaal 1.500 arbeidsplaatsen. De overigen van de circa 15.000 Ogem-werknemers hebben niet al te veel te vrezen. In de bouwpoot van het concern gaat het na enkele geslaagde saneringen momenteel niet slecht. Het merendeel van de bedrijven daar zou volgens de vakbonden zelfs met winst draaien.

Twee grote Ogem-bouwdochters zijn Van Eesteren en Voormolen. Ook in de industriegroep worden geen ernstige problemen verwacht: die tak draait momenteel goed, aldus bestuurder Piet van der Heyden van de industriebond FNV. Grootste onderdeel hiervan is de Bammens groep. In de industriele Ogempoot werken circa 5.500 mensen.

Ook de Croon elektrogroep (Croon en Co) draait redelijk, alsmede de werktuigbouwgroep met bedrijven als Wolter en Dros, Fri-jado en Van Kleef.

De problemen liggen bij de tak overige activiteiten (ondermeer het onroerend goed), bij Stokvis met zo'n 2.000 mensen in dienst en bij de NAHV met ruim 1.200 werknemers wereldwijd. Tot zover Van der Vaart in NRC/Handelsblad.

K. FIBBE
.....stempel gedrukt.....

‘American Dream’ leeft nog volop

[illegible]SHINGTON – De Verenigde Staten van Noord-Amerika, 235 [illegible] zo groot als Nederland, ruim 220 miljoen inwoners. Militair [illegible]eur, maar met een Vietnam-complex; een diep gewortelde [illegible]cratie, maar met een Watergate-gezwel; een trotse natie, maar [illegible] een ayatollah-frustratie. Bewierookt, bewonderd, verguisd [illegible]eschimpt.

[illegible]bben deze Verenigde Staten [illegible] eindelijk de president die ze [illegible]ienen: een bejaarde oud-[illegible], die ze laten slapen als [illegible] land bijna in oorlog raakt [illegible] Lybie, die 's avonds voor de [illegible] een interessante [illegible]mentaire over El Salvador [illegible]t schieten voor een [illegible]chcock-film, die met gerust [illegible] de armen in zijn land laat [illegible]alen voor de grootste [illegible]penopbouw uit de [illegible]chiedenis?

[illegible]et fenomeen Reagan laat [illegible]h moeilijk in Europese [illegible]men vertalen. Maar een paar [illegible]en staan wel vast. Ronald [illegible]gan werd in november [illegible]0, evenals de [illegible]ste van zijn voorgangers, [illegible]ezen door een minderheid [illegible] het Amerikaanse volk. [illegible]anks enkele imponerende [illegible]tieke successen en de [illegible]aartse werking van een [illegible]ukte aanslag op zijn leven, [illegible] zijn populariteit nu lager dan die van zijn voorganger Jimmy Carter in de vergelijkbare periode.

REAGANS KANS

De wortels van Reagans krachtige conservatieve ommezwaai zijn ongetwijfeld te vinden in luidruchtig aan de weg timmerende nieuwe conservatieve groeperingen, in het militaire en industriele establishment en in de zich plotseling heftig [illegible]erende rechtse vleugels van de twee heersende politieke partijen. In het Amerika van alledag echter maakt Reagans ‘revolutie’ nog geenszins de indruk diepgeworteld te zijn. Uit gesprekken met Amerikanen van kust tot kust lijkt men maar één duidelijke conclusie te trekken: Reagan krijgt de kans zijn gelijk te bewijzen, maar als er zo tegen de zomer van dit jaar geen duidelijke resultaten zijn geboekt, zal hij als ‘mislukt experiment’ worden bijgeschreven in de Amerikaanse geschiedenisboekjes. Voorlopig ligt het gros van de Amerikanen niet wakker van een politieke onderneming, die in Westeuropese landen zeker tot de grote onrust zou leiden. Er zijn wel twijfels. Maar die wegen nog niet op tegen de gedachte, dat het land groot is geworden door voortdurende experimenten. Die hebben soms geleid tot wanorde, grof materialisme en egoisme, maar ook tot een hoge mate van inventiteit, persoonlijke vrijheid en schier onbeperkte mogelijkheden.

Wellicht de meeste misverstanden tussen West-Europa en de Verenigde Staten worden veroorzaakt door de omvang van het land, bijna twaalf keer zo groot als Frankrijk en West-Duitsland bij elkaar. De gigantische concentraties in de grote steden (ruim 80 procent van de bijna 23 miljoen inwoners van Californie bijvoorbeeld woont in zeven stedelijke gebieden) maken de zee van ruimte nog inposanter. Je kunt duizenden kilometers afleggen en dan hooguit een stadje van 3000 mensen tegenkomen, en niet alleen in de woestijnachtige gebieden in het zuid-westen.

Een relatief kleine groep Amerikanen heeft die hele overweldigende oppervlakte tot de hunne gemaakt.

Die hebben hun huis achter de auto gehangen en zijn continu ‘on the move’, op sjouw dus. Zoals het echtpaar, dat in één van de schitterende nationale parken in Californie kwam binnenzoeven. Een kleine luxueuze vrachtwagen met daarachter een caravaan van ongenadige afmetingen: twee badkamers, twee slaapkamers, noem maar een gemak op en het was er. Om het gevaarte op de gewenste overnachtingsplaats te manoeuvreren, verliet de vrouw het ‘pand’ met een walkie-talkie in de hand, waardoor ze communiceerde met haar echtgenoot achter het bekrachtigde stuurwiel. Vervolgens werd de woning draadloos [illegible]. Hij bleek een vroegtijdig gepensioneerde marine-officier en met zijn vrouw en zes op eigen benen staande kinderen nu her en der over het land verspreid, ‘gelucht’ uit Florida, dat hen veel te vol was geworden.

HET ‘ECHTE’ AMERIKA

Maar er is ook de 28-jarige Amerikaan, die onze auto ergens in Idaho voltankt. Op mijn vraag of het korter is route nummer 20 dan wel route 84 te nemen naar Yellowstone Park, antwoordt hij geen idee te hebben. “Ik ben nog nooit verder geweest dan Burley”, verontschuldigt hij zich. Burley ligt nog geen 100 kilometer van zijn benzinestationnetje. De gemiddelde Amerikaan blijkt niet voorhanden. Ook het ‘echte’ Amerika is moeilijk te vinden. Is het New York City, is het Hollywood, Las Vegas, Nashville, Indianapolis of misschien Beresford (South Dakota).

Buitenlandse journalisten ontdekken al gauw: Washinton, DC, de fraaie hoofdstad, is het niet. Washington heeft Amerikaanse trekjes, maar zelfs de echte Washingtonian erkent doorgaans volmondig, dat je er tevergeefs naar ‘het echte Amerika’ zoekt. De ‘echte Amerikaan’ woont in het midden-westen, de ‘andere Amerikaan’ in het westen, zo is mij bij voortduring voorgehouden.

Bijna 18.000 kilometer en 28 staten lang kan ik het noch beamen noch ontkennen. Slechts een aantal conclusies dringen zich onweerstaanbaar op. Joggen is een nationale rage. In grote steden, in ravijnen, op bergpieken, in dorpen, in de wildernis, in de woestijn, op de stranden, overal manifesteert zich hijgend de ‘sukkeldraver’. Wie zich ook bijna overal thuis kan voelen is degene, die zich verknocht heeft aan één van de vele ketens van eethuizen, supermarkets of hotels in Amerika. Maar voor ieder ander is het Land van een verpletterende omvang. Grote gebieden zijn gezegend met een kostelijk klimaat, het landschap is uitermate [illegible] er is een overvloed aan adembenemend natuurschoon. Het uitgestrekte wegennet (bijna 65.000 kilometer aan ‘Interstate Highways’) en doorgaans uiterst besch[illegible] verkeersgedrag maken [illegible] per auto zeer [illegible] [illegible]vriendelijk, [illegible] en gastvrij.

TEGENSTELLINGEN

Ruimte en geen zijn twee belangrijke factoren, die het dagelijkse leven in hoge mate kunnen veraangenamen. Het geeft de armoede op het platteland een veel vriendelijker gezicht. Het tempo ligt buiten de grote steden en het platteland is niet de enige frappante tegenstelling. Aan de stranden van de oostkust waarschuwen borden, dat als je de ‘boardwalk’ wilt betreden, je behoorlijke kleding dient aan te trekken. Aan de andere kant van het land kun je urenlang wandelen langs onafzienbare naaktstranden. In Las Vegas kun je de blik behalve op de goktafels ook werpen op een in het volle licht opererende seksindustrie van ongekende omvang. Maar in een dorpje in Illinois resulteerde onlangs een jarenlange politieke rel in het ‘aankleden’ van een stenen beeldje van een naakte peuter.

Wat heeft het prachtige bergstadje Santa Fé in New Mexico (300 wolkenloze dagen per jaar) van doen met de Italiaanse wijk van Baltimore, of met Holland (Michigan), met Kansas City, of met Burnes, een stadje met nauwelijks 3000 inwoners in het zuid-oosten van Oregon, dat als streekcentrum fungeert voor een gebied zo groot als de Benelux? Wat is het raakvlak tussen een Hopi-indiaan in zijn stoffige reservaat in Arizona en de carrièremaker in een peperdure flat in Manhattan? Welke nationale band is er tussen het gezin van een landarbeider in energiearm New Hampshire en dat van een rijke oliebaer in Texas? “Let them freeze in the north”, denkt de man uit Texas niet alleen, hij zegt nog hard-op ook.

‘Smeltkroes’ van rassen en internationaliteiten worden de Verenigde Staten nogal eens genoemd. Maar aaneengesmolten is dit volk niet. Die ene taal, die vertrouwde ‘eetschuren’, winkels en hotels, de nationaal opererende televisiemaatschappijen, kunnen het feit niet verdoezelen dat dit land op belangrijke [illegible] zo'n eenheid kan uitstralen. Amerika herbergt geen enkele serieuze afscheidingsbeweging. En toch nergens wordt ‘Koninginnedag’ zo hevig gevierd als in Holland (Michigan).

[illegible] door de Verenigde Staten kan je je niet aan de indruk onttrekken, dat het in [illegible] nog steeds het pionierland [illegible] het vanaf de geboorte [illegible]. Men ging naar de nieuwe [illegible] om er ruimte, vrijheid [illegible] [illegible] steeds opnieuw op. Vorig jaar kwamen er ondanks de beperkende bepalingen 800.000 immigranten, meer dan in elk ander jaar sinds op de Mayflower in 1620 het eerste groepje binnenvoer. De uiterlijke omstandigheden zijn drastisch veranderd. Maar ook in die nieuwe emigranten leeft nog steeds de drang om met hard werken en onder het motto ‘ieder voor zich en God voor ons allen’ een nieuwe toekomst op te bouwen.

GOUDPOT

De hevige prestatiedrang, het individualisme en materialisme zijn hier vanzelfsprekend. Wie dat conservatief wil noemen, mag ook de verkiezing van Reagan beschouwen als niet veel meer dan een wat drastisch uitgevallen zijstapje. Amerika heeft al eerder een onbeschaamd materialisme voortgebracht, maar ook de grootste filantropen. Het in Europa groeiende besef, dat we met onze ontplooiings- en vernietigingsmogelijkheden grenzen dreigen te overschrijden, vindt in de Verenigde Staten nog maar weinig aanhang. De ‘American Dream’ leeft nog volop, ook al spreken sommige Amerikanen al over een nachtmerrie. Pralerige rijkdom en demonstratieve geldsmijterij ondervinden nog weinig irritatie. Als er al ‘gemiddelde Amerikaan’ bestaat, dan is hij geneigd te denken “vandaag hij, morgen ik.”

Talloze Amerikanen geloven nog met overgave in de goudpot aan het eind van de regenboog. Daarbij past aanvaarding van risico's. Er zijn niet zoveel Amerikanen die Reagan van harte steunen, maar de Amerikanen die het ‘experiment Reagan’ wilden wagen, zijn nog wijd en zijd verspreid.

(Overgenomen uit De Gelderlanden, geschreven door Dick Toet)

Slaap

Medische rubriek

Door dr. M.P.A.M. de Groot

VOOR EEN goede gezondheid is een goede slaap nodig. In de slaap krijgen alle organen rust en heeft het lichaam tijd om de geleden schade, geleden tijdens het waken weer te herstellen. We kunnen het vergelijken met een groot kantoorgebouw: zolang de mensen werken valt er aan schoonmaken niet te denken. Zodra iedereen weg is, valt de schoonmaakploeg in. Slaap is dus wel iets noodzakelijks. Toch horen we vaak van verschillende slaaptijden en verschillende duur van een slaap, nodig voor dit herstel. Hoe zit dat nu eigenlijk?

We weten, dat het waken en slapen vanuit onze hersenen worden geregeld. We hebben als het ware een ingebouwde automaat, die bepaalt, wanneer en hoe lang we moeten slapen. We weten ook vrij nauwkeurig waar in onze hersenen dit „slaapcentrum” is gelokaliseerd: het heeft te maken met ons bewustzijnscentrum.

Nu is dit slaapcentrum bij de verschillende diersoorten en de mens verschillend geprogrammeerd. We kennen dieren, b.v. vogels, die polyfasisch, in meerdere fasen, slapen. Ook kennen we dieren, o.a. de beren, die in de winter maanden achtereen kunnen slapen in een zg. winterslaap. Interessant is het om te weten, dat van deze winterslaap jaren geleden een grondige studie is gemaakt: men had nl. het idee, dat als we bij ernstige ziektes, o.a. zware hersenletsels, de mens in een kunstmatige winterslaap zouden brengen, de hersenen en andere organen zich gemakkelijker zouden herstellen. De resultaten ervan vielen tegen, o.a. omdat hiervoor medicamenten moesten worden gebruikt, die niet helemaal onschadelijk waren voor het lichaam.

De mens heeft als regel een monofasische slaap: hij kent periodes van waken en slapen, die zich per dag afwisselen. Er zijn mensen, vooral ouderen, waarbij het polyfasische slapen zich wel vertoont: het dutje na het eten, het voor-avond-slaapje, het tot diep in de morgen uitslapen.

Het is een feit, dat de waak- en slaapperiodes van mens tot mens zeer verschillend kunnen zijn. We kennen mensen, die aan acht uur slaap nauwelijks genoeg hebben, we kennen er ook, die met 4-5 uur slaap volkomen uitgerust zijn en een omvangrijke dagtaak aankunnen. We kennen mensen, die [illegible] slapen en [illegible] zijn (ochtend[illegible]) en die laat gaan slapen en laat wakker worden (avond[illegible]). Dit heeft niets te maken met aanleren of sociale gewoonten: het is een kwestie van [illegible]. [illegible] van [illegible] [illegible] ven tot nachtmerries en dergelijke onaangename complicaties.

Stoornissen in de slaap komen veel voor. Onze eerste slaap is de diepste en duurt 2-3 uur. Dan volgt een periode, waarin de slaap veel oppervlakkiger wordt en wisselend is van diepte. In de eerste uren van de slaap bent u het moeilijkst te wekken en inbrekers weten dat: ze slaan altijd hun slag in het begin van de nacht en nooit in de vroege ochtend.

Slaapstoornissen treden dan ook altijd op in het tweede gedeelte van de slaap. Heeft iemand zorgen, dan zal hij 2-3 uur diep slapen en dan wakker worden en moeite hebben om opnieuw in te slapen. En gebeurt dit toch, dan zal zo'n tweede slaapperiode korter duren. Het vervelende is, dat zulke korte slaapjes niet het gevoel geven uitgerust te zijn en dat deze mensen het gevoel hebben in het geheel niet geslapen te hebben.

Het gebruik van slaapmiddelen is af te raden, omdat ze het normale slaapritme kunnen doorbreken en hierdoor tot vervelende spanningstoestanden kunnen leiden. Een slaaptabletje nu en dan kan geen kwaad, maar een geregeld gebruik van slaapmiddelen moet zeker worden afgeraden. We onderscheiden inslaapmiddelen, die de slaap in de eerste uren dieper maken en doorslaapmiddelen, die juist de tweede fase van de slaap verbeteren. U kunt het best aan uw arts overlaten hoe vaak en welk slaapmiddel u zult nemen. Vaak ook zijn slaapmiddelen helemaal niet nodig: in veel gevallen helpen middelen, die u rustig en minder gespannen maken.

U weet ook allemaal, dat we onze toevlucht kunnen nemen tot maatregelen, die de slaap bevorderen. U kunt zich op de goede slaap voorbereiden. Bij sommige mensen werken het gebruik van koffie en ook van thee nadelig op de slaap. Het zien van spannende films, het spelen van spannende kaartspelen of het voeren van opgewonden discussies is niet bevorderlijk voor een goede slaap. U weet ook, dat niet al te zachte matrassen, een niet te [illegible] [illegible] [illegible] een goede slaap [illegible]. [illegible] [illegible] tieve periodes overeen met de periode, waarin we dromen.

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. [illegible]iddel tot overdracht v. [illegible]ld; 5. wandtapijt; 10. inge[illegible] land; 14. Ierland; 15. [illegible] zekere; 16. god v.d. lief[illegible]; 17. uit naam van; 18. ik; [illegible] bekende; 20. erg, in hoge [illegible]te; 22. middag; 25. ake[illegible]; 27. rij; 29. paardenloop; [illegible] half (in samenst.); 33. [illegible]w. orgaan; 34. riv. in [illegible]hetland; 35. spelleiding; [illegible] waterleiding; 40. spinne[illegible]b; 41. gedeeltelijk; 42. [illegible]oot; 43. evenaar; 45. bouw[illegible]ateriaal; 46. opkoper van [illegible]stolen goed; 48. muziekin[illegible]ment; 50. effen; 52. ge[illegible]eenschappelijk weide; 55. [illegible]ededinger; 58. bijb. plaats; [illegible] en dergelijke; 60. lichtge[illegible]nde stof (op horloges e.d.); [illegible] oelangs; 65. standaard[illegible]ent; 66. Amerik. uitvinder; [illegible]7. in orde; 69. beurt om[illegible]eek, nalatigheid; 71. bodem; [illegible] 77. grond[illegible] [illegible] 81. ver[illegible]iding; 83. telegraaf res[illegible] [illegible] [illegible]legraaf restant; 91. kunst[illegible]ams; 92. lekkernij; 93. on[illegible]rofficier; 94. boom; 95. [illegible]rten maken; 100. op dit [illegible]oment; 101. riv. in Fries[illegible]nd; 103 grap; 105. opslag[illegible]aats v. graan; 106. bloem; [illegible]7. kwetsuur; 110. vaat[illegible]rk; 114. echo; 117. inw. [illegible] Europa; 120. hoofdstuk; [illegible] uiterst vermoeien, in[illegible]anning; 122. titel v. oos[illegible] vorsten; 124. verwon[illegible]ng; 126. uitroeping; 127. dat [illegible] 128. leermeester, inl. [illegible]ded. onderwijzer; 130. [illegible]g en levendig; 132. riv. in [illegible]gie; 135. graan; 138. [illegible]der; 140. rangtelwoord; [illegible] al; 144. oppervlakte [illegible]at; 145. eedoorn; 147. [illegible]eente; 149. biljartstok; [illegible]0. fijne geur; 152. sprook[illegible]figuur; 153. afscheiding ; [illegible]5. [illegible] 156. netelsdier; [illegible] schrikkelijk stuk; 160. [illegible]al; 162. delfstof; 164. [illegible]rachtig; 166. heelkundig [illegible]strument; 168. familielid; [illegible] [illegible]; 171. papegaai; [illegible] zojuist; 173. vrouw. [illegible]; 174. werkwagentje; [illegible] 176.

VERTICAAL: 1. huis; 2. toespijs bij rijsttafel; 3. zwemvogel; 4. waterplant; 5. strafwerktuig; 6. roofdier; 7. griezelig; 8. deel van Spanje; 9. Afrikaan; 10. puist; 11. eiland i.d. Oostzee; 12. niet verplicht; 13. kalm; 20. beklagenswaardig; 21. roem; 23. lyrisch gedicht; 24. naderhand; 26. mestvocht; 27. sprookjesfiguur; 28. insekteneter; 30. heerlijk; 32. hemellichaam; 34. boom; 36. lastdier; 37. insgelijks, evenzo; 39. vogel; 41. inlandse gemeente op Java; 44. afgelopen, slot; 45. militaire rang; 46. afscheidingsprodukt v.e. naaldboom; 47. kier; 49. algehele verandering; 50. vuur; 51. verversmiddel; 53. pl. in N-Holland; 54. bloeiwijze; 56. zeer dun velletje; 57. overal; 61. tegen; 62. in elkaar; 64. kever; 65. lidwoord; 68. kledingstuk; 70. natuurgeest; 71. schreeuw; 72. suf; 73. vragend vnw; 75. vergissing; [illegible] 82. pl. in N-Brabant; 85. vrij; 87. evenzo; 88. afstammelingen; 89. persoon; 93. moment; 95. waterdier; 96. kledingstuk; 97. malle-jan; 98. duivenhok; 99. muurholte; 102. dier; 104. opbrengst; 108. gave; 109. wit miskleed; 111. eikeschors; 112. gravure; 113. bootje; 115. zuivelprodukt; 116. deel van Sumatra; 118. glazen vat; 119. salaris; 121. evenzo; 123. melkklier; 125. hemellichaam; 129. voedsel; 131. achtergebleven vrouw; 132. vissersgerei; 133. grondsoort; 134. ruwe tekening; 136. gekheid; 137. deel v.d. hals; 139. muziekinstrument; 140. grond bij boerderij; 141. stuk brood; 143. eikeschors; 146. Sp. uitroep; 147. uitgebrand stuk steenkool; 148. oud Griekse kruik; 150. zangstem; 151. streling; 153. duidelijk en zuiver; 154. flink; 157. Amsterdamse dierentuin; 159. jongen; 161. Javaanse [illegible]; 163. water bij Denemarken; 164. evenredig deel; 165. bast v.e. bepaalde boom; 167. strafwerktuig; 169. vis; 170. nietig, zwak.

[illegible]

Oplossing kruiswoordpuzzel

[illegible]

WINNARES van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 29 januari 1982:

B. [illegible]
Roel Catooweg 7,
Curaçao.

Zij kan haar prijs (fl. 25,–) ophalen bij de Redaktie van Amigoe, Scherpenheuvel z/n, Curaçao.

Oplossingen van deze week dienen vóór 12 februari 1982 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 11 februari 1982 in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110, Bonaire - bij de heer Linkels, Gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.B. 122 en op St. Maarten: Vance James.

Op de enveloppe duidelijk vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Apel yená

Recept van Bunchi Römer

Voor: 4 personen
Tijd: 35 minuten
Oven: 350

APEL YENA
Benodigd:

- 4 grote, rode appels
- 1/2 cup rozijnen
- 1/4 cup gehakte noten en 2 halve (hele) noten
- 2 eetlepels bruine suiker
- 1 cup orange juice
- 1 eetlepel Curacao likeur
- 1/4 cup honing
- 1/4 theelepel nootmuskaat
- 1/4 theelepel kaneel, boter of margarine

Bereidingswijze:

1. Haal het klokhuis van de appels met een appelboor of met een mesje eruit.
2. Schil het bovenste, ronde gedeelte van de appel en wrijf het geschilde gedeelte in met [illegible], om verkleuren te voorkomen.
3. Zet de appels, met de geschilde kant boven, in een bakvorm.
4. Vermeng de rozijnen met de gehakte noten [illegible].
5. Vermeng de orange juice, met de likeur, [illegible] de kruiden.
6. Smeer wat boter of margarine in de [illegible] vul deze met de rozijnen en de gehakte [illegible].
7. Giet de orange juice-mengsel in en over [illegible].
8. Bedek de vorm met aluminiumfolie [illegible] gedurende 30 minuten.
9. Na verloop van deze tijd wordt de [illegible] worden de appels nog 5 minuten [illegible].
10. Bij het opdienen wordt de overgebleven [illegible] appels gegoten.

"Nog is Polen niet verloren"

DE HUIDIGE CRISIS in en rond Polen heeft, wat haar verdere verloop ook moge zijn, tal van clichés, schijnwaarheden en vooroordelen gelogenstraft. Wie zich nog verbeeld heeft dat het reëel-socialistische stelsel superieur is aan onze ondernemingsgewijze warboel, wordt geconfronteerd met een communistisch regime, dat zijn land in volle vredestijd aan de rand van een staatsbankroet en (wat erger is) van een acute hongersnood heeft gebracht. Van de eens door de marxisten warm gekoesterde illusie, dat nationale tegenstellingen in het socialisme als sneeuw voor de zon zouden verdwijnen, is door de voelbaar verscherpte Pools-Russische erfvijandschap en ook andere manifestaties van nationaal antagonisme, met name in Oost-Duitsland, opnieuw de absurditeit aangetoond.

Voor vele progressieve geesten was de omstandigheid, dat de opstandige, stakende en een onberispelijke klassenstrijd voerende proletariërs telkens weer blijk gaven van hun militant en door en door traditionalistisch katholicisme, een moeilijk te verwerken zaak; temeer daar ook de clerus, het episcopaat en niet in de laatste plaats de Heilige Stoel de activiteiten van de Solidarnosc gingen beinvloeden. Aan de andere kant vertoonde de zwaar aangeslagen partijelite in Polen veel verwantschap met een decadent en corrupt establishment in de kapitalistische landen, voor de geloofwaardigheid van de communistische leer een uiterst pijnlijk gegeven.

Dat het leger ingeschakeld moest worden om de wankele partijheerschappij voor de dreigende ondergang te redden is alweer een ongerijmdheid, althans naar de in het Sovjetblok geldende maatstaven. Misschien zelfs een voorbode van een junta-communisme, dat na het wegvallen van de huidige vergrijsde leiding ook in de Sovjetunie de macht zou kunnen grijpen - een ontwikkeling die volgens klassiek marx-leninistische begrippen als een bonapartische verwording vierkant afgewezen zou moeten worden.

Waar de communistische ideologie heeft gefaald, triomfeert het nationalisme als de enige, de hele volksgemeenschap verbindende kracht. Wat de Poolse situatie kenmerkt is het feit, dat alle bij de interne machtsworsteling betrokken groepen, van openlijk anti-communistische dissidenten tot dogmatische communisten toe, zich op het nationale bewustzijn beroepen en de nationale solidariteit als argument en als wapen tegen elkaar trachten uit te spelen. Dat het nationalisme bij de Polen door de eeuwen heen tot zulk een allesoverheersende, bezielende en bedwelmende geestelijke macht is geworden, valt uit de geschiedenis van dit veelgeplaagde volk vrij gemakkelijk te verklaren, ook de onafscheidbare vervlechting ervan met de katholieke religie en de diep geworteIde afkeer van vreemde belagers, de Russen en de Duitsers.

Minder bekend is echter, dat het Poolse nationalisme in de loop der tijden meerdere gedragsnormen, concepties en tactieken heeft ontwikkeld, die in bepaalde historische omstandigheden met elkaar in een onverzoenlijk conflict kunnen geraken. Om te beginnen de schierklassieke verschijningsvorm van het Poolse nationalisme als leer en praktijk van een ongenaakbaar, integraal en heldhaftig verzet, ongeacht de gegeven krachtsverhoudingen en zelfs in een volstrekt uitzichtloze situatie. Men kan haar afleiden van de groepsmoraal van de szlachta, de adellijke bovenlaag, die nog in de 18e eeuw niet minder dan 10 procent van het Poolse volk omvatte. De meeste van deze edelen waren arm en zelfs zonder bezit (de zogenaamde non-possesionaten) en moesten als cliëntèle van de koning of van de rijke magnatengeslachten in hun bestaan voorzien. Wat hen echter van de rest van de bevolking onderscheidde was hun standsbewustzijn, het genot van maatschappelijke en politieke rechten en het naijverig bewaakt monopolie van de krijgsdienst te paard.

In de opvoeding van de Poolse edelman nam het aankweken van militaire vaardigheden en ridderlijke deugden een centrale plaats in. De indruk lag daarbij op de persoonlijke dapperheid, die zich in het gevecht van man tegen man en natuurlijk ook in het duel hoorde te manifesteren. Anders dan met name het Pruisische militarisme was de krijgshaftigheid van de Poolseszlachcic een individuele gedragswijze, die met subordinatie en discipline meestal niet rijmde en zich bij voorkeur uitleefde in waaghalzige, desperate acties. Gekoppeld aan de politieke ideologie van het zogenaamde sarmatisme, die de anarchische toestanden van het oude Polen verheerlijkte en elke beknotting van de adellijke voorrechten afwees, bleek de chevalereske mentaliteit van de Poolse bovenlaag niet opgewassen te zijn tegen de toenemende druk van de naburige mogendheden. Deze bereidden in de drie delingen van 1772, 1793 en 1795 het Poolse-Litouwse dubbelrijk een roemloos einde.

Reeds in de laatste fase van deze tragedie, de opstand van Kosciuszko, openbaart zich in Polen een modern nationaal bewustzijn, dat als zodanig niet meer standsgebonden is, doch in zijn wanhopig verzet tegen de vreemde onderdrukkers sterk tegen de militante ethos van de adel aanleunt. Poolse vrijwilligers in Franse dienst zorgden met hun wapenfeiten, dat de geest van het volkslied Nog is Polen niet verloren, dat in hun kamp is ontstaan, onverzwakt zou blijven. De vermetele aanvalsactie van een Poolse escadron in de slag bij Somosierra (1808) vestigde het ideaal van het krankzinnig heldendom. In de era van de Romantiek, die in Polen uiteraard langer dan elders heeft geduurd, werkte dit alles door. De nationale verzetsideologie, die elke oplossing van het Poolse vraagstuk die minder dan een volledig herstel van de oude staat behelsde, als ontoereikend afwees, kon in politicus alleen maar onheil aanrichten.

Met de mislukte opstanden van 1830-'31, 1846 en 1863-'64 hebben de Polen zich telkens dieper in de ellende gestort. Haar extreme vorm vond de verzetsideologie in het messianisme, dat Polen als Christus onder de volken beschouwde, die door zijn lijden de hele mensheid zou verlossen. Ook gematigdere geesten waren van mening, dat elke generatie van Polen een bloedtol had te betalen teneinde het ideaal van nationale herrijzenis staande te houden. Ook toen na 1864 in het Poolse kamp een tijdperk van ontnuchtering was aangebroken, bleef het strijdbare nationalisme voortleven, onder andere in de opkomende revolutionaire arbeidersbeweging, voor wie het Russische tsarisme ook in sociaal opzicht de aartsvijand was.

Reeds toen het oude Polen zijn ondergang naderde, waren er Poolse patriotten, die om de natie te redden, een geheel andere weg insloegen. Zij kozen voor een vorm van verstandhouding en samenwerking met vreemde machten, in het bijzonder Rusland, dat liefst heel Polen onder eigen controle wilde brengen. In vele gevallen waren de motieven niet zuiver en zou men dus van collaboratie kunnen spreken, doch voor het overige geldt dat men langs omwegen, en soms zeer kromme wegen, het nationale belang wilde bevorderen.

Twee grote figuren uit de tijd, vorst Adam Jerzy Czartoryski (1770-1861) en Adam Mickiewicz (1798-1855) zijn in dit verband te noemen. De eerste, als gijzelaar naar St. Petersburg weggevoerd, werd er een intieme vriend van de latere tsaar Alexander I (1801-25) en wist hem te interesseren voor de Poolse zaak. Czartoyski, die zelfs een paar jaar het ambt van minister van buitenlandse zaken in Rusland bekleedde, zette zich in voor het herstel van Polen als een autonoom koninkrijk onder Alexander I. Toen dit in 1815 werd bereikt, bleek echter dat grote gebieden, waarop de Polen aanspraak maakten, bij Rusland bleven. Ook werd Czartoryski, die men in St. Petersburg niet vertrouwde, gepasseerd voor de post van vice-koning. Mettertijd nam hij meer afstand van de officiële politiek.

Toen in 1830 de opstand uitbrak, die hij niet wilde, werd hij minister in de revolutionaire regering om te redden wat er nog te redden viel. De zaak is Czartoryski evenwel geheel uit de hand gelopen en zo bleef hem niets anders over dan voor de Russische wraak naar het Westen te vluchten. Te Parijs vestigde de oude vorst het hoofdkwartier van de Poolse emigratie en door zijn agenten overal in Europa werkte hij de belangen van het Tsaren-rijk tegen. Zo heeft hij in niet geringe mate bijgedragen tot de Russische nederlaag in de Krimoorlog: doch zijn vurigste wens, de bevrijding van Polen, bleef onvervuld.

De dichter Mickiewicz werd in zijn jonge jaren als politiek verdacht persoon in Rusland geïnterneerd, waar hij overigens meer als een voorname, zij het onvrijwillige gast in betere kringen verkeerde en onder anderen met Poesjkin bevriend raakte.

Tijdens zijn Russisch verblijf schreef hij het historische epos *Konrad Wallenrod*, dat een merkwaardige politieke boodschap inhield, namelijk dat het verraad het enige wapen was van een slaaf. Duidelijk door Macchiavelli geinspireerd, schilderde hij de carrière van een Litouwse gevangene die zich bij de Duitse kruisridders aansluit en hun grootmeester wordt om dan de gehate orde naar een wisse nederlaag te leiden. Men kan dit niet anders duiden dan een verheerlijking van politieke collaboratie met de oppermachtige bezetter, die men op op het geschikte moment verraderlijk in de rug aanvalt.

Nog openlijker werkte Mickiewicz deze gedachte uit in het gedicht: "Do matki Polki", waarin hij Poolse moeders opriep hun kinderen niet voor een openlijke strijd tegen de vijand op te voeden, maar voor een listige sabotage en achterbaks gekuip.

Zelf heeft Mickiewicz niet naar zijn adviezen gehandeld, eerder integendeel. Nadat hij in 1829 de kans had gekregen naar het Westen te vertrekken, wijdde hij al zijn energie aan het wakker houden van het nationaal verzet in de geest van het geëxalteerde messianisme. Tijdens de Krimoorlog stierf hij te Konstantinopel waar hij als afgezant van Czartoryski Poolse vrijwilligers voor de strijd tegen Rusland wilde verzamelen.

In de tijd tot aan de herwinning van de nationale onafhankelijkheid werden door generaties van patriottische Polen in het Tsarenrijk, de Donau-monarchie, het Duitse keizerrijk en in de emigratie de meest uiteenlopende tactieken en praktijken beproefd om tenminste het voortbestaan van het volk en zijn cultuur veilig te stellen: collaboratie, samenwerking op afstand, attentisme, parlementaire oppositie en gewapend revolutionair verzet. In het Habsburgse rijk, waar de omstandigheden relatief het gunstigst waren, wisten Polen het tot de positie van minister, ambassadeur en generaal te brengen, in Duitsland daarentegen kon een nationaal voelende Pool hoogstens een zetel in de Rijksdag bezetten. In het Tsarenrijk, waar de politieke onderdrukking bleef aanhouden, profiteerde het Poolse volk van de gunstige economische ontwikkeling, met name op het gebied van industrie en handel.

Als exponent van de opkomende Poolse burgerij ontvouwde Roman Dmowski (1864-1939) rond 1900 een nationaal programma, dat de voorkeur voor een duurzame samenwerking met Rusland uitsprak en langs die weg het herstel van tenminste een autonoom Polen wilde bereiken. Voor Dmowski waren de Duitsers de ergste vijand, omdat zij, anders dan de Russen, door een systematische germanisatie de Poolse bevolking van haar identiteit konden beroven.

Lang niet overal werden deze opvattingen gedeeld. Poolse socialisten, in hun gelederen Jozef Pilsudski, (1867-1935) zijn opgang maakte, zetten hun revolutionaire strijd tegen het tsarisme onverminderd voort en de Oostenrijkse PoLen bleven hun heil bij de Habsburgse dynastie zoeken.

Toen de Eerste Wereldoorlog uitbrak, verhardden zich de scheidslijnen binnen het nationale Poolse kamp tot echte frontstellingen. Tegenover Poolse vrijwilligers die aan de zijde van Duitsers en Oostenrijkers vochten stonden vrijwilligers in Rusland en Frankrijk. Dat dit niet op een nationale catastrofe uitliep, maar integendeel ten gunste van de Poolse onafhankelijkheid werkte, was ergens meer geluk dan wijsheid. In de oorlog heeft zich namelijk een kolossale ongerijmdheid voltrokken: alle drie de machten, die Polen eens onder elkaar hadden verdeeld, werden verslagen. Eerst Rusland, dat al in de loop van de oorlog zijn Poolse gebieden was kwijtgeraakt en daarna de Centralen.

Zo kon onder een uitzonderlijk gunstige politieke constellatie de Poolse staat herrijzen en in het machtsvacuüm, dat de oorlog en de Russische revolutie schiepen, ook veel land in het oosten herwinnen, waar Poeln alleen op historische gronden aanspraak op kon maken, doch dat door de Oostslaven, Joden en Litouwers werd bewoond.

In twintig jaar van Poolse onafhankelijkheid veranderde de situatie ingrijpend ten nadele van de herrezen staat. Duitsland en Rusland, beide in 1918 uitgeteld, werden weer formidabele grootmachten en toen zij met elkaar tot algemene verbijstering een puur machiavellistisch akkoord sloten, bezegelde dat het lot van Polen, dat opnieuw opgedeeld raakte. De keuze was ditmaal beperkt: tussen Hitler en Stalin, tussen Scylla en Charybdis. Politieke samenwerking met de Duitsers bleek zelfs voor de Poolse fascisten — een klein groepje overigens — onmogelijk, daar de Nazi's het hele Poolse volk tot uitroeiing hadden bestemd. Poolse communisten en meelopers vonden bij Stalin nauwelijks beter onthaal had hij niet in 1937 de Poolse partij weggezuiverd, zijnde hopeloos besmet door het trotskisme? Ook de Sovjets voerden een exterminatiepolitiek, althans tegen de Poolse bovenlaag, en men kan er over twisten welke van beide bezetters het Poolse volk meer schade toebracht.

Men kon dus niets doen dan trachten te overleven, alle hoop op het Westen gevestigd. De Duitse overval op de Sovjet-Unie in 1941 bracht in zoverre verandering, dat Stalin zich genoodzaakt zag tenminste het grootste deel van de nog in leven zijnde Poolse krijgsgevangenen uit de kampen vrij te laten. Oorspronkelijk was het de bedoeling om ze aan het oostfront in te zetten, doch dat bleek alleen al om psychologische redenen onmogelijk. Na veel chicanes mochten zij de Sovjet-Unie verlaten en aan de zijde van de westerse mogendheden meevechten.

De Poolse kwestie was voor Staling van meet af aan geen zaak van grenzen alleen. Hij had een Polen nodig, waarop hij politiek vertrouwen kon, dat hij zijn systeem paste. Over de regering in ballingschap maakte hij zich geen illusies en ook wist hij maar al te goed dat de overgrote meerderheid van het Poolse volk noch van de Russen noch van het communisme iets moest hebben. Stalins probleem was voor het naoorlogse Polen een nieuw leidersgarnituur te creëren, die de staat zou zo het land naar zijn wensen te besturen.

Hoe dat in zijn werk ging werd door Alexander Werth in zijn oorlogsreportage *Russia at War* nauwkeurig beschreven. Naast het handjevol communisten en sympathisanten werden alle Polen die om welke reden dan ook in de Sovjet-Unie waren gebleven, bijeengebracht en bij de vorming van een betrouwbaar kader betrokken; ook Sovjetburgers van Poolse herkomst, die al gerussificeerd waren. Door een combinatie van begunstigingen en intimidatie slaagde men er op den duur in dit heterogene mensenmateriaal voor de doelstellingen van de Sovjetpolitiek bruikbaar te maken. Toen het Rode leger Poolse gebieden ging veroveren, beschikte Stalin over voldoende eigen Polen om de numeriek veel sterkere inheemse verzetsbeweging, die op de regering in Londen was georiënteerd, geheel te kunnen uitschakelen.

Dat brengt ons bij generaal Jaruzelski. Noch door zijn herkomst — vader een adellijke grondbezitter — noch door het trieste lot van zijn familie was hij de aangewezen persoon om zich voor het communisme in te zetten. Dat hij zich als vrijwilliger heeft aangesloten bij Stalins Pools leger zal hoofdzakelijk aan de druk der omstandigheden hebben gelegen. Hij en zijns gelijken, die oorspronkelijk geen positieve houding jegens de Sovjet-Unie zullen hebben gehad, werden echter tijdens de oorlog en daarna voortdurend geconfronteerd met het feit, dat er naast een Volkspolen naar Stalins model geen reëel alternatief voorhanden was. De Londense regering en haar Poolse aanhang waren niet in staat om hun conceptie van een hersteld Polen tegen de brute macht van de Sovjet-Unie door te zetten en het Westen had noch macht noch lust om zich tot in het uiterste in de Poolse kwestie te engageren. Bovendien werd door een geweldige opschuiving westwaarts, die ten koste van Duitsland geschiedde, het nieuwe Polen duurzaam afhankelijk gemaakt van de Sovjet-Unie -- alleen die kon de Oder-Neisse grens tegen het Duitse revanchisme garanderen.

Voor een Poolse patriot, ook al had hij geen enkele sympathie voor het reële socialisme en zijn zegeningen, was het dus in 1945 en daarna zeer wel mogelijk de nieuwe stand van zaken in Polen te accepteren, ongeacht de beperkingen die deze hem op het terrein van meningsuiting en cultuurbeleving oplegde. Men mag aannemen, dat generaal Jaruzelski ten opzichte van het beleid van elkaar opvolgende Poolse regeringen in tal van zaken bedenkingen en bezwaren heeft gekoesterd en ten aanzien van de uitbarsting, die in augustus 1980 plaatsvond, niet bij voorbaat afwijzend heeft gestaan. Toen hem echter duidelijk werd, dat de crisis in zijn land in die zin geen binnenlandse aangelegenheid was, omdat zij de relatie tot de Sovjet-Unie en andere bondgenoten in toenemende mate ging belasten, besloot hij vanuit zijn denkwijze als militair de knoop door te hakken.

In deze beschouwing ging het er niet om eventuele rechtvaardigingsgronden voor zijn ingrijpen aan te dragen, wel om vanuit historisch retrospectief een toelichting te geven op de vraag of men ook in de gegeven situatie een loyale Poolse patriot kan zijn en tegelijk een loyaal bondgenoot in het raam van het Warschaupact kan blijven. De veelgehoorde theorieën over Jaruzelski als handlanger van de Sovjets of Jaruzelski, die door zijn staatsgreep de Sovjet-Unie en de Poolse communisten juist dwars wil zitten, kunnen, de een zowel als de ander, door de toekomstige ontwikkeling nog bevestigd worden. In elk geval putten zij niet uit de eventualiteiten waarmee we in de Poolse crisis te maken hebben.

(Dit artikel is overgenomen uit het NRC Handelsblad).

INTERPRETATIE van de recente gebeurtenissen in Polen valt de waarnemers kennelijk nogal moeilijk. Links en rechts, nationaal en internationaal verschillen de commentatoren scherp van mening. De motivatie van de Polen, van Solidariteit en Jaruzelsky, valt wellicht slechts te verklaren uit hun verscheurd verleden.

Kanttekeningen crisis van Z.R. Dittrich bij de Poolse.

GDANSK – Politie en militairen maakten een einde aan een bezetting van de Leninscheepswerf in de Poolse havenstad Gdansk. Lang hebben de arbeiders de autoriteiten de toegang kunnen weigeren, maar uiteindelijk moesten ook zij bezwijken onder de grote overmacht van het leger.

POLEN – Op de weg tussen Warschau en Poznan reden vlak na de afkondiging van de noodtoestand slechts militaire voertuigen. Burgers waren genoodzaakt met hun bagage te zeulen omdat er treinen noch bussen reden.

MOSKOU – Poolse regeringsfunctionarissen hebben een ware shuttle-dienst geopend met Moskou om over de ontwikkelingen in het land grondig van gedachten te wisselen. Verleden maand was de Poolse minister van buitenlandse zaken Jozef Czyrek (links) op bezoek bij zijn Russische ambtsgenoot Andrei Gromyko (rechts) in Moskou.

Generaal Jaruzelski